יודען, געדענקט, אז דער קאמף געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד דויערט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT

פרייז 20 גראשען

(טאבעלע פון די מלוכה־לאטעריע — זעה 11 זייט)

היינט 12 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 192 | Łódź, Niedziela, 18 sierpnia 1935 r. | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, י"ט מנחם אב תרצ"ה | № 192

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 דרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז פעטריקאווער 21, טעל.

פאריז ווארט אויף מוסאליני'ס ענטפער

ער איז אבער געפאהרעז אויף אנ'אינספעקציע פון די שווארצע העמדלער

לאנדאן, 17 (ספ. טעל.)

רייטער מעלדעט פון רוים: באראן אלאיזי שטייט אין א פסדר'דיגע טעלעפאנישע קאמוניקאציע מיט'ן אויסערן־מיניסטעריום, אפער די רעגירונגס־קרייזען גיבען נישט קיין שום ענטפער. דאס אויסערן־מיניסטעריום האט נאכ'ן דערהאלטען די וויכטיגע פארשלאגען פון דער פראנצויזישער און ענגלישער רעגירונג, געוואלט שנעל זיך פערשטענדיגען מיט מוסאליני'ן, ער האט אבער דאס נישט געקענט טון, ווייל דער שעף פון דער איטאליענישער רעגירונג איז אונטערווארטס אוועקגעפאהרען קיין איסערניא ביים טייך ארנא אדורכצופיהרען א אינספעקציע פון די שווארצע העמדלער, וואס זענען מאביליזירט געווארען אין אפריקא.

פאריז, (ספ. טעל.) באראן אלאיזי האט טעלעפאניש אינפארמירט לאוואל'ן, אז ער האט נאך נישט דערהאלטען קיין אינסטרוקציע פון זיין רעגירונג. אין אזעלכע בעדינגונגען איז דאס געשפרעך אפגעלעגט געווארען. אין די בריטישע קרייזען הערשט א פעסימיסטישע שטימונג.

פאריז 17 (ספ. טעל.)

מיניסטער אידען האט פערלאזען דעם קע ד'ארסעי א פירטעל 7 אין אוונד. פרעמיער לאוואל האט ערקלערט, אז אין אוונד וועט שוין קיין בעראטונג נישט פארקומען.

לאנדאן, 17 (ספ. טעל.)

רייטער אגענטור מעלדעט פון פאריז: דער פאר שלאג צו ערלעדיגען דעם איטאליעניש - אביסינישען קאנפליקט איז געמיינזאם דורך דער פראנצויזישער און ענגלישער רעגירונג פארגעלעגט געווארען מוסאליני'ן. דער פארשלאג שטרעבט דערצו, אז אין הסכם מיט די אפמאכען מיט פראנקרייך און ענגלאנד איבערצולאזען פרייע הענד פאר איטאליען פאר איהר ווירטשאפטליכער טעטיגקייט אין אביסיניען.

פראקטיש שטעלט זיך דער ענין פאר אויף פאלגענדען אופן, אז אויפ'ן גאנצען אביסינישען טעריטאריום בעקומט איטאליען פרייע הענד אויפ'ן געביט פון עקאנאמישער ענטוויקלונג. פרעמיער לאוואל און מיניסטער אידען זענען פולשטענדיג מסכים אויף הנחות פון עקאנאמישען כאראקטער פאר איטאליען. די ענגלישע רעגירונג איז אבער געגען פאליטישע הנחות. די דאזיגע ענגלישע שטעלונג וואלט נאך אפשר געענדערט געווארען ווען די איטאליענישע רעגירונג וואלט געגנוי פארגעשטעלט איהרע פאדערונגען.

פאריז, 17 (ספ. טעל.)

להיפוך צו די פריהערדיגע פראיעקטען זענען די פראנצויזיש - ענגליש - איטאליענישע אונטערהאנדלונגען וועגען אביסיניען היינט אינדערפריה נישט בעגייט געווארען. דער איבערדיים איז געשהן בכדי צו געבען דעם איטאליענישען פארשטעהער די מעגליכקייט זיך צו פערשטענדיגען מיט דער רוימישער רעגירונג וועגען די געמאכטע פארשלאגען. איצט ווארט מען אויף א ענטפער פון מוסאליניןוואס זאל פעסטשטעלען די איטאליענישע פאדערונגען.

שאכט'ס נייער געהיימניספולער פינאנץ-פלאן

וויען, 17 (ספ. טעל.)

די „עסטרייכישע אבענדצייטונג" מעלדעט, אז דער דייטשער ווירטשאפטס־מיניסטער ד"ר שאכט האט בעת זיין בעזוך אין אבער־זאלצבערג איבערגעגעבען היטלער'ן א נייעם פינאנץ־פלאן פון זעהר גרויסער וויכטיגקייט. די בעארבייטונג פון פלאן איז איבערגעגעבען געווארען א ספעציעלען עקספערטען־קאמיטעט.

די בעזונדערע בעדייטונג, וואס מען גיט צו דעם דאזיגען פלאן, איז צו זעהען פון דעם פאקט, וואס די מאכט האט אנגענומען אויסערגעוועהנליכע מיטלען, בכדי די פרטים פון דעם פלאן זאלען נישט פריהצייטיג בעקאנט ווערען אין דער עפענטליכקייט. צו דעם צוועק זענען די ביוראס פון פינאנץ־מיניסטעריום אין בערלין זייט א פאר טאג בעוואכט פון ספעציעלע אפטיילונגען פון די ס. ס. און „געסטאפא".

די בעאמטע, וואס האבען אדורכצופיהרען די עקספערטען־ארבייט שטעהען אונטער א שטרענגער קאנטראל אפילו אין די שעה'ן ווען זיי זענען נישט טעטיג אין מיניסטעריום.

מוסאליני וויל שליסען א נישט-אנגריפס-פאקט מיט דייטשלאנד?

וויען, 17 (ספ. טעל.)

אין שייכות מיט דער מעגליכקייט פון א איטאליעניש-אביסינישער מלחמה, האט מוסאליני בדעה צו שליסען מיט דייטשלאנד א נישט-אנגריפס-פאקט אויף 10 יאהר און אזוי ארום זיך פערזיכערען דעם שלום אויף דער גרעניץ פון ברענער. די דאזיגע ידיעה שטאמט פון א אמעריקאנישער פרעסע-אגענטור, וועלכע גיט נאך צו, אז די ענדערונג אויפ'ן אמט פון איטאליענישען אמבאסאדאר אין בערלין, דארף פערווירקליכען דעם דאזיגען פלאן.

א נייער נצחון פון ווינער "הכח"

פשעמישל, 17 (טעלעפאניש)

דער ווינער „הכח" האט שבת געשפילט א מעטש מיט דער ארטיגער „פאלאניא" שלאגענדיג זי מיט 2:3

היינט, זונטאג, שפילט „הכח" דעם לעצטען מעטש אין פוילען מיט דער לעמבערגער חשמונאי.

אויסטראלישער מיניסטער אין ווארשא

ווארשא, 17 (טעלעפאניש)

נעכטען איז אנגעקומען קיין ווארשא דער מיניסטער פאר טראקטאטען פון אויסטראליען העגרי גולעט, וועלכער איז אויפ'ן וואקזאל אויפגענומען געווארען פון וויצע-מיניסטער דאלעזשאלע.

מיניסטער פלאיאר רייכמאן האט דאן אויפגענומען דעם אויסטראלישען מיניסטער און זיינע בעגלייטער.

דעם ציל פון דעם וויזיט פון די אויסטראלישע געסט איז צו רעגולירען די ווירטשאפטליכע בעציהונגען צווישען פוילען און אויסטראליען.

6-טע שאך-אלימפיאדע אין ווארשא

ווארשא, 17 (טעלעפאניש)

פרייטאג איז אין אפיצירען-קאזינא פארגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון דער זעקסטער שאך-אלימפיאדע.

אין נאמען פון ארגאניזיר-קאמיטעט, ווי אויך פון דער וועלט-פעדעראציע פון די שאכיסטען האט געררעדט פולקאווניק ד"ר שטייפער. אין נאמען פון די אויסלענדישע געסט האט געענטפערט דער וועלט-מייסטער ד"ר אליאכין, וועלכער האט געדאנקט די ארגאניזאטארען. דאן איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון די קאפיטאנען בכדי צו ציהען גורל וועגען דער נומערציע פון די דרושינעס.

אין דער אלימפיאדע בעטייליגען זיך 20 לענדער, דערונטער אויך ארץ-ישראל:

געוואלדיגע שאדענס פון שטורם-ווינט אין קראקא

קראקא, 17 (ספ. טעל.)

דער שטורם־ווינט, וואס איז אדורך איבער קראקא און אומגעגענד האט געמאכט געוואלדיגע שאדענס. בלויז אין קראקא זענען אויסגעריסען געווארען די די ווארצלען בערך 200 בוימער, צום מעהרסטען האבען געליטען די בעריהמטע קראקאווער פלאנטען. עס זענען דארט ארויסגערופען געווארען 80 שעהנע, אלטע בוימער. די שטארקסטע דעמבעס זענען געווארען ארויסגעריסען פון דער ערד.

גרויסע היזקות האבען אויך געליטען די קראקאווער ספארט־פלעצער. אויפ'ן שפיל־פלאץ „וויסלא" האט דער שטורעם אוועקגעריסען די טריבונע און שטיקער פון איהר אוועקגעטראגען אויפ'ן שכנות'דיגען ספארט־פלאץ. עס איז אויך צעשטערט געווארען די טריבונע אויפ'ן ספארט־פלאץ פון קראקאוויא". אויך אויף אנדערע ספארט־פלעצער האט דער שטורעם געמאכט חורבנות.

אין א ציגעלניע און וואפנע־פאבריק האט דער שטורעם אומגעווארפען די פאבריקס־קוימענס. אויף קאשטשושקא־גאס האט דער שטורעם אראפגעריסען א דאך און ארויסגעווארפען איהם אויף די טראם־וואי־דראטען.

אין א גאנצע רייה ערטער זענען אריין דונערן וועלכע האבען געמאכט גרויסע שאדענס און אויך גורם געווען מענשליכע קרבנות. מען מעלדעט וועגען א גרויסער צאהל לייכט און שווער פערוואונדעטע

די גרוים פון די מאטעריעלע שאדענס איז נאך נישט פעסטגעשטעלט געווארען. זיי טרעפען אן הונדערטער טויזענדער זלאטעס.

ביליגסטער אויספלוג קיין וויען

צום קאנגרעס פון דער

נייער ציוניסטישער ארגאניזאציע (נ. צ. א.)

אפפאהר מיט דער לאדזער פאבריקס-באהן דעם 5טן סעפטעמבער 18⁰³

דאס אנקומען קיין וויען דעם 6 סעפטעמבער 6³⁰ פריה

אפפאהר פון וויען דעם 12-טען סעפטעמבער

פרייז — 130.— זל.

פון לאדז קיין וויען און צוריק קיין לאדז מיט פאס און וויזע.

עס זענען נויטיג פאלגענדע דאקומענטען: 1) א פאס, 2) 2 פאטאגראפיעס, 3) מיליטער-ביכעל.

די איינוואוינער פון פאביאניץ, זגערזש, אלעקסאנדער, טאמאשאוו און פיעטריקאוו, מוזען האבען פון דער סטאראסטווע א דערלויבניש אויף אפצופאהרען קיין אויסלאנד.

חלוצים מיט לאנדווירטשאפט. הכשרה וועלן בעפארצוגט ווערן ביים פערטיילן סערטיפיקאטן

לוצערן, (יט"א). אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער קאנפערענץ פון די פאלעסטינא אמטען איז פארטגעזעצט געווארן די אלגעמיינע דעבאטע ארום די רעפעראטען פון י. גרינבוים און בארלאס. בעזונדערס פיל אויפמערקזאמקייט ווערט אין דער דיסקוסיע געווידמעט דער פראגע פון הכשרה, א רייהע רעדנער זענען ארויסגעטראטען מיט א שארפער קריטיק פון די בית־איצטיגע הכשרה־מעטאדען וועלכע האבען זיך, לויט זייער מיינונג, אין ליכט פון דער ערפאהרונג, ארויסגעוויזען אלס נישט צוועקמעסיג און ווייניג צוגעפאסט צו די ווירקליכע בעדערפענישען פון דער ארץ ישראלדיגער לאנדווירטשאפט.

לוצערן, 17, (י.ט.א. טעלעגראפיש) פרייטאג איז דא בעשלאסען געווארן די קאנפערענץ פון די פאלעסטינא-אמטען. די לעצטע זיצונג איז געווען א פערטרויליכע. עס זענען אנגענומען געווארן א רייהע רעזאלוציעס.

ווי דער י.ט.א.-קארעספאנדענט דערוואוסט זיך האט אויף דער לעצטער זיצונג דער לייטער פון עליה-דעפארטאמענט יצחק גרינבוים ערקלערט אז להבא וועלען ביים פערטיילען די סערטיפיקאטען בעפארצוגט ווערען די חלוצים מיט א לאנדווירטשאפטליכער הכשרה לגבי די אנדערע חלוצים

פארשלאג אין אמעריק. קאנגרעס

נישט צו בעטייליגען זיך אין דער אלימפיאדע אין דייטשלאנד

וואשינגטאן, 17 (יט"א טעלעגראפיש) אין אמעריקאנישען קאנגרעס איז אריינגעטראגען געווארן א פארשלאג, אז אמעריקא זאל זיך נישט בעטייליגען אין דער אלימפיאדע אין דייטשלאנד.

מעמאריאל פון פארבאנד פון די ציוניסטישע וועטעראנען

צו דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע

לוצערן, 17 (יט"א טעלעגראפיש) דער פארבאנד פון די ציוניסטישע וועטעראנען, דער אזוי גערופענער „ברית-הראשונים" האט זיך בעווענדעט מיט א מעמאריאל צו דער עקזעקוטיווע וועגען דער נויטווענדיגקייט צו פערזארגען אלע אלטע ציוניסטישע וועטעראנען, פערשאפען זיי ארבייט א.א.וו.

ברייטע אקציע פאר די ציוניסטישע קרנים אין אמעריקא

וועט אונטערנעמען ראבינער סטיפען וויין

לוצערן, 17 (יט"א טעלעגראפיש) פרייטאג זענען דא געשלאסען געווארן די קאנפערענצען פון קרן־היסוד און פון קרן־קימת. אויף די שלוס־זיצונגען איז ראטיפיצירט געווארן דער אפמאך, וואס איז געשלאסען געווארן צווישען די לייטונגען פון בידע קרנים וועגען דער פערטיילונג פון דער ארבייט. דער אפמאך וועט נאך פארגעלעגט ווערען דעם קאנגרעס צו בעשטעטיגען.

אויף דער שלוס־זיצונג פון דער קאנפערענץ פון קרן־היסוד, האט ראבינער סטיפען וויין געהאלטען א גרויסע רעדע, אין וועלכער ער האט גערעדט וועגען דער הארמאנישער צוזאמענארבייט צווישען קרן־היסוד און קרן־קימת. סטיפען וויין האט פערענדיגט, אז אין אמעריקא וועט ער אונטערנעהמען א ברייטע אקציע לטובת בידע קרנים.

פיבערהאפטע צוגרייטונגען צום ציוניס. קאנגרעס אין לוצערן

לוצערן, 17 (יט"א טעלעגראפיש) לוצערן שטעהט אונטער'ן צייכען פון באהענטען קאנגרעס. עס ווערען געפיהרט פריוואטע געשפרעכען צווישען די פערשידענע פארטייען און גרופירונגען וועגען א ברייטער קאאליציע ביים שאפען די נייע עקזעקוטיווע.

די גרופע א, רוקט ארויס די פראגע, וועגען דעם, אז פראפ. ווייצמאן זאל ווידער געוועהלט ווערען אלס פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, אויב ער, פערשטעהט זיך, וועט דערויף מסכים זיין און וועט וועלען איבערנעהמען די פרעזידענטור. ווי מען שמועסט וואלט ווייצמאן נאר אונטער געוויסע בעדינגונגען מסכים געווען דערצו, ד. ה. ער זאל האבען פרייע הענד אין געוויסע פראגען.

פון דער גרופע ב. זענען נאך נישט אלע דעלעגאטען געקומען קיין לוצערן, הגם די פיהרער פון דער דאזיגער גרופירונג, שמאראק, שווארבארד און מאסינזאהן זענען שוין געקומען. די פראקציע האט נאך דערווייל קיין בעראטונגען נישט אפגעהאלטען.

די דעלעגאטען פון דער יודענשטאאטס - פארטיי אלע געקומען פון קראקא.

די ארבייטער־דעלעגאטען האלטען אפ בעראטונגען א גאנץ טשערטאק, וועלכער קומט מיט א אעראפלאן קיין לוצערן , זענען שוין אלע געקומען. די דעלעגאטען פון דער יודענשטאאטס־פארטיי האבען אפגעהאלטען א פערטרויליכע זיצונג.

דער בנין פון דער קונסט־אויסשטעלונג אין לוצערן ווערט פיבערהאפט צוגעגרייט צו די בעדערפענישען פון קאנגרעס.

דערהרגעט געווארן איינער פון די בעסטע לופט־פליהער אין דער וועלט

סעטל, 17 (ספ. טעל.) דער אמעריקאנישע פליהער ווילי פאסט, וועלכער האט אין דער בעגלייטונג פון בעקאנטען אמעריקאנישען אקטיאר ווילי ראדזשערס אונטערגענומען א פליה איבערן צפון־פאל אין דער ריכטונג פון לענינגראד, איז 15 מייל ווייט פון פויאינט בארא, דעם אמעריקאנישען ארויסגערוקטען אמעריקאנישען ישוב אויף צפון, אראפגעפאלען מיטן אעראפלאן. ביידע פליהער זענען דערהרגעט געווארן.

היטלער מיט אלע נאצי־מיניסטארן און פארטיי־פיהרער אנגעקומען קיין נירענבערג

בערלין, 17 (ספ. טעל.) קיין נירענבערג איז היינט אנגעקומען קאנצלער היטלער בכדי דורכצופיהרען א אינספעקציע פון די פארבערייטונגען צו דעם „פארטיי-טאג". מיט היטלער'ן זענען אויך מיטגעקומען די מיניסטארן געבעלס, דארע, פראנק קערל, ווי אויך די בעדייטענדע פארשטעהער פון דער פארטיי דערונטער ראזענבערג, שטרייכער, וואגנער און פארסטער פון דאנציג.

אגודת-הרבנים וועגן די וואהלען צום סיים און סענאט

ווארשא, 17 (טעלעפאניש) די אפיציעל פוילישע טעלעגראפען-אגענטור האט נעכטען פערעפענטליכט פאלגענדע מעלדונג: די פערוואלטונג פון דער אגודת-הרבנים אין פוילען שטעלט פעסט, אז אין הסכם מיט די פארשריפטען פון דער יודישער רעליגיע, ליגט אויף יעדען יוד אין פוילען, וואס האט וואהל־רעכט צום סיים און סענאט, דעם חוב אויסצונוצען די דאזיגע רעכט.

די אגודת-הרבנים וועט וועגען דאזיגען ענין ארויסגעבען א ספעציעלען אויפרוף.

ארעסטירט 50 אונלעגאלע עולים אין ארץ-ישראל

ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש) אין צפון פון ארץ-ישראל זענען ארעסטירט געווארן 50 אונלעגאלע עולים.

גרויסער טאג אין ווילנא

ווילנא, 17 (יט"א טעלעפאניש) נעכטען איז געווען א גרויסער טאג אויף דעם צוזאמענפאהר פון יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט. נאכמיטאג איז פארגעקומען א וויסענשאפטליכע זיצונג, אין וועלכער עס האבען זיך בעטייליגט 600 פערזאן. עס זענען געהאלטען בעווארען רעפעראטען פון אמעריקא און פון אנדערע לענדער.

פאסט-שטרייק אין קרית-חיים

ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש) אין קרית-חיים איז אויסגעבראכען א פאסט-שטרייק. די יודען ווילען זיך נישט בענוצען מיט דער ראטיגער פאסט, ווייל די רעגירונג וויל דארט נישט צולאזען קיין העברעאיש אויפ'ן טעלעגראף.

Dr. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 101-93

ספעציאליסט

פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג

סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען

נעמט אן פון 8–11 און פון 5–8 אווענד

Z intencji zaślubin

panny Reginy Borensztejnówny

z p. Jakóbem Tobjasem

życzymy wiele szczęścia i różowej przyszłości

Nombergowie.

די אלע, וואס האבען

לעבענס-פערזיכערונגס-פאליסען,

וואס זענען א געוויסע צייט נישט געצאהלט געווארען און זאגאר אנולירטע קענען ווערען דורך מיר אויסגעניי בעניוט און ווייטער גילטיג, אזוי, אז דאס איינגעצאהלטע געלד זאל נישט פערלוירען ווערן.

ווענדעט זיך:

לאדז, פיעטריקאווער 145, וו. 5

ש. זילבערבערג אויס ווארשא

טעל. 203-94. מעגליך פון 3 ביז 5 נ.מ.

פייער מיט גנבות פערזיכערונג נעם איך אן פאר אלע פערזיכערונג-געזעלשאפטען אויף גינסטיגע בעדינגונגען.

פראפ. פעראיין פון טרעגער און פורמאנעס

אפט. אין לאדז, בזרקא יאסעלעוויטש 16.

עפענטליכע דאנקונג.

מיר ווארענען עפענטליך די פערוואלטונג פון טרעגער-פעראיין, בזשעזשינער 7 און ספעציעל די פערזאנען: ירוחם נוסבוים, נפתלי פריילעך און מאיר פאר די ברוטאלע איבערפאלען אויף אונזערע מיטגלידער און מיר מאכען זיי פעראנטווארטליך פאר די ווייטערדיגע פאלגען. מיר דערקלערען, אז מיר וועלען מיט אלע מיטלען בעשיצען אונזערע מיטגלידער. די פערוואלטונג.

פאר גאלד,

בריליאנטען

בריזשוטעריע

און לאמבארד-קוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייזען

אלעקסאנדער פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

בעקאנטמאכונג!

געעהרטע קאנסומענטען!

דער געוועזענער כשר'ער

באר „מאנגריא"

2 לעניאנוב 2

איבערגענומען אונטער דער לייטונג פון בעוואוסטען פאכמאן לעאן אפאמאוויטש און עמפעהלט פרישע געשמאקע מיטאגען פון 1 זל. און ווי אויך פריהשטיקען און אווענדברויט'ן.

סטארשי פעלדשער

ישראל

ברעגמאן

צוריקגעקעהרט.

מאריבארסקא 28 (קעלמא)

טעל. 240-43.

א הארציגען מזל־טוב ווינשען מיר אונזערע ליבע מחותנים אין תל־אביב א"י

ה' חיים דוד אבראמאוויץ און פרוי

צו דער חתונה פון זייער ליבען זוהן שמואל מיט אונזער הייסגעליבטע טאכטער רעגינא

מיר זאלען זוכה צו זעהן ביי זיי פיעל נחת.

יצחק מאיר גרינבערג און פרוי.

די הארציגסטע גליקוואונשע ווינשען מיר אונזער הייסגעליבטע שוועסטער שוועגערין און מומע

רעגינא גרינבערג

צו איהר חתונה מיט ה' שמואל אבראמאוויץ

וועלכע איז פארגעקומען דינסטאג ד. 13/8. 1935 אין תל-אביב א"י.

דארקא, עסטושא און שימעק גרינבערג.

Z intencji zaślubin naszej kochanej cioteczki

Reginy Grinberżanki

zp. Samuelem Abramowiczem

życzymy wiele szczęścia i różowej przyszłości.

Edzia i Minia Horowiczówne.

דעם 16־טען ה. מ., אין לעצטען טאג פון דער ציהונג פון דער דריטער קלאס פון דער מלוכה־לאטעריע איז ארויסגעצויגען געווארען 3 געווינסען צו 100.000 זל. די געווינסען זענען געפאלען אין ווארשעווער קאלעקטורען אויף די נומערן: 103.052, 59.861 און 35.922.

איינע פון די פערטלען פון נומער 103.052 האבען געקויפט די ח"ה יעזשאק און רייטאן, 2 חברים טעכניקער, וועלכע טיר זעהען אויף דער פאטאגראפיע.

אין קארגע 3 וואכען ארום, ד. ה. דעם 6־טען סעפטעמבער וועט זיך אנהויבען די ציהונג פון דער 4־טער קלאס און דעם 21־טען פון וועלכען טאגאג וועלען מיר זיך דערוויסען, ווער עס וועט געווינען דעם מיליאן ז".

אבער אפילו די, וועלכע וועלען גארנישט געווינען אין דער קלאס, פערלירען נישט אינגאנצען זייערע שאנסען, ווייל זיי וועלען אנטייל נעמען אין דער אמזיסטער חנוכה־ציהונג, וועלכע איז בעשטימט געווארען אויף דעם 20־טע דעצעמבער.

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן ביז 8 פריה, פון 12 ביז 2 מיטאג און פון 5—9 אוו. זונטאג פון 10—1 מיטאג.

עלעקטראנאליזען.

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייז

Dr.

Wajnberg

ספעציאליסט פאר לונגען-, הארץ- און סקלעראז-קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145,

טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אוו

Dr. med.

Leon Familier

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

שערפיען 37 (בענעדיקטא) 6.

שטיטלען

טום פאריזער שריגדען

צו בעקומען ביי

קערש,

סקווערא 15

אונזער חשוב'ן חבר־הועד

אלימלך אליווא

צו די שלשים נאכ'ן טויט פון זיין

פאטער נ"ע

דריקט אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל

דער סניף צ. ס.

התאחדות אין לאדז.

את רגשי השתתפותנו החמה הננו מביעים לה"ה

האחים אבא־צבי, אליעזר ואהרן־דוד נ"י מ

אבירם ז"ל

למות עליהם

בסיועם בעבודת בנין ארצנו ינחמו!

ועד ההסתדרות הציונית בלודז

ועד קרן־היסוד

קרן־קימת לישראל

שטרייכערס ווילדע יודן=העצע אין בערלין גלייך געבראכט פרוכטען

נאציס שווער פערוואונדעט א יוד אויף פאטסדאמער=פלאץ

בערלין (יט"א) שטרייכער'ס יודען-העצע-רישע רעדע פאר א 20.000—קעפיגען עולם אין „ספארט-פאלאסט“ האט געוואלדיג אויפגערייצט די געמיטער און פערשארפט די אנטיסעמיטישע שטימונג אין בערלין. די פאלגען פון שטרייכער'ס רעדע האבען נישט געלאזט אויף זיך לאנג ווארטען: אויפגעהעצטע נאציס זענען געפאלען אויף פאטסדאמער-פלאץ א יודישען קאנפעקציע-סוחר און איהם מורא'דיג צושלאגען. פאליציי איז געבליבען גלייכגילטיג צו די מעשים פון די נאציס און האט נישט אינטערוועניערט.

שטרייכער האט אין זיין רעדע מיט צינישער בעריהמעריי זיך מודה געווען, אז ער טראגט די פעראנטווארטליכקייט פאר די לעצטע איבערפאלען אויף יודען אויף קורפירשטענדאם. שטרייכער האט אויך ברייט אויסגענוצט אין זיין רעדע די א. ג. פאלען פון „דאסען-שאנדע“ און האט אנגעגריפען די יודען פאר אונטערהאלטען בעציהונגען מיט ארישע פרויען ווי אויך די פאסטארען, וועלכע ווירקען נישט געגען יודיש=ארישע חתונות.

פראג (יט"א) לויט די ידיעות, וואס זענען ערהאלטען געווארען פון בערלין האט די אנטי-סעמיטישע באיקאט-אגיטאציע ארומגענומען פארקען אין בערלין=וועסטען, פאר דעם גרויסען פארק העגנגען אויסשריפטען „פאר יודען איז דער צו-טריט פערבאטען“. אויף אליוא'ער פלאץ ווערען אויף די בענק סיסטעמאטיש פערשפרייט אנטי-יודישע באיקאט-פלוגבלעטלעך און די יודען ווע-רען אויפגעפאדערט צו פערלאזען די בענק.

עס געהען ארום קלאנגען, דאס אויך אין „טיערגארטען“ זאל געשלאסן ווערען דער צוטריט פאר יודען.

בערלין (יט"א) ווי עס טיילט מיט „בער-לינער טאגעבלאט“, זענען פאר די יודישע קינא-טעאטערן אין האנאווער פארגעקומען מאסען=דעמאנסטראציעס. די דעמאנסטראנטען האבען פראָ-טעסטירט געגען דעם, וואס די דאזיגע פון קולטור פאליטישען שטאנדפונקט וויכטיגע אונטערנעהמונגען געפינען זיך אין יודישען בעזיץ. די צייטונג בע-הויפטעט, דאס „דער פערלויף פון די קונדגעבונגען איז געווען אזוי דיסציפלינירט, אז די פאליציי האט נישט געהאלטען פאר נויטיג צו אינטער-ווענירען“.

4 קינא-טעאטערן, וועלכע געהערען צו יודען, זענען געשלאסען געווארען.

די מערב-איירָאפּעאישע קאָנפערענץ פון „אגודת=ישראל“

פאַרשלאָג אָבצושאַפען דעם „חרם“ פון די וועלטליכע שולען אין א"י

אנטווערפען (יט"א) אויף דער מערב-איי-ראָפּעאישער אגודה-קאָנפערענץ, וואָס איז איצט פאָרגעקומען אין אנטווערפען, איז פיל צייט געוויד-מעט געוואָרען די א"י-פּראָבלעמען.

א שטאַרקען רושם אויף דער קאָנפערענץ מאַכט די אויפטרעטונג פון ד"ר נתן בירנבוים, וועלכער שטעלט זיך אָפּ אויף דער פערנאַכלעסיגונג פון דער אגודה אין בעצוג צו ישוב-א"י. אויב די יודישע מאַ-סען — זאָגט ד"ר בירנבוים — אנטלויפען איצט פון דער אָרטאָדאָקסיע אָנשטאָט זיך דערנעהנטערן צו איהר — איז עס איהר אייגענער שולד. די אָר-טאָדאָקסיע מוז דעריבער אכט לעגען אויף דער בע-ציהונג צווישען מענש און מענש און אויף אַ וויר-דיגען אופן אויפטרעטען אַלס יודען.

אויף דער שלום-זיצונג האָט ה' סיבענאָוויץ (א"י) געהאַלטען אַ רעפעראַט וועגען די פּראָבלעמען פון אַלטען ישוב אין א"י און פאָרגעלעגט, אַז די „מו-עצת גדולי התורה“ זאָל אַראָפּנעמען דעם „חרם“, וואָס איז זיינער צייט אַרויפגעלעגט געוואָרען, אַז יודישע קינדער זאָלען נישט בעזוכען די שולען, וואו עס ווערען געלערנט למודי.חול.

די קאָנפערענץ האָט בעשלאָסען צו גרינדען אַ מערב-אייראָפּעאישען אגודה-פערבאַנד. דאָס ביוראָ פון דעם דאָזיגען פערבאַנד וועט זיך געפינען אין לאָנדאָן אונטער דער אָנפיהרונג פון אגודה-פיהרער ה' האַרי גודמאַן.

„דאָס צוגעזאגטע לאַנד“

דער נייער ארץ-ישראל-פילם דעמאָנ-סטרירט געוואָרען אין ציריך

לוצערן, 17 (יט"א טעלעגראַפיש)

היינט איז דאָ פאָרגעקומען, ביי דער אָנווע-זענהייט פון 450 געסט, די דעמאָנסטרירונג פון א"י-פילם „דאָס צוגעזאָגטע לאַנד“. דער פילם איז פון די פערזאַמעלטע אויפגענומען געוואָרען מיט גרויס ענטוזיאַזם.

צום מאַכט מיט טומעל...

יעדע מאָדערנע שטאָדט־פערוואַלטונג קעמפט מיטן גאַסען־טומעל און מיט זיינע שעדליכע רעזולטאַטען, יעדער איז מחויב דורכצופיהרען דעם דאָזיגען הויגיענער פּרינציפּ ביי זיך אַליין, אין זיין פאַמיליע און אומגעבונג. טראָגט

BERSON SPORT

WYPUKŁE OBCASY GUMOWE

אייערע נערווען וועלען אויסרוהען! פאָדערט נאָר די מאַרקע בערסאָן, וואָרפט אָפּ נאָכגעמאַכטע!

פעלקער-ליגע דאַרף ענטשיידען

צי מען קען אין דאַנציג אָפּזאָגען פון דער אַרבייט צוליב פאָליטישע טעמים

דאנציג, 17 (פּ. טעל.)

דער הויך-קאָמיסאַר פון דער פעלקער-ליגע אין דאַנציג האָט זיך געווענדעט מיט אַ בריף צום ראַט פון דער ליגע בעטענדיג, אַז אויף דער סעפּ-טעמבער-זעסיע זאָל פעסטגעשטעלט ווערען, צי עס איז ערלויבט אין דאַנציג אָפּצוזאָגען פון דער אַרבייט צוליב פאָליטישע טעמים.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

זונטאַג, 18-טען אויגוסט

8.30 — פריהמאָרגען-אוידיציע. 10.30 — גאָ-טעס-דינסט. 11.57 — צייט-סיגנאַל. 12.03 — פעליעטאָן 12.20 — מוזיקאַלישער פריהמאָרגען. 1 — פאַנטאַזיע - טעאַטער. 1.20 — פריהמאָרגען - קאָנצערט. 2 — (פליטען). 2.45 — וואונש-קאָנ-צערט 3.45 לאָדזער פאָסט-קעסטעל פון די סטזשעל-צעס. 4 — טראַנסמיסיע פון די שלעזישע לעגיאָנען-פייערליכקייטען. 4.30 — פליטען. 2.45 — לי-טעראַרישע סקיצע. 5 — „פאַר אונזערע זומער-וואוינונגען און קורערטער“. 6 — טראַנסמיסיע פון דער קאַלאָניע פונם וואַרשאָווער שול-ראַט אין מאַל-קין, אַנגעס. פון יאַנוש קאָרטשאַק. 6.15 — (פלי-טען). 6.30 „גאַנץ פוילען זינגט“. 6.45 — רעפּאָר-טאַזש. 7 — פּראָגראַם אויפ'ן נעכסטען טאָג. 7.10 — רעקלאַמע-קאָנצערט 7.25 — (פליטען). 7.50 — דאָס שטודיום-ביוראָ שמועסט מיט די ראַדיאָ-הערער 8 — קאָנצערט. 8.45 — אויסצוגען פון יוזעף פיל-סודסקי'ס ווערק. 8.50 — אָווענד-ידיעות. 9 — פליטען. 9.30 — אויף דער פרעהליכער לעמבער-גער כוואַליע. 10 ספּאָרט-ידיעות. 10.20 „אונזער מאַטראַזענטום שפּילט“. 11.05 מעטעאָראָלאָגישע

די רוסישע אַרמעע איז היינט די גרעסטע און שטאַרקסטע אין דער וועלט

ווי גרויס איז היינט אייגענטליך די רויטע אַרמעי?

גאַנץ גענוי איז נאַטירליך שווער אויף דער דאָזיגער פראַגע צו ענטפערן. אָבער פון די פער-עפענטליכטע ציפערן קאָן מען זיך שוין מעהר-ווייניגער פאָרשטעלען, וואָס פאַראַ גרויסע מילי-טערישע מאַכט דאָס היינטיגע רוסלאַנד פערמאָגט.

לעצטען יאַנואַר האָט עס געהייסען, אַז די צאָהל פון דער שטענדיגער אַרמעי אין פרידענס-צייט איז געהעכערט געוואָרען ביז אויף 940,000 מאַן און אַז דער קריגס-בודזשעט איז אויפגעשוואָ-לען געוואָרען אויף פיר מאָל אַזוי גרויס ווי מיט צוויי יאָהר צוריק און בעטרעפט איצט זעקס ביליאָן און פינף הונדערט מיליאָן רובעל, אָדער אַרום פיר ביליאָן דאָלאַר.

עס ווערט געשאַצט, אַז אין קריגס-צייט, וועט די רויטע אַרמעי בעשטעהן פון 8 מיליאָן סאָלדאַטען און זי איז איצט די גרעסטע אַרמעי אין דער וועלט.

יעדעס יאָהר ווערען אין סאָוויעט-רוסלאַנד 1,200,000 מענער איין-און-צוואַנציג יאָהר אַלט, אויפגעפאָדערט זיך צו מעלדען צום מיליטער-דינסט. זייענדיג אַזוי רייך אין מענער-קראַפט, קאָן זיך די סאָוויעטען-רעגירונג פערגינען אויס-צוקלייבען די בעסטע און פאַסענדסטע כחות, אַזוי אַז אַ דריטעל פון דעם קאָנטינגענט ווערט אויס-געשלאָסען פון צו טראָגען געוועהר, צווישען וועלכע עס געפינען זיך פאָליטיש „אומפערלעסליכע“ קלאַסען, ווי גלחים, קולאַקעס א. אז. וו. אַזעלכע מענער דינען אַלס איינפאַכע אַרבייטער אויף פער-שידענע פערטיידיגונגס-פּאָזיציעס.

די רויטע אַרמעי איז אַן אויסגעשלאָסענע, קלאַסען-אָרגאַניזאַציע, און נאָר „האָרעפּאַשניקעס“ איז ערלויבט צו טראָגען געוועהר. די סאָוויעטען פיהרער ווילען זיך נישט אויסזעצען דער געפאַהר צו האָבען אַ בעוואָפענטע קאָנטער-רעוואָלוציע.

די צאָהל נייע רעקרוטען, וואָס ווערען יעדעס יאָהר אַריינגענומען אין דער אַרמעי, בעטרעפט איצט 450,000 יעהרליך.

אַלע רעקרוטען, ווען זיי זענען אַלט געוואָרען 19 יאָהר, האָבען געמוזט דורכמאַכען אַ מילי-טערישען פאָרבערייטונגס-דינסט, וואָס דויערט 2 יאָהר און מוזען אָפּריכטען מיליטערישען דינסט נאָהענט צו זייער היים, פיר וואָכען אין יאָהר. אַלט ווערענדיג 21 יאָהר, טרעטען זיי אַריין אין אַ 5-יעהריגען אַקטיווען דינסט.

זיי דינען צוויי פולע יאָהר אין די קאַזאַרמעס דאַן נאָך אַ יאָהר אורלויב, קעהרען זיי צוריק צום דינסט אויף 1 חודש. אין די לעצטע צוויי יאָהרען, ווען זיי ווערען אַלט 26 יאָהר ווערען זיי צוגעטיילט צו דעם רעזערוו, וואו זיי פער-בלייבען ביז זיי דערגרייכען דאָס פערציגסטע יאָהר.

רוסלאַנד'ס מעכטיגע אַרמעי שטעהט אונטער דעם 54-יעהריגען קריגס-קאָמיסאַר קלעמענטי וואָ-ראָשילאָוו, וועלכער שטאַמט פון איינפאַכע פוי-ערים, און ער ווערט אַרויסגעהאָלפען פון דריי וויצע-קאָמיסאַרען, פון וועלכע צוויי — טוכאַ-טשעווסקי און קאַמענעוו — זענען געבוירענע אַריס-טאָקראַטען און זענען אויסגעבילדעט געוואָרען אין דער צאַרישער אַרמעי.

אין דער אַרמעי געפינען זיך איצט אָבער נאָך איינציגע אָפיצירען (פון צאַרישען רעזשים, אין מעמאַס לאָיאַליטעט די סאָוויעט-רעגירונג גלויבט זעהר ווייניג און קאָמיסאַרען זענען בעשטימט געוואָרען צו האַלטען אויף זיי אַן אויג. דורך דער צייט האָבען זיך פיל פון די דאָזיגע קאָמי-סאַרען אַליין אויסגעלערנט די מלחמה-קונסט און זענען דאַן אַליין געוואָרען אָפיצירען.

די רויטע אַרמעי האָט איצט איהרע אייגענע אויסגעבילדעטע פיהרער. פון וועלכע 68 פּראָ-צענט געהערען צו דער אַלמעכטיגער קאָמוניס-טישער פּאַרטיי. פון די קאָרפּוס-קאָמענדאַנטען זע-נען 100 פּראָצענט קאָמוניסטען און פון די די-וויזיע-קאָמענדאַנטען 90 פּראָצענט.

די רויטע אַרמעי איז דעמאָקראַטיש, אָבער אין דער זעלבער צייט הערשט אין איהרע רייהען אַ שטרענגע דיסציפּלין. פרויען קאָנען אויך ווערען מיליטערישע קאָמאַנדירען. מיט אַ פּאָר יאָהר צוריק זענען געווען 149 פרויען אָפיצירען און 330 סטודענטקעס אין די מיליטערישע אַקאַ-דעמיעס.

די מעהרסטע אָפיצירען ווערען איצט גענומען פון דעם אַרבייטער און פּויערים-קלאַס און זיי שטודירען מיט חשק און פלייס אין פערשידענע מיליטערישע שולען, וואָס די סאָוויעט-רעגירונג האָט אויפגעשטעלט.

גלויבענדיג, אַז דער קומענדער קריג וועט אָנגעפיהרט ווערען צום גרעסטען טייל מיט פער-שידענע מאַשינען און מאָטאָרען, אַרבייט דער שטאַב פון דער רויטער אַרמעי טאָג און נאַכט צו מעכאַניזירען און מאָטאָריזירען זייער אַרמעי כּדי זי זאָל זיך קאָנען ווי אַמשנעלסטען בעווע-גען. די סאָלדאַטען ווערען דערפאַר נישט געלערנט ווי אַזוי צו רייטען אויף פערד, נאָר זיי ווערען אויסגעשטאַטעט מיט אַעראָפּלאַנען, אויטאָמאָבילען און טאַנקס.

עס איז ביי קיינעם קיין ספק נישט, אַז די רויטע אַרמעי בעזיצט דעם גרעסטען לופט-פלאָט אין דער וועלט מיט אַרום 3500 קריגס- און 400 האַנדעלס-אַעראָפּלאַנען, וואָס געהערען צו דער רעגירונג, אַ חוץ אַ גרויסע צאָהל באָמ-באַרדירונגס-לופט-מאַשינען. צו דעם לופט-פלאָט זענען צוגעטיילט 35,000 מאַן, פון וועלכע 6000 זענען אויסגעבילדעטע פליהער.

דער סאָוויעטישער ים-פלאָט איז אַ גאַנץ קליינער און קאָן קוים קומען אין בעטראַכט, ווייל נאָר אַ גאַנץ קליינער טייל פון רוסלאַנד גרעניצט זיך ביים ים און די סאָוויעטען האָבען גענוג אונטערוואַסער-שיפלעך און וואַסער-אַעראָ-פּלאַנען צו קענען זיך בעשיצען געגען אַן אַטאַקע פון דער ים-זייט.

אַרום דער פוילישער און רומענישער גרעניץ איז אויסגעבויט געוואָרען אַ ריזיגע נעץ פון שטאָל און בעטאָן-פעסטונגען און אין ווייטען מזרח וואו יאַפּאַן דאָמינירט דורך מאַנדזשוריע, האָט די סאָוויעט-רעגירונג אַריינגעוואָרפען אַ גרויסע צאָהל גאַרניזאָנען אָנגעפילט מיט אַעראָפּלאַנען, טאַנקס און אַרטילעריע.

די רוסישע פאַבריקען זענען איצט אַ סך זי-כער פון אַן אַטאַקע. ווייל די שווערע אינדוסטריע ווערט קאָנצענטרירט צווישען די אוראַל-בערג, טיף אין לאַנד, וואו זי איז נישט אויסגעזעצט דער באָמ-באַרדירונג פון אַעראָפּלאַנען.

די נאַטור איז רוסלאַנד'ס מעכטיגסטער פער-בינדעטער אין פאַל פון אַ פערטיידיגונגס-מלחמה. די לאַנגע און קאַלטע ווינטערס, די ריזיגע דיס-טאַנסען (5000 מייל פון באַלטיק צום פּאַסיפיק!) און דער מאַנגעל אין וועגען האָט צוריקגעהאַלטען און אויסגעמוטשעט איהרע שונאים, וואָס איז בעוויזען געוואָרען אין נאַפּאָלעאָנ'ס מלחמה.

דער פערקעהר-סיסטעם פון סאָוויעט-רוסלאַנד איז נאָך אַלץ שוואַך.

עס בלייבט דער פאַקט, אַז סאָוויעט-רוסלאַנד מאַכט קאָלאָסאַלע און עפעקטיווע פאָרבערייטונגען צו אַ מלחמה און אַז די רויטע אַרמעע איז די בעסט-פונקציאָנירענדע אָרגאַניזאַציע אין דער סאָוויעט-רעפּובליק — אַ סך בעסער אויסגעשטאַטעט און דיסציפּלינירט. ווי איהר פערקעהר-סיסטעם און אינדוסטריע, אויף וועלכע זי מוז זיך פערלאָזען, עס איז אויך נישט קיין פראַגע, אַז די נייע אָפיצירען, וועלכע וואַרטען אויף דער געלעגענ-הייט צו קאָנען בעווייזען זייער טרייטשאַפט און פעהיגקייט, זענען לאָיאַל צום איצטיגען רעזשים.

אין דערזעלבער צייט אָבער, ווען מען זעהט ווי די סאָוויעט-רעגירונג אַרבייט אמת'דיג פאַר שלום און פערקוקט גרויסע פּראָוואָקאַציעס און מיידט אויס יעדען קאָנפליקט, מוז מען קומען צו דעם בעשלוס, אַז סאָוויעט-רוסלאַנד איז נאָך נישט גרייט דורכצומאַכען די הויפּט-פּראָבע. אַ מלחמה, היינטיגע צייט, וואָלט אפשר אָפּגעווישט די סטאַ-לין-רעגירונג און גאַנץ רוסלאַנד ווידער אַריינ-געוואָרפען אין אַ ריזיגען כאַאָס. די דאָזיגע ריזיקע וויל הפנים די איצטיגע רעגירונג אויף זיך נישט נעהמען.

נטע שעהנפעלד

ראַטעוועט אייער געזונט

קראַנקע אויף רופּטורען (בּרוך-קראַנקהייטען)

ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל-גומי-באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע העלפען ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אָהן אָפּעראַציעס פון אַלע מינים ברוך-קראַנקהייטען (רופּטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער

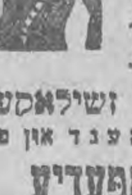

דאָס אַראָפּלאָזען זיך פון מאָגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספּע-ציעלע אינדיווידועל צוגעפּאַסטע בויך-באַנדאַזשען. אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויי-קערס) אָרטאָפּעדישע הייל-גאָרסעטן אויף ביינער-שווינדזוכט און אַלע אַנדערע פעהלערן אָרטאָ-פּעדישע הייל-אַפּאַראַטען אויף פּלאַטפוס.

ספּעציעלע איינלאַגען לויט גיפּס-מאָדעלען, אויף זשילאַסעם. - גומי-זאָקן לויט מאָס. קינסטליכע הענד און פיס

ספּעציעלער אַנשטאַלט פאַר הייל=אָרטאָפּעדיע

Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבערג

לאָדז, פּיראַמאָוויטשאַ 9 (אַלגינסקאַ)

(פּראָנט פּאַרטער), טעל. 09=177 נאָהנט פון לאָדזער פאַבריקס-באַהנהויף

בעמערקונג: דאָס ערשיינען פון די קראַנקע איזאונבעדינגט נויטיג. צאָהלרייכע דאַנקזאַגונגען און דאַנק=בריף.

(אין זעגערוש אויף טלאַמאַצקאַ № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

מאנדאט-קאמיסיע פון פעלקער-בונד

וועגען דער אראבישער איינוואנדערונג קיין ארץ-ישראל

זשענעווע (יט"א) די טעג איז פערעפענטליכט געווארען, ווי יט"א האט שוין מיטגעטיילט, די בעמערקונגען, וועלכע די מאנדאט-קאמיסיע פון פעלקער-בונד האט אויף איהר לעצטער זיצונג בעשלאסען אין בעצוג אויף א"י. ווי אויך די פראטאקאלען פון דער דאזיגער סעסיע. די א"י-דיסקוסיע פון דער מאנדאט-קאמיסיע איז געווען זעהר אנ'אינטערעסאנטע.

ארמס (בעלגיען) האט אנגעוויזען, אז דער יעהרליכער בעריכט פון דער מאנדאט-מאכט און די אויפקלערונגען, וועלכע עס האט פאר דער קאמיסיע אין נאמען פון דער א"י-רעגירונג אפגעגעבען איהר פארשטעהער מר. מודי (וויצע-גענעראל-סעקרעטאר פון דער א"י-רעגירונג), האבען קוים בעריהרט די וויכטיגע פראגען וועגען דער פאליטישער און מאראלישער לאגע אין א"י. די פינאנסיעלע לאגע פון א"י איז געזונד. די ווירטשאפטליכע איז אין פערגלייך מיט דאס רוב אנדערע לענדער, א זעהר צופרידענשטעלענדע. אבער דאס, וואס דער רעגירונגס-בעריכט ענטהאלט וועגען די יודיש-אראבישע בעציהונגען, איז נישט זעהר ערמוטיגענד. די צוזאמענארבייט פון ביידע בעפעלקערונגס-טיילען שיינט נישט צו מאכען קיין פארשריטען. מען קאן אפילו זאגען, אז אין דער הינזיכט איז די לאגע זאגאר ערגער ווי מיט 10 יאהר צוריק.

מר. מודי ענטפערט דערויף, אז די בריטישע רעגירונג און דער הויך-קאמיסאר ארבייטען כסדר אין דער ריכטונג פון איינשטעלען גוטע בעציהונגען צווישען די בעפעלקערונגס-טיילען. די בעשטרעבונגען וועט די רעגירונג נאכפאלגען אויך להבא.

אויף אנפראגען פון לארד לוגארד (ענגלאנד) וועגען דער כלומרשטער פארשטעהענדער שאפונג פון א לעגיסלאטיוו-ראט, האט מר. מודי זיך כסדר פעררופען אויף דער ענטשפרעכענדער שטעל פון רעגירונגס-בעריכט, וועלכע איז כלומרשט פיל-שטענדיג קלאר און שעפט אויס דעם גאנצען ענין.

די דאזיגע ערקלערונג חזרט איבער מר. מודי עטליכע מאל ביי שפעטערע אנפראגען.

פיל איז אויף דער סעסיע גערעדט געווארען איבער דער פראגע פון א"י-איינוואנדערונג פון אראבער פון עבר-הירדן און סיריען.

פראפ. ראפאר ערקלערט, אז די אונלעגאלע איינוואנדערונג פון די אראבער פון די שכנות'דיגע לענדער, מוז ארויסרופען א פערשטענדליכע בעאונרוהיגונג פון די יודען. פראפ. ראפאר וואונדערט זיך, דאס דער הויך-קאמיסאר האט, אויפגעהעמענדיג א דעלעגאציע פון דער אראבישער עקזעקוטיווע, נישט בעריהרט די דאזיגע פראגע. ער פרעגט, צי ווייס די א"י-עפענטליכקייט, אז די איינוואנדערונג איז בעגרעניצט נישט בלויז פאר יודען, נאר אויך פאר נישט-יודען.

מר. מודי ענטפערט, אז די עפענטליכקייט ווייס וועגען דעם. ער בעמערקט, אז פון דער צאהל דעפארטאציעס פון אונלעגאלע אימיגראנטען קען מען שליסען אויף דער פאקטישער צאהל אריינגעקומענע אונלעגאלע. עס איז שווער אויפצוזוכען יודען, וואס זענען געקומען אונלעגאל קיין א"י. דאגעגען איז צום ביישפיל לייכט אויסצוגעפינען אונלעגאלע אראבישע אימיגראנטען פון עבר-הירדן. די עבר-הירדן-אראבער האבען דאס רעכט אהן פאספארטען צו קומען קיין א"י, זיי טארען זיך אבער אין לאנד נישט בעזעצען, פונקט אזוי מוזען — אויפ'ן יסוד פון גוט-שכנישע אפמאכען מיט סיריען — געוויסע אראבער פון דעם לאנד קומען אהן פאספארטען קיין א"י, און זיי קומען ווירקליך בעזונדערס צו סעזאן-ארבייטען אבער אויך זיי טארען זיך אין לאנד נישט בעזעצען. א דאנק די דאזיגע פערלייכטערונגען, שפירען די אראבער וועניגער שווער די איינוואנדערונגס-בעשטימונגען פון די יודען.

ארמס פרעגט, צי דאס אריינלאזען עבר-הירדן-אראבער קיין א"י פיהרט נישט צו מיסברויכען, ווייל עס איז דאך א פאקט, אז א טייל פון זיי פערבלייבען אין לאנד בקביעות. ער וויל דעריבער פרעגען דער רעגירונג, צי איז זי זיכער, אז די עבר-הירדן-אראבער — הגם עס האנדעלט זיך נישט בלויז וועגען זיי — פראפיטירען נישט פון זייער רעכט צו קומען אהן פאספארטען קיין א"י? אויף א פריהערדיגער סעסיע פון דער מאנדאט-קאמיסיע האט שוין א פארשטעהער פון דער רעגירונג (מר. האל) געהאט געגעבען אזא פערזיכערונג. ער, ארמס, וואלט אבער די דאזיגע פערזיכערונג געוואלט הערען נאכאמאל. אין ביידע לאגערען זענען די געמיטער אויפגעהיצט, און עס וואלט געווען וויכטיג, די דאזיגע פראגע ענטגילטיג אויפצוקלערען.

מר. מודי ענטפערט דערויף, אז דאס אריינדרינגען פון אראבער פון אדער דורך עבר-הירדן קיין א"י בעטראכט נישט די רעגירונג אלס אזא ערנסט פראבלעם, וואס זאל אין וועלכער עס איז בעדייטענדער מאס קענען שאדען ברענגען דער פאליטיק פון דער מאנדאטאר-מאכט.

לארד לוגארד מאכט דערויף אויפמערקזאם, דעם מר. מודי, אז אין די סירישע צייטונגען האט זיך געהאט בעוויזען א בעריכט פון גובערנאטאר פון חורן, לויט וועלכען ביז 35 טויזענד אראבער האבען אין משך פון וועניגע חדשים אויסגעוואנדערט פון חורן קיין א"י און האבען זיך דארט בעזעצט בקביעות. עס איז בעמערקענסווערט, אז דער גובערנאטאר האט זיך בענוצט מיט'ן אויסדרוק „בעזעצט".

מר. מודי ענטפערט, אז דער בעריכט פון חורנ'ער גובערנאטאר איז איבערטריבען.

זאל פילהארמאניע
נארוטאוויטשא 20, טעל. 213-84
יונג-טעאטער
קינסטל. אנפיהרונג: ד"ר מיכאל בראנדט.
היינט זונטאג לעצטער טאג
דריי פארשטעלונגען
12 בייטאג
די סאוויעטישע פיעסע
„דאס לעבען רופט"
רעזשי: י. ראטבוים.
4.30 נאכמיטאג
„באסטאי"
9.15 אוונט — פייערליכע געזעגענונגס-פארשטעלונג מיט א רייכען פראגראם
1) די גאנצע פארשטעלונג
„טרופע טאנענצאפ"
2) „דאס נייע ווארט פון יונג-טעאטער" רעפעראט פון ד"ר מיכאל בראנדט
3) „דזשאז" אויסגעפיהרט דורכ'ן גאנצען אנסאמבל.
4) „איליזענגליסערי"
מראץ דעם רייכען פראגראם זענען די פרייזן פון די בילעטען נישט געהעכערט.

וועלט-קאנפערענץ פון מזרחי אין קראקא

רעפעראט פון ה' פארבשטיין איבער דער שטעלונג צום 19 ציוניסטישן קאנגרעס

קראקע (יט"א) אין זיין רעפעראט איבער דער שטעלונג פון מזרחי צום 12-טען ציוניסטישען קאנגרעס, האט ה' פארבשטיין ערקלערט, אז די ציוניסטישע עקזעקוטיווע גיט נישט דעם מזרחי קיין גלייכבערעכטיגונג נישט אין דער עליה און נישט אין דער קאלאניזאציע און האט נישט קיין פערשטענדניש פאר די רעליגיעזע פאדערונגען. די ציוניסטישע ארגאניזאציע איז דעם מזרחי צו טייער, כדי גורם צו זיין איהר צוזאמענבראך, און דעריבער געהט דער מזרחי צום קאנגרעס, אבער מיט די לאזונגען פון קאמף פאר די רעליגיעזע פאדערונגען פאר פאליטישער, ווירטשאפטליכער און קולטורעלער מיטארבייט.

דער רעליגיעזער מצב אין א"י האט זיך אין משך פון די לעצטע צוויי יאהר שטארק פערערגערט. טראץ דעם אפמאך מיט'ן קק"ל בנוגע שמירת-שבת, ווערען דאך אין די קבוצות און אין די ספארט-קלובען געמאכט דוקא אום שבת פערשידענע אונטערנעמונגען. כדי צו קענען פארטזעצען די יודישע טראדיציע, מוזען אין א"י געמאכט ווערען גרויסע ענדערונגען, און דאס קען מאכען נאר דאס רעליגיעזע יודענטום אליין. דאס רעליגיעזע יודענטום האט אבער קיינמאל נישט געשטרעבט צו האבען א מעהרהייט אויף די קאנגרעסען, נאכמעהר — א טייל חרדים האט זאגאר באיקאטירט די קאנגרעסען.

אויף דער לעצטער זיצונג פון א. ק. איז אנגענומען געווארען דער פארשלאג וועגען וועגען וועגען זיך צו דער רעגירונג, זי זאל בעפרייען איהרע יודישע ארבייטער פון ארבייטען אום שבת און יו"ט, און איצט מוז געפאדערט ווערען פון די פאליטישע פערטרעטער אין לאנדאן, זיי זאלען דאס אויספועלן ביי דער צענטראלער רעגירונג. די א"י-רעגירונג אנערקענט די רעליגיעזע פערטרעטער פון די אראבער אלס העכסטער אינסטאנץ און יודען מוזען נאך ערשט אויסקעמפען אנערקענונג און בייטראג פאר דער רבנות-הראשית. דער קרן-היסוד דארף געבען סובסידיעס צו בויען בתי-כנסיות און רעליגיעזע אנשטאלטען אין ישוב. עס מוז איינגעפיהרט ווערען „למוד-הדת" אין אלע שולען, וואס שטעהען אונטער דער השגחה פון ועד-לאומי. אין בעצוג צו כשרות — ערקלערט דער רעדנער — איז די פליכט פון „הפועל המזרחי" צו פערשטענדיגען זיך אין דער פראגע מיט זייערע פערבינדעטע, אפשר וועט די שטים פון רעליגיעזען ארבייטער גיכער געהערט ווערען ווי פון מזרחי.

דער רעדנער פערקלאגט זיך, אז אין דער פערטיילונג פון עמק-חפר זענען נישט גענומען געווארען אין אכט די פאדערונגען פון רעליגיעזען טייל פון פאלק. אין דער פראגע פון עליה, איז דאס רעליגיעזע יודענטום ווייט פון צו זיין גלייכבערעכטיגט. אויף דעם געביט הערשט די דיקטאטור פון לינקען פליגעל — און דאס מוז אויסגעבעסערט ווערען.

וועגען דער טעטיגקייט פון דער עקזעקוטיווע, זאגט דער רעדנער, דאס זי האט אויסגענוצט איהר אויטאריטעט און ענערגיע, כדי יצו צוברעקלען די כחות פון ציוניזם, און דורכדעם געבראכט צו א ברודער-קאמף. די אויפגאבע פון קאנגרעס איז צו פעראייניגען אלע כחות פאר דער גרויסער א"י-ארבייט.

דער רעדנער שטעלט זיך אויך אפ אויף דער פראגע פון זיכערהייט אין א"י און אויף דער בעטייליגונג פון יודען אין דער פאליציי. ער פאדערט, אז אומעטום מוז דער פראצענט-זאץ פון יודען זיין א פולער, לויט דער גרויס פון דער יודישער בעפעלקערונג. ער פאדערט אויף דעם „הפועל המזרחי", ער זאל נישט איבערלאזען די רעגירונגס-ארבייטען אין מאנאפאל ביי דער „הסתדרות". עס מוז אויך אויסגעאיבט ווערען א גרעסערער דרוק אויף דער א"י-רעגירונג, זי זאל זיך מעהר אפגעבען מיט יודישע הצטרכות'ן.

אין זיין רעפעראט בעריהרט ה' פארבשטיין אלע פראבלעמען פון ישוב און ציוניזם. אין בעצוג צו דער פראגע, ווער זאל זיין דער קומענדיגער פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, זאגט זיך דער רעדנער ארויס געגען ד"ר ווייצמאן, וועלכער האט קיינמאל נישט געהאט קיין פערשטענדעניש פאר'ן רעליגיעזען יודענטום.

רעפעראט פון הרב פישמאן וועגן מזרחי ארגאניזאציע

קראקע (יט"א) הרב פישמאן האט אין זיין רעפעראט וועגען ארגאניזאציאנעלען פראגראם פון מזרחי, זיך ארויסגעזאגט פאר גרויסע ענדערונגען אין סטאטוט. אויף דער וועלט - קאנפערענץ פון מזרחי אין אנטווערפען אין יאהר 1926 איז אנגענומען געווארען די פארמולע, אז דער מזרחי איז א רעליגיעז-ציוניסטישע און נאציאנאלע ארגאניזאציע, וועלכע שטרעבט אויסצובויען א"י דורך תורת-ישראל". נאכ'ן בעקאנטען ארויסטריט פון ווייצמאנען וועגן שאפען אין א"י א בי-נאציאנאלען שטאט, האט א טייל פון מזרחי געוואלט שאפען אנ'אנדער פראגראם, אין וועלכען עס זאל בעטאנט ווערען „יודישע מדינה". דאן איז די דאזיגע ענדערונג נישט אנגענומען געווארען. אין וואהל-פראגראם צום 18-טען קאנגרעס האט די מזרחי בעטאנט די פאדערונג פון א יודישער מעהרהייט אין א"י. איצט לעגט פאר הרב פישמאן צו דעפינירען דעם מזרחי-פראגראם אין דער פארמולע: „דער מזרחי איז א רעליגיעזע ציוניסטישע-נאציאנאלע ארגאניזאציע, וועלכע שטרעבט צו שאפען אין א"י א יודישע מדינה אויפ'ן יסוד פון דער תורה". וואס שייך דעם פונקט, וואס יעדער מיטגליד איז מחויב אויסצוקויפען א שקל, האלט איהם הרב פישמאן פאר איבעריג, ווייל עס איז גענוג, וואס דער מזרחי אלס ארגאניזאציע געהערט צו דער אלגעמיינער ציוניסטישער ארגאניזאציע. ער שלאגט אויך פאר אויסצומעקען פון סטאטוט דעם פונקט, וואס פערפליכטעט יעדען מיטגליד די מיטארבייט פאר די קרנות. ער שלאגט אויך פאר צו שאפען א נייע אינסטאנץ אין דער ארגאניזאציע, וואס זאל טראגען דעם נאמען „מועצה ראשית".

רעפעראט פון הרב ניסענבוים וועגען רעליגיעזער עליה

קראקע (יט"א) הרב ניסענבוים בעקלאגט זיך אין זיין רעפעראט וועגען דער רעליגיעזער עליה, דאס די עליה פון דעם רעליגיעזען יודענטום איז זעהר א קליינע, און דערגרייכט קוים 25 פראצ. פון דער אלגעמיינער. 80 פראצ. פון די ארבייטער - סערטיפיקאטען נעהמען צו די לינקע חלוצישע ארגאניזאציעס און נאר 15 פראצענט בעקומט דער מזרחי און 6 פראצענט די „אגודה". דער רעדנער ברענגט פאקטען ווי אזוי עס ווערען לויט דער מיינונג פון מזרחי, אונגעהעריך צוטיילט סערטיפיקאטען. אין דעם לעצטען שעדיול איז געווען בעשטימט פאר פוילען 300 סערטיפיקאטען פון סוג ב', פון דעם 90 פאר גאליציען, פון די איבערגעבליבענע 210 סערטיפיקאטען האט די „אגודה" בעקומען 25, און דער מזרחי — נאר 6 סערטיפיקאטען. לויט די מאטעריאלען אין פאלעסטינא-אמט קומט אבער דעם מזרחי 17 פראצענט אלע פראטעסטען פון מזרחי אויף דעם געביט, ברענגען נישט די געוואונשענע רעזולטאטען. ווייל דאס רוב מיטגלידער אין די פאל.-אמטען געהערען צום לינקען פליגעל.

דער רעדנער זאגט זיך ארויס פאר א גרעסערער אקטיוויטעט אין דער פראגע פון עליה. ער דערצעהלט, אז די רבנות-הראשית אין א"י האט בעקומען רעכט צו פערטיילען סערטיפיקאטען פאר רבנים, נאר ביז דער מזרחי אין פוילען האט זיך וועגען דעם דערוואוסט, זענען שוין די סערטיפיקאטען פערטיילט געווארען צווישען פרויען.

דער רעדנער זאגט ווייטער, דאס דער מזרחי האט יאהרען לאנג געארבייט מיט די פרייע, גלויבענדיג דאס דער נאציאנאליזם וועט זיי מחזיר בתשובה זיין, אבער די ווירקליכקייט האט דעם מזרחי ענטוישט. דער רעדנער שלאגט צום סוף פאר, אז ביי דעם „מרכז עולמי" זאל געשאפען ווערען א בעזונדער אפטיילונג פאר „עליה דתיה".

הרב ניסענבוים דערצעהלט וועגען אפמאך וואס ה' פארבשטיין האט מיט א געוויסער צייט צוריק געשלאסען מיט ד"ר ברויער, וועגען חנוך פון די קינדער פון די דייטשע עולים אבער פון אפמאך איז גארנישט געווארען. די פאדערונג פון מזרחי צום קאנגרעס וועט זיין אנ'אולטימאטיווע. איך — זאגט הרב ניסענבוים — בין קיינמאל נישט געווען קיין געגנער פון פראפ. ווייצמאן. לעצטענס איז מיר אויסגעקומען צו לייענען דעם מעמאריאל וואס ווייצמאן האט געשריבען צו הערצל'ען אין יאהר תרס"ב, אין וועלכען ער האט געפרובט הערצל'ען צו בעאיינפלוסען געגען דעם רעליגיעזען יודענטום. פון דאן אן בין איך געווארען זיין געגנער. צום סוף זאגט דער רעדנער, דאס דער מזרחי דארף זיך פערבינדען מיט וועלכען עס איז נישט פליגעל אין ציוניזם, כדי צו דערגרייכען דעם ענדציל: אויפבוי פון א רעליגיעזען ארץ-ישראל.

קראקע (יט"א) הרב זאב גאלד (אמעריקא) רעפערירט וועגען דער פראגע פון רעליגיעזען וועלט-קאנגרעס. אין דער פראגע האט דער מזרחי אונטערהאנדעלט מיט דער „אגודה". די לעצטע האט אבער געפאדערט, דאס דער מזרחי זאל צורעקטרעטען פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע. הרב גאלד שלאגט פאר אויף יעדען פאל, צוזאמענצורופען דעם רעליגיעזען קאנגרעס און עס זאלען צו איהם איינגעלאדען ווערען נישט נאר רבנים נאר אויך סתם תלמידי-חכמים. דער „מרכז עולמי" זאל זיך נאכאמאל אין דער פראגע ווענדען צו דער „אגודת ישראל".

א. מ. גענאכאווסקי (א"י) רעפערירט וועגען דעם „קרן א"י של המזרחי". דער רעדנער זאגט זיך ארויס וועגען דער נויטווענדיגקייט פון א שטארקען מזרחי-פאנד, לויט דעם מוסטער פון „קרן היסוד". ער פערלאנגט אויך, אז די קאנפערענץ זאל פערפליכטען יעדען מזרחי-מיטגליד צו זיין א תורם פאר דעם רעליגיעזען קרן.

ד"ר א. גאטעסדינער (א"י) רעפערירט וועגען דער מזרחי-יוגענד-בעוועגונג און וועגען דער נויטווענדיגקייט פון א רעליגיעזער יוגענד-ערציהונג. דער רעדנער פערלאנגט פון דער קאנפערענץ, זי זאל בעשטימען א גרעסערע סובסידיע פאר'ן „השומר הדתי".

קראקע (יט"א) דער פערמאנענץ-אויסשוס פון דער מזרחי - וועלט - קאנפערענץ האט בעשטעטיגט דעם הסכם, וואס איז זיינער צייט געשלאסען געווארען צווישען דער „ועדת השלשה" (הרב בערלין, הרב בראדט און הרב גאלד) און דעם „הפועל המזרחי".

אויספליגען קיין פאלעסטינע
פון — .630 זל. אן
ארגאניזירט
„ארביס" פיעטריקאווער 18, טעל. 249-33
אויך הנחה-פעסער קיין טשעכא-
סלאוואקיי און יוגאסלאוויע.
אויך קיין עסטרייך.

Doktór
Z. Henrykowski
ספעציאל-ארצט פאר וועגערישע
הויט-קראנקהייטען און מענער-שוואכע
וואוינט יעצט
9 טראוגוטא 9
טעל. 262-98
נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענד.
פאר פרויען ספעצ. א ווארטע-זאל

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

זונטאג 18 י"ט מנחם אב תרצה

אויגוסט

זון־אויפגאנג 4.23
זון־אונטערגאנג 6.55

פאר די דירעקטע וואהלען צום סיים

די קאנדידאטען מוזען געבען זייער הסכמה צו קאנדידירען

דער וויכטיגסטער פּאַרוואַהל־אַקט איז שוין אַדורכגעפיהרט געוואָרען די קרייז - וואַהל - קאָלעגיעס האָבען שוין פעסטגעשטעלט די קאַנדידאַטען, פון וועלכע מ'וועט ראַפען דעם 8־טען סעפּטעמבער וועהלען דעפּוטאַטען.

די פאַמיליען־נעמען פון די קאַנדידאַטען אין לאָדז האָבען די וואַהל־קאָמיסאַרען איבערגעשיקט צום גענעראַל - וואַהל - קאָמיסאַר קיין וואַרשאַ. גלייכצייטיג האָבען די קאַנדידאַטען בעקומען מיטטיילונגען וועגען דעם אויסוואַהל.

ביז'ן 19־טען ד. ח. מוזען די קאַנדידאַטען אויף דעפּוטאַטען צושיקען דעם וואַהל־קאָמיסאַר אַן ערקלעהרונג, אַז זיי זענען מסכים צו קאַנדידירען אין געגעבענעם וואַהל־קרייז, אויב, וועלכער ס'איז קאַנדידאַט וועט ביז'ן 19־טען נישט צושיקען זיין הסכמה, וועט ער געשטראָכען ווערען פון דער ליסטע.

דעם 26־טען ד. ח. וועלען די קרייז־וואַהל־קאָמיסיעס פּלאַקאַטירען אין די גאַסען די נעמען פון די קאַנדידאַטען.

ליקווידירט דעם קאנפליקט פון „דזשענטלמען"

די ארבייטער האבען פערלאזען די מויערען פון דער פאבריק

(א) ווי מיר האָבען שוין איבערגעגעבען, האָבען די אַרבייטער פון „דזשענטלמען" בעשלאָסען צו פערלאָזען די פאַבריקס־מויערען, אין וועלכע זיי זענען געזעסען העכער 3 וואָכען. דאָס איז געשעהען צוליב דער אינטערווענץ פון אַרבייטס־אינספּעקטאָר ווריבלעווסקי, וועלכער איז ספּעציעל געקומען פון פּיעטריקאָוו.

לויט ווי ס'גיט איבער דער אַרבייטס־אינספּעקטאָר ווריבלעווסקי, איז קיין שטרייק אין אייגענטליכען זין פון וואָרט אין „דזשענטלמען" בכלל נישט געווען. די אַרבייטער האָבען אָקופּירט די פאַבריק צוליב דעם, וואָס די פירמע האָט געשלאָסען די פאַבריק אויף דער צווישען־סעזאָן־צייט אויף וואָס די אַרבייטער האָבען נישט געקענט איינגעהען. דאָס האָט געשאַפען אַזאַ לאַגע, אַז די אינטערווענץ פון אַרבייטס־אינספּעקטאָר אויף אַן אַמטליכען אופן איז געוואָרען אוממעגליך. דער אַרבייטס־אינספּעקטאָר האָט נאָר געקענט פּריוואַט אינטערווענירען. צום סוף האָט די פירמע אָפּגעגעבען אַן ערקלערונג אַז ווען די אַרבייטער וועלען פערלאָזען די פאַבריק, וועלען געמאַכט ווערען די ענטשפּרעכענדע רעמאָנטען. דאַן וועט די אַרבייטער פערזיכערט ווערען אַ נאָרמאַלע אַרבייט אויפ'ן סעזאָן 1935/36 און אַלע אַרבייטער וועלען צוריק צוגענומען ווערען צו דער אַרבייט. דערויף זענען די אַרבייטער איינגעגאַנגען.

ווי אזוי זאל מען אפהיטען די סאניטארע בעדינגונגען?

געשפרעך מיט דעם לייטער פון דער געזונדהייטס־אפטיילונג ביי דער וואיעוואדזשטווע ה' ד"ר סקאלסקי

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ברייט צוגעשניטענער אַקציע אויסצוראָטען די געהיימע פּראָדוקציע און פערקויף פון לעבענס־מיטעל אַרטיקלען אויף די מערק און עפענטליכע פּלעצער — האָט די לאָדזשער סאַניטאַר־מאַכט אין די לעצטע טעג אַדורכגעפיהרט אַ לוסטראַציע, וועלכע האָט זיך פערענדיגט מיט'ן קאָנפיסקירען אַ בעדייטענדע צאָהל געבעקס, וועלכעס שטאַמט פון נישט לעגאַלע אויספּאַק און ווערט פערקויפט אין אַנטי־סאַניטאַרע בעדינגונגען, וועלכע זענען שעדליך פאַר די ברייטע קאָנסומענטען־מאַסען.

אויפ'ן יסוד פון אַדורכגעפיהרטער אויספאָרשונג האָט די געזונדהייטס־מאַכט פעסטגעשטעלט, אַז דאָס געבעקס וואָס שטאַמט פון געהיימען אויסבאַק קויפען הויפּטזעכליך די ווייניג־פערמעגליכע און אַרבייטער־ספערען, וועלכע לאַשטשען זיך דערויף, וואָס דאָס ברויט און זעמעל אויפ'ן מאַרק זענען עטוואָס ביליגער. דאָס געבעקס איז אָבער פּראָדוצירט אין אַנטי־סאַניטאַרע בעדינגונגען, ווערט פערקויפט אין שמוציגע קוישען און אָפטמאָל ווערט עס אַפילו אויסגעלעגט אויף די מערק אויף דער רויהער ערד.

די אַדמיניסטראַטיווע און סאַניטאַרע מאַכט האָט בעשלאָסען ריקזיכטסלאָז אויסצוראָטען דעם געהיימען פערקויף פון דעם געבעקס, בעזונדערס און זומער, ווען עס ווערען פערשפּרייט פערשידענע עפּידעמישע קראַנקהייטען.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער דאָזיגער אַקציע האָבען מיר זיך געווענדעט צום לייטער פון דער געזונדהייטס־אָפּטיילונג ביי דער וואָיעוואָדזשטווע מיט דער ביטע וועגען כאַראַקטעריזירען אונז די לאַגע אויף דעם דאָזיגען געביט. ד"ר סקאַלסקי האָט ערקלערט:

די אַדמיניסטראַטיווע סאַניטאַר־מאַכט שאַצט פולשטענדיג אָפּ די בעדייטונג פון דער אַקציע, וועלכע ווערט איצט אַדורכגעפיהרט נעגען דעם געהיימען פערקויף פון לעבענס־מיטעלאַרטיקלען. מיר נעבען זיך אָפּ אַ חשבון דערפון, אַז ברויט, זעמעל, קוכען און ענליכע אַרטיקלען, וועלכע ווערען פערקויפט אין אַנטי־סאַניטאַרע בעדינגונגען, שטעלען מיט זיך פאָר אַ גרויסע געפאַהר פאַר די, וואָס קויפען דאָס געבעקס, בעת ס'איז ענדליך געלונגען, דורך ענטשפּרעכענדע פאָרשריפטען צו דערפיהרען דערצו, אַז די פערקויפער אין די געוועלבער זאָלען זיין ריין און גוטען און די אַרטיקלען זאָלען זיך געפינען אין היגיענישע לאָקאַלען — זענען די דאָזיגע אַרטיקלען אויף די מערק און פּלעצער אויסגעלעגט אין ברודיגע זעק, קוישען, וועגעלעך א. אז. וו.

די רעוויזיעס און לוסטראַציעס, וועלכע ווערען אַדורכגעפיהרט האָבען גאָרנישט געבראַכט צו אַ פערקלענערונג פון דעם דאָזיגען אומלעגאַלען האַנדעל, לעצטענס האָט זיך דאָס ווידער פערשפּרייט און עס בעדראָהט הונדערטער און טויזענדער קאָנסומענטען.

אין די אינטערעסען פון דער לאָדזשער בעפעלקערונג וועלען מיר דעם דאָזיגען קאַמף ווייטער זעהר ענערגיש פיהרען, ביז דער דאָזיגער האַנדעל וועט אינגאַנצען אויסגעראָטען ווערען.

קאמף מיט דער פערשפרייטונג פון אנשטעקענדע קראנקהייטען

געגוליגע קאנטראלעס איז די סאדעווטסער־פאבריקען

אין דער געזונדהייטס־אָפּטיילונג ביי דער שטאָט־פערוואַלטונג איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ וועגען די אומלעגאַלע פאַבריקען פון סאָדע־וואַסער.

נאַטשעלניק קעמפּנער האָט אָנגעוויזען, אַז זומער־צייט, ווען ס'וואַקסט די צאָהל אַנשטעקענדע קראַנקע, בעזונדערס בויך־טיפוס, איז נישט אָהן בעדייטונג ביים בעקעמפען די קראַנקהייטען, די בעדינגונגען, אין וועלכע ס'ווערט אויסגעאַרבייט סאָדע־וואַסער. ס'זענען פערהאַן פיל אומלעגאַלע פאַבריקען, וועלכע פערשפּרייטען מיט זייערע אויס אַרבייטונגען אַנשטעקענדע קראַנקהייטען. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען:

1) אַדורכצופיהרען אַ לוסטראַציע פון אַלע סאָדע־וואַסער־פאַבריקען, 2) אויספאָרשען אין די געוועלבער, וואו זיי קויפען סאָדע־וואַסער, 3) אויף די באַלאָנען און סיפאָנען, זאָל אָנגעגעבען ווערען דער אַדרעס פון דער פאַבריק, 4) אַדורכפיהרען באַקטעריאָלאָגישע אַנאַליזען פון דעם סאָדע־וואַסער און זאַפט, 5) פערמאַכען אַלע נישט לעגאַלע פאַבריקען און די בעזיצער צוציהען צו פעראַנטוואָרטליכקייט.

גענומען גרעסערע שטייערען ווי מ'האט געדארפט

כאראקטעריסטישער פראצעס איז לאדזער קרייז־געריכט

אין דער גמינע גורקע, היינטער פּאַביאַניץ, זענען זייט אַ לענגערער צייט [illegible] געקלאַגען, אַז דער סעקרעטאַר פון דער גמינע, סטאַניסלאַוו ביעלינסקי האָט דעפראַודירט 20 טויזענד זלאָטעס. אין דעם האָבען איהם אָפּען בעשולדיגט דער מיהל־בעזיצער גוסטאַוו וויזע און דער ראַטמאַן פון דער גמינע דעלאַנג. דעמאָלט האָט ביעלינסקי זיי אָנגעקלאָגט אין געריכט פאַר רכילות.

דער פּראָצעס איז פאָרגעקומען פאַר'ן שטאָטישען געריכט. ביעלינסקי האָט געלייקענט, אַז ער זאָל האָבען זיך צוגעאייגענט געלד. ער האָט אָבער אויפגעקלערט, אַז די גמינע האָט גענומען גרעסערע שטייערען, ווי ס'האָט בעשלאָסען דער גמינע־ראָט. דאָס איבריגע געלד האָט ער אָבער פאַר זיך נישט גענומען, נאָר דאָס אַריינגעטראָגען אין די ביכער. וויזע איז פערמשפּט געוואָרען פאַר רכילות אויף אַ חודש אַרעסט און דעלאַנג אויף אַ וואָך.

נעכטען איז פאָרגעקומען דער אַפּעלאַציע־פּראָצעס אין לאָדזער קרייז־געריכט. וויזע און דעלאַנג זענען בעפרייט געוואָרען.

דירה־געלד נישט געצאהלט, גע'גנב'עט 460 זלאטעס

און וועט זיצען 20 חדשים אין טורמע

(א) ביי יוזעפאַ יוזשוויאַק אויף כראָבראַגאַ 17 האָט געוואוינט אַלס סוב־לאָקאַטאָר דער 26־יעהריגער קאַזשימיעזש לענצקי.

אָנהויב 1934 איז לענצקי רעדוצירט געוואָרען און דעריבער האָט ער ביז היינט נישט געצאָהלט קיין דירה־געלד. צוליב דעם וואָס דער בעל־הבית האָט כסדר געמאָהנט געלד און פערלאַנגט, אַז לענצקי זאָל זיך אַרויסציהען פון דער דירה, האָט לענצקי זיך אַזוי איינגעאָרדענט, אַז ער האָט נאָך צוגענב'עט ביי זיין בעל־הבית 460 זל. און פערלאָזען די וואוינונג.

פאַר דעם דאָזיגען שטיקעל אַרבייט האָט זיך לענצקי נעכטען נעהאַט צו פערטיידיגען פאַר'ן שטאָטישען געריכט און איז פערמשפּט געוואָרען אויף אַ יאָהר מיט 8 חדשים טורמע.

די גרעסטע סענסאציע פון טוריסטישען סעזאן
א אויספלוג קיין פאלעסטינא
דורך בודאפעשט, ווענעציע, רוים, נעאפאל, קאירא, אלעקסאנדריע און פארט סאיד.
דאס בעזוכען פון אלע געגענדען.
פולשטענדיגער אויסהאלטונג אין וועג און אויף דער שיף.
אפפאהר דעם 8־טען סעפטעמבער. אינפארמאציעס ערטיילט:
„WAGONS-LITS COOK"
פיעטריקאווער 64, טעל. 170-77.

צוגאב־פאבאר־קאמיסיע

מיטוואָך, דעם 28־טען ה.ח. וועט אין לאָקאַל אויף פּיעטריקאָווער 165 אָנהויבען צו אַמטירען אַ ספּעציעלע צוגאַב־פּאָבאָר־קאָמיסיע פון 1־טען שטאָטישען פּ. ק. או.

צו דער קאָמיסיע דאַרפען זיך צושטעלען אַלע רעקרוטען פון יאָהרגאַנג 1914 און עלטערע, וועלכע האָבען זיך, ווייניגער צייט נישט צוגעשטעלט צו דער פּאָבאָר־קאָמיסיע און האָבען נאָך ביז היינט נישט רעגולירט זייערע מיליטערישע בעציהונגען, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11. פּאָליציי־קאָמיסאַריאַטען, ווי אויך די, וועלכע האָבען בעקומען נאָמענטליכע אויפפאָדערונגען פון דער שטאָטישער סטאַראָסטווע.

אפטיקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאַכט דיזשורירען: ה. דאַנצער זגערזשער 57), וו. גראָשקאָווסקי (11 ליסטאָפּאַד 15), א. גאַרפיין (פּילסודסקיעגאָ 54), י. כאָנדזשינסקי (פּיעטריקאָווער 165), ר. רעמבעלינסקי (אַנדזשעיאַ 28) א. שימאַנסקי פּשענדזאַלניאַנאַ 75).

פאליטישער פראצעס

(—) אין קרייז־געריכט איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען דעם 25־יעהריגען לייב הערשקאָוויטש, וועלכער איז בעשולדיגט געוואָרען אין פערשפּרייטען קאָמוניסטישע פלוג־בלעטער.

דאָס געריכט האָט איהם פערמשפּט אויף 6 חדשים אַרעסט.

אייביגע מיטגלידער פון „לאפּפּ"

די לאָדזער אָפּטיילונג פון דער פּאָסט האָט זיך פערשריבען אַלס אייביגער מיטגליד פון „לאָפּפּ".

אַלס אייביגע מיטגלידער פון „לאָפּפּ" האָבען זיך שוין ביז איצט פערשריבען איבער 20 פון די בעדייטענדסטע לאָדזער פירמען.

מ'דאַרף האָפען, אַז אַלע גרויסע לאָדזער אונטערנעהמונגען וועלען זיך פערשרייבען אַלס מיטגלידער פון „לאָפּפּ" און אַזוי אַרום ערפילען זייער בירגערליכע פליכט.

וועגען אויסצאהלען רענטעס פון דייטשע אנשטאלטען

די לאָדזער סטאַראָסטווע טיילט מיט, אַז אַלע פּערזאָנען, וועלכע די דייטשע פערזיכערונגס־אַנשטאַלט'ן האָבען אַנערקענט רענטע און האָבען די רענטע נישט בעקומען, ווייל זיי געפינען זיך אויסער די גרעניצען פון דייטשלאַנד — דאַרפען זיך תיכף מעלדען וועגען ווייטער אויסצאָהלען די רענטע דורך די דייטשע אַנשטאַלטען, דירעקט אָדער דורך דער פערמיטלונג פון דער לאַנדעס־פערזיכערונגס־אַנשטאַלט אין פּויזען (מיצקע - וויטשאַ 2).

די ביטעס מוזען אָפּגעגעבען ווערען העכסטענס ביז'ן 30—טען סעפּטעמבער, אין געגענפאַל געהט די רענטע אינגאַנצען פערלוירען.

אונטער די רעדער פון א וואגען

(א) אויף זגערזשער גאַס איז איבערגעפאָהרען געוואָרען דורך אַ וואָגען דער 52־יעהריגער אברהם יאַנצער, וועלכער איז געקומען פון זגערזש. יאַנצער איז שווער פערוואונדעט געוואָרען און איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

דער פוהרמאַן ראָמאַן קוויאַטקאָווסקי פון לענטשיץ איז צוגעצויגען געוואָרען צו פעראַנטוואָרטליכקייט.

פערזענליכעס

(א) דער פּרעזעס פון לאָדזער קרייז־געריכט ה' יאַן מאַטשעיעווסקי איז צוריקגעקומען פון אָפּרוהאורלויב און האָט איבערגענומען זיין אַמט.

DR. med. S. DRUEBIN
צוריקגעקעהרט.

Dr. med. H. LUBICZ
פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראַנקה.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 114-32
עמפּפאַנגס־שעה'ן 8—10, 12—2 און 5—8 אָוונד
זונטאָג פון 9—11 ביי טאָג און יום־טוב פון 9—1.
פאַר דאַמען — אַ בעזונדערער וואַרטע־זאַל.

לאָדז—ווין און צוריק

דער גרעסטער און ביליגסטער אויספלוג קומט פאָר פון 15־טען ביז׳ן 12־טען סעפטעמבער

דער גרעסטער און ביליגסטער אויספלוג פון לאָדז קיין ווין וועט פאָרקומען דעם 6 ביז׳ן 12 סעפטעמבער. דאָס איז דער ערשטער גרויסער אויס־פלוג וואָס דער פרייז נעהמט ארום די באַהן־בילע־טען פון לאָדז קיין ווין און צוריק קיין לאָדז צוזא־מען מיט׳ן פאַס און וויזע.

די רייזענדע האָבען מעהר נישט קיין שום זאָר־גען ווי אריינגעבען 2 פאָטאָגראַפיעס, א פאַס און פאַר מענער א מיליטערביכעל. אַלע פאָרמאַליטעטען ווערען ערלעדיגט דורך דער אָנפיהרונג פון דעם אויספלוג, וועלכע גרייט אויך צו פאַר די אָנטייל נעהמער אַ רייהע גרויסע איבערראַשונ־גען אין דער עסטרייכישער הויפטשטאָט.

מ׳דאַרף געדענקען, אַז גראָד אין דער צייט ווען דער אויספלוג וועט ווײַלען אין ווין, קומט דאָרט פאָר דער ערשטער קאָנגרעס פון דער נייער ציוניס־טישער אָרגאַניזאַציע (נ. צ. א.), בעת וועלכען עס ווערען צוגעגרייט אַ גאַנצע רייהע נאַציאָנאַ־לע פייערליכקייטען, וועלכע וועלען זיין צוגענגליך פאַר די אָנטיילנעהמער פון אויספלוג פון לאָדז קיין ווין.

די אַפּרייזע פון גרויסען אויספלוג קומט פאָר דעם 5 סעפטעמבער 6 א זייגער פאַרנאַכט. דער אָפּ־פאָהר פון ווין קומט פאָר דעם 12 סעפטעמבער.

דאָס אַלץ וועט קאָסטען נאָר 130 זלאָטים

די צאָהל פּלעצער איז שטאַרק בעגרעניצט, די פּראָווינצער אָנטיילנעהמער דאַרפען צושטעלען א חוץ די דערמאָנטע דאָקומענטען אויף אַן ערלויבניש פון זייער סטאַראָסטאַ אויף ארויסצופאָהרען קיין אויסלאַנד.

דער איינפלוס פון קריזיס

אויף דער לאָדזער טעקסטיל־אינדוסטריע

(אג) דער אַנאַליז פון דער לאַגע אין דער טעק־סטיל־אינדוסטריע פון די לעצטע יאָהרען בעווייזט, אַז נישט קוקענדיג אויפ׳ן קריזיס, האָט דער אַקטיוו פון דער דאָזיגער אינדוסטריע זיך נישט געענדערט צום שלעכטען. נאָר די וועבעריי און שפּינעריי אָפּ־טיילונגען ווייזען ארויס בעדייטענדע קריזיס־ערשיי־נונגען, דאָס איז ווי בעוואוסט, א רעזולטאַט פון איין זייט פון דעם כאָאָס פון דער פּראָדוקציע־אָרגאַ־ניזאַציע און פון דער אַנדערער זייט פון דעם פער־קלענערן זיך פון אינערליכען מאַרק, בעזונדערס אויב עס האַנדעלט זיך וועגען ביליגערע וועבעריי און שפּינעריי אַרטיקלען. דאָס ווייזט זיך ארויס אַמבולט־סטען פון די סטאַטיסטישע ציפערן פון די טעקסטיל אונטערנעהמונגען פון די יאָהרען 1932 און 1933.

אין 1932 האָט די צאָהל פאַבריקען פון דער טעק סטיל - אינדוסטריע בעטראָפען 2.268, אין יאָהר 1933 שוין 2315. דעם ערשטען דעצעמבער 1932 האָבען די טעקסטיל־פאַבריקען בעשעפטיגט 109.843 אַרבייטער און 7.394 אָנגעשטעלטע. דעם 31 דע־צעמבער 1933 האָבען די טעקסטיל־פאַבריקען שוין בעשעפטיגט 128,333 אַרבייטער און 7.177 אָנגע־שטעלטע. אין יאָהר 1932 האָט די טעקסטיל־אינ־דוסטריע געהאַט צו פערצייכענען 28.480 טויזענד אַרבייטער טעג אין יאָהר 1933 — 33.533 טויזענד אַרבייטס־טעג. אין 1932 זענען אויסגעצאָהלט גע־וואָרען די אַרבייטער לוינען 165.255 טויזענד זל. אין יאָהר 1933 165.380 טויזענד זל.

אומגעבעטענע געסט אין לאָדז

די פּאָליציי האָט אַרעסטירט עטליכע פערברעכער

דער אויספאָרשונגס־אַמט אין לאָדז האָט בע־קומען אינפאָרמאַציעס, אַז קיין לאָדז זענען געקומען עטליכע פרעמדע פערברעכער, כדי צו „אַרביי־טען אויפ׳ן לאָדזער באָדען. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט די פּאָליציי נעכטען אָרגאַניזירט אַן׳אָבלאַווע אין די גנבה׳שע „מלינה׳ס״ און פער־דעכטיגע לאָקאַלען.

אין איינער פון די גנבה׳שע „מלינה׳ס״ האָט מען געכאַפּט די לאַנג געזוכטע גנב׳טע פראַנ־טשישקאַ גראַבאָווסקאַ, וועלכע האָט זיך לעגי־טימירט מיט אַ פאַלשען פּאַס.

גלייכצייטיג האָבען אויספאָרשונגס - אַגענטען בעמערקט אויפ׳ן נרינעם מאַרק 2 פערדעכטיגע פערשוינען, וועלכע, זעהענדיג די אַגענטען, האָ־בען אָנגעהויבען צו אַנטלויפען. מ׳האָט זיי פער־האַלטען. דאָס זענען געווען יידעל ניימאַן, אַ בע־קאַנטער גנב פון וולאָצלאַוועק און האַנקאַ האַל־דאַרף פון גנעזען. צוליב דעם, וואָס זיי ווערען געזוכט דורך דער פּאָליציי זענען זיי אָפּגעשיקט געוואָרען אין זייערע וואוין־ערטער.

א לאַגער פון „זאַפּאַלניטשקעס״

אין א קינסטליכען פוס

(א) די לאָדזער פּאָליציי־אָרגאַנען האָבען בעקו־מען א מיטטיילונג, אַז אין וולאָצלאַוועק איז פער־האַלטען געוואָרען דער אינוואַליד יוזעף שיטעק פון לאָדז, ווייל ער האָט געשמוגעלט זאַפּאַלניטשקעס פון דייטשלאַנד.

שוין פון לאַנג האָט די וולאָצלאַווקער פּאָליציי נאָכגעפאָרשט דעם אינוואַליד, אַז ער האַנדעלט מיט געשמוגעלטע זאַפּאַלניטשקעס פון דייטשלאַנד, מען האָט בײַ איהם שוין אַדורכגעפיהרט רעוויזיעס, אָבער גאָרנישט געפונען.

ביי א נעניוע אָבסערוואַציע איז מען ערשט דער־גאַנגען דעם סוד. שיטעק האָט די געשמוגעלטע סחו־רה געהאַלטען אין דעם קינסטליכען פוס. בעת א רע וויזיע האָט מען אין דעם פוס געפונען 300 זאַפּאַל ניטשקעס און 2000 שטיינער. שיטעק איז אַרעס־טירט געוואָרען.

BANK HANDLOWY w ŁODZI
Spółka Akcyjna
Al. Tadeusza Kościuszki 15
ma jeszcze do wynajęcia SAFES
na dogodnych warunkach, poczynając od 4 złotych miesięcznie.
WYJEZDZAJĄC, nie zostawiaj w domu papierów wartościowych, złota, srebra i t. p., lecz zanieś je do SAFE'u!

היינט געזעגענט זיך „יונג־טעאַטער״ מיט לאָדז

היינט, זונטאָג ,גיט „יונג־טעאַטער״ אין לאָדז די לעצטע 3 געזעגנונגס־פאָרשטעלונגען. 12 פאַר־מיטאָג גייט די סאָוועטישע פּיעסע „דאָס לעבען רופט״.

4,15 נאָכמיטאָג, דער עמאַציאָנעלער רעפּער־טואַר „באָסטאָן״.

אין אָוונט קומט פאָר די פייערליכע געזע־גענונג פון „יונג־טעאַטער״ מיט לאָדז. אַ חוץ דעם אָריגינעלען ,גאַנצען ספּעקטאַקל „טרופּע טאַ־נענצאַפּ״, טרעט אַרויס דער רעזשיסער און אָנ־פיהרער פון „יונג־טעאַטער״ ד״ר מיכאַל בראַנדט מיט אַ רעפעראַט א. נ. „דאָס נייע וואָרט פון „יונג־טעאַטער״. אויסער דעם וועט דער אַנסאַמבל פון „יונג־טעאַטער״ אויספיהרען „דושעז״ און „אייזען־ניסערייי״.

„יונג־טעאַטער״ האָט זיך פאַר דער קורצער צייט פון זיינע גאַסטראָלען אין לאָדז דערוואָרבען פּאָפּולאַריטעט. זיין ערנסטער צוגאַנג צום טעאַטער דער קולטורעלער ניוואָ פון די אויפגעפיהרטע פּיעסען, זייער כאַראַקטער, האָבען בעוויזען צו־צוציהען מענשען פון פערשידענע שיכטען, סינגען אויך געקומען צאָהלרייך די, וואָס האָבען ביז איצט אויסגעמיטען דאָס יודישע טעאַטער. די אויפטריטען פון „יונג־טעאַטער״ זענען אזוי־ארום געווען נישט נאָר אַ פאַרווייליונג, נאָר אויך אַ לע־בעדיגע פּראָפּאַגאַנדע פאַר׳ן יודישען וואָרט.

דער היינטיגער געזעגנונגס־אָוונט האָט אַרויס גערופען גרויסע פּעראינטערעסירונג ביי די אַלע פערעהרער פון „יונג־טעאַטער״.

Dr.
Wołkowyski
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל־גאַס 11, טעל. 238־02
נעמט אָן אין הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מיי נער־שוואַכע
פון 8—11 פרייטאָג און פון 4—9 אָוונט

אויסערגעוועהנליכער סוקצעס!
די צוויי הויפּט־געווינסען פון דער 3־טער קלאַס
100.000 זל.
אויפן נומער 59861
100.000 זל.
אויפן נומער 103052 זענען געפאַלען
ביי WOLANOW
ווארשא, לאָדז, פּאַביאַניץ, לוצק
געדענקט!
נאָר WOLANOW מאַכט רייך

אינטערנאַצ. אַטלעטען־קאַמפען

פריידאַגדיגע און נעכטיגע רעזולטאַטען

די אַטלעטען־קאַמפען אין צירק „ספּאָרט־פּאַלאַס״ אויף נאַרוטאָוויטשא 61, רופען ארויס וואָס אַמאָל א גרעסערע פּעראינטערעסירונג ביי אונז אין שטאָט די גרעסטע סענסאַציע רופט ארויס דאָס אויפ־טרעטען פון בעריהמטען אין אונזער שטאָט בעקאַנ־טער יונגען יודישען אַטלעט מאַקס קראַוזער, וועל־כער האָט אין לאָנדאָן בעקומען דעם טיטעל מייס־טער פון אייראָפּא און וויצע־מייסטער פון דער וועלט

די פרייטאַג׳דיגע רעזולטאַטען זענען געווען פאָל־גענדע: דער נעגער טאָהמסאָן האָט בעזיגט אין דער 10 מינוט אובע׳ן. דער קאַמף גראַבאָווסקי — טראַ־וואַגלין איז געבליבען אָהן רעזולטאַט. נאָוואַק האָט בעזיגט בריכ׳ן אינדער 19 מינוט.

דער קאַמף צווישען קראַוזער׳ן און דעם ברו־טאַלען דייטש שיקאַט האָבען נישט געגעבען קיין רעזולטאַט. קראַוזער בעווייזט איהם, אַז שלאָגען קען ער בעסער פאַר׳ן דייטש.

די נעכטיגע רעזולטאַטען: דער קאַמף קראַוזער— זייסיג געבליבען אָהן רעזולטאַט. דאָס זעלבע דער קאַמף שיקאַט — גראַבאָווסקי. דער נעגער טאָהמ־סאָן בעזיגט אין דער 5־טער מינוט בריכ׳ן. מיאַזשא בעזיגט אין דעם דעצידירענדען קאַמף אין דער 24 מינוט נאָוואַק׳ן. דער לעצטער קאַמף איז שימקאָוו־סקי — אובאַ שימקאָווסקי בעזיגט איהם אין דער 3־טער מינוט.

היינט קעמפען:

1) קראַוזער — מיאַזשא. 2) גראַבאָווסקי — זייסיג. 3) שיקאַט — קאַרלעווסקי. 4) טהאָמסאָן— טראַוואַגלין, 5) שימקאָווסקי — נאָוואַק

אָנהויב 8.45 אָוונד.

ביי א שלעכטער פערדייאונג

הויט־אויסשלאָגונג, בלוטאָרם דאַרקייט, רעגולירט דאָס נאַטירליכע בּומעיוואַסער Franciszka Józefa די אויי וויכטיגע שטאָפקנגען. פּרוּבט ראָקמווירים, צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען און מקלאַר־אַפּטעקשנטס.

געפאַלען דער עקספּאָרט פון טעקסטיל־סחורות

(אג) אויפ׳ן יסוד פון מעלדונגען פון דער לאָד־זער דעלעגאַטור פון מלוכה׳שען עקספּאָרט אינס־טיטוט האָט דער עקספּאָרט פון טעקסטיל־סחורות פון לאָדזער קרייז אין דער צייט פון 1 ביז׳ן 3 יולי בעטראָפען 321.071 קילאָ אין ווערט פון 2,298.075 זל. אין פערגלייך מיט׳ן עקספּאָרט פון טעקסטיל־סחורות פון חודש יוני, האָט זיך דער עקספּאָרט אין יולי פערקלענערט אויף 86,722 זל.

פון די עקספּאָרט־לענדער שטעהט ווייטער אויפן ערשטען אָרט ענגלאַנד, וואו עס איז עקספּאָרטירט געוואָרען 89,976 קילאָ אין ווערט פון 555.957 זל. אויפ׳ן צווייטען אָרט געהט רומעניען מיט 21.071 קילאָ אין ווערט פון 237.088 זל. און אויפ׳ן דריטען אָרט טשעכאָסלאָוואַקיען מיט 21.055 קילאָ אין ווערט פון 165.327 זל.

2 גנבים, וועלכע זענען שוין געווען בעשטראָפט פאַר גנבות... 26 מאָל

(—) דעם 25 אַפּריל אין אָוונד האָט סטעפאַן לאַפּאַטשינסקי (קאָפּערניקאַ 32). זייענדיג אין קיך דערהערט, ווי אימיצער באַלעבאַטעוועט אין זיין וואַרשטאַט .ער איז אַריין אין וואַרשטאַט און דאָרט מיט דער הילף פון זיינע געזעלען פערהאַלטען 2 בעקאַנטע גנבים בראָניסלאַוו איגנאַשאַק, וועל־כער איז שוין געווען בעשטראָפט 8 מאָל און פּיאָטר יאַנטשאַק, וועלכער איז געווען בעשטראָפט... 81 מאָל. ביי דער קאָמפּאַניע האָט מען געפונען אַ גאַנץ פּעקעל גנבה׳שע מכשירים.

נעכטען זענען זיי ביידע געשטאַנען פאַר׳ן קרייז־געריכט. איגנאַשאַק איז פערמשפט געוואָ־רען אויף 3 יאָהר טורמע און יאַנטשאַק אויף 2 יאָהר.

זעלבסטמאָרד

(א) אין דער וואוינונג פון איהרע עלטערען אויף מאַרישינער 25 האָט נעכטען געפּרובט צו בעגעהען זעלבסטמאָרד די 18־יאָהריגע עאוגעניאַ מינאַס.

די זעלבסטמערדערין האָט איינגענומען אַ גרוי־סע דאָזע יאָדינע געמישט מיט ברען־שפּירט.

די פּאָגאָטאָוויע האָט די זעלבסטמערדערין אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל אין אַ זעהר שווערען צושטאַנד. די סיבה — פאַמיליען־סכסוכים.

פּיגולקעס קאָווענאַ
CAUVIN'A
מיט אויסשליסליכע בעוואוקס = בעשטאַנד־טיילען זיינען דאָס ווירקזאַמסטע, דאָס אָנגענעהמסטע און ביליגסטע אָפּפיהרונגס־מיטעל.
פּרייז פון א שאַכטעל 2.50 זל.
צו בעקומען: אין אַלע אַפּטייקען.

דינסטאָג קאָנצערט פון משה קוסעוויצקי אין העלענאָוו

שוין דינסטאָג קומט פאָר דער לאַנג־ערוואַר־טעטער קאָנצערט פון אויבערקאַנטאָר משה קוסע־וויצקי אין העלענאָוו.

צו דעם דאָזיגען קאָנצערט האָט ער צוגע־גרייט אַ ספּעציעלען נייעם פּראָגראַם פון די שענסטע פּערל פון זיין רעפּערטואַר.

כטונג, צייטונגס־פּערקויפער!

די פערוואַלטונג פון צייטונגס־פערקויפער־פאַראיין ביי „פּועלי אגודת ישראל״ פּילסודסקי 66 מאַכט בעקאַנט, אַז אויף דער קאָנסטיטואירענדער זיצונג, וואָס איז פאָרגעקומען דעם 17.8 ד. י. אונטער׳ן פאָרזיץ פון ה׳ יצחק צוערבוים, איז געוויזהלט געוואָרען:

פּרעזעס – ליפּמאַן רייז, וויצע־פּרעזעס יחיאל גינסבורג, סעקרעטאַר מנחם אָסט, קאַסירער שמואל בעטצייג. פערוואַלטונג: הערש קאָן, נחום ווינ־שטיין, עקיבה גאָלדבלום. קאַנדידאַטען: יצחק שטיין, אפרים וויעלאַנסקי, ברוך בערענבוים. רעוו.־קאָמיסיע: ישראל ראָזענבלום, שמואל עפּשטיין, פישל פריינד.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15. טעל. 49-07
ספּעציעל־אַרצט פאַר מענער־שוואַכע־בעהאַנדלונג און מעקסועלע בעראַטונג.
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונד.
זונטאָג פון 9—1 פאַרמיטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע־פּרייזן

געשלאסען די מזרחי־וועלט־קאנפערענץ

הרב בערלין, הרב פישמאן און מ. פארבשטיין זיינען אין דער נייער מזרחי־עקזעקוטיווע נישט אריין

קראקע (יט"א) נאך א גאנצער נאכט אנ־שטרענגענדער ארבייט פון דער פערמאנענץ־קא־מיסיע איבער די וויכטיגסטע פרא־בלעמען פון דער מזרחי־בעוועגונג, האט זיך דאר־נערשטאג 8 פריה ווידער פערזאמעלט דאס פלענום פון דער קאנפערענץ, אויף זיין לעצטער זיצונג.

עס ווערט געוועהלט א נייע עקזעקוטיווע פון מזרחי, אין וועלכער עס געהען אריין: הרב גאלד. ד"ר פעלדמאן, פראפ. פיק, הרב נייפעלד, משה שאפירא און א. מ. גענאכאווסקי. איין פלאץ אין דער עקזעקוטיווע איז נאך רעזערווירט געווארען פאר'ן מרכז ארצי אין א"י.

עס איז אויך געוועהלט געווארען א ועד־הראשי מיט הרב פישמאן אלס פארזיצענדען.

די קאנפערענץ האט בעשלאסען צו שאפען א מרכז עולמי פאר עניינים פון תרבות און חנוך פאר א"י אין די גלות־לענדער. אלס פארזיצענדער פאר דעם דאזיגען ניי־געשאפענעם מרכז־עולמי איז געוועהלט געווארען הרב פישמאן, און אלס וויצע־פארזיצענדער — ד"ר א. גאטעסדינער.

עס איז אויך בעשלאסען געווארען צו שאפען א צענטראלע פאר'ן קרן־א"י פון מזרחי מיט הרב פישמאן אלט פארזיצענדען.

די קאנפערענץ האט ארויסגעזאגט א דאנק די ה"ה: הרב בערלין, הרב פישמאן און מ. פארבשטיין, די פריהערדיגע מיטגלידער פון דער מזרחי־עקזעקוטיווע, וועלכע זיינען אין דער נייער עקזעקוטיווע נישט געוועהלט געווארען, פאר זיי־ער איבערגעגעבענער ארבייט.

די קאנפערענץ האט בעשלאסען, צו דעם 60־יעהריגען יובל פון הרב פישמאן, ארויסצוגעבען זיינע כתבים. און צו דעם צוועק האט די קאנ־פערענץ בעשטייערט א סובסידיע פון 150 פונט.

איז דער פראגע פון ציוניסטישען שקל, האט די קאנפערענץ נישט אנגענומען קיין רעזאלוציע, און האט עס איבערגעגעבען דעם מרכז־עולמי. ער זאל אויסארבייטען דעם ענדגילטיגען בעשלוס. פון סטאטוט פון מזרחי ווערט אבער געשטראכען דער פאסוס, וואס פערפליכטעט אלע חברים אויס־צוקויפען דעם שקל.

האלב ניין פריה איז די קאנפערענץ פייערליך געשלאסען געווארען מיט'ן געזאנג פון „התקוה“.

דער עיקר — געפינען די סיבה

(ענדע פון דער 6־טער זייט)

גארמאלער שמאלקייט און לענגליכער פארם פון סיין קעפעל, קאן די מעדיצין דא, נאטירליך, גארנישט אויפטון.

דער געמיט־צושטאנד פון א קינד ווערט אפט צערודערט, ווי שוין אויבען דערמאהנט, דורך שלעכטע צושטאנדען אין דער פאמיליע. ווען עס קומען פאר אין הויז צו אפטע קריגערייען, ווען דער פאטער קומט אהיים שיכור, ווען די מוטער איז א שטענדיגע קלאג־מוטער, אדער ווען דעם קינדס עלדערע ברידער אדער שוועסטער אידזיע־קעווען זיך איבער איהם — זענען דאס אלץ ערשיינונגען, וואס ווירקען שלעכט אויף א קינד'ס נערוועז, און מען מוז, אויב מעגליך, זיי בעזיי־טיגען. אבער אזוי ווי דאס איז שווער אויסצו־פיהרען. מוז מען דאס קינד אינגאנצען ארויס־נעמען פון אזא סביבה און לאזען עס בעסער דער־ציהען אין א פאסיגען קינדער - אנשטאלט, אדער שיקען דאס קינד פערברענגען א צייט אויף א זומער־אויגוג..

א סך מאמעס בעקלאגען זיך איבער דעם, וואס זייערע קינדער ווילען נישט עסען. אמאל קען דאס קומען דורך א געוויסער קראנקהייט. עס זענען אבער אויך דא פאלען, ווען דאס קינד איז בלויז אויסען דורכצופיהרען א צו־להכעיס, אין אזעלכע פאלען דארפען די מאמעס — זאגט פראפ. קאנער — „נישט רייסען קיין הימלען“. זיי קאנען דעם קינד'ס עקשנות איינברעכען אויף א גאנץ פשוט'ען וועג. דערקוטשעט נישט דעם קינד מיט קיין בעזונדערע שפייזען און נארט איהם נישט אריין מיט נאשערייען. איהר דארפט נאר, אין צייט פון די רעגולערע מאלצייטען, אויך אוועקשטעלען דעם קינד'ס פארציע אויף דעם גע־וועהנליכען פלאץ, וואו דאס קינד עסט אלעמאל. לאזט עס אזוי שטעהן און ציהט זיך צוריק. ווען איהר נעמט אין א האלבער שעה ארום אראפ דאס געשיר פונ'ם טיש נעמט אויך אראפ אייער קליי־נעם עקשנ'ס (אדער עקשנ'טעס) פארציע, אויב זיי האבען עס נישט אויפגעגעסען, און טראגט עס אוועק, אויך נישט רעדענדיג א ווארט וועגען דעם. גיט דעם קינד קיין זאך נישט ביז צום צווייטען מאלצייט, און דאן טוט ווידער דאסזעלבע. עס וועט דעם קינד הלילה גארנישט שאטען אויב ער וועט איין מאלצייט, אדער אפילו עטליכע פערפעהלען, דערפאר איז עס אבער זיכער, אז דאס קינד וועט זיך מיט'ן עסען איבערבעטען...

ל. פ.

עקסטרא טעלעגראם!

פרייטאג, דעם 3־טען ציהונגס־טאג פון דער III־טער קלאס פון דער 33־טער מלוכה־לאטעריע איז דאס גרויסע געווינס פון

10.000 זל. אויף נומער 42615

ווידער געפאלען אין דער גליקליכסטער קאלעקטור פון

IZRAEL H. LITTMAN

32 פיעטריקאווער 32, טעל. 144-72

וואו ס'פאלען שטענדיג די גרעסטע געווינסען.

לאסען צו דער 4־טער קלאס זענען ביי מיר שוין צו בעקומען. כל הקודם זוכה!

ציהונג פון דער מלוכה־לאטעריע

3־טע קלאס 3־טער טאג

50.000 zł. — 32899 — —
10.000 — 106837 122913
5 tys. zł. — 109952
2 tys. zł. — 23307 49705 140042 157351 170941
tys. zł. 126105 141281 149645 160247
500 zł. — 44206 53998 57148 60342 80920 64836 112336 103641 105487 — 142802 150072 177398 177878
400 zł. — 1199 17505 26321 29641 38314 63718 63884 108888 108966 110720 118068 142140
300 zł. — 26485 28285 42054 72244 76511 84223 87998 99349 99837 101944 123601 147450 158103
250 zł. — 1495 13333 22581 27260 28842 34472 36442 43340 51315 58180 58309 68409 73499 80267 81170 102343 108686 112456 113805 122066 121400 — 133229 138619 139315 138575 141463 161147 164504 165789 167025 181841

STAWKI.

Po zł. 50 z literą s po zł. 200.

112 3 809s 1003 188 271 85 639 800s 201s 124s 45 218s 26s 304 749 959s 3407 4096 194s 362s 600 877s 5862s 945 6217s 332s 854s 8718 879 9216 67s 582 712 931 42. s

10023 179 312 655 945s 11078 453s 632s 878 926 12198s 491 13125s 248 517s 66s 614 69 14091 257 315s 413s 524 680s 916s 15206 649 730 16283s 717s 962 70s 17105s 227 62s 570s 18917 58s 19084 268s 94s 492s 629 68 891 903 86s.

20602 898 900 21090s 522s 22145s 59 62 457s 535 639s 82s 701s 47s 857s 940 57 23119s 32s 87s 208s 37s 56s 607s 61 91 754 819 964 24116s 73 487 570 6 717s 922 47 25054 135s 354s 573s 185s 26077 99 410 703 949s 27287s 425 717s 83s 852 909s 28060 250s 303 89s 409 89s 530 815s 29106s 462 747s.

30550s 766s 826s 31126 455 657s 88s 700 871s 9s 32088s 177s 240s 642s 70 854 968s 33223 312s 68 95s 400s 517 842 989 34357s 794 886 35256s 68s 513s 75s 685s 91 779 810 59s 82s 36088 157 253s 362 448 525s 74 704 19 821s 37211 22 56s 457 725s 38158 248 444s 567 607s 35 710s 39112s 312s 470 80 527 46 799.

40077s 153s 232 543s 851 57 41113s 83s 209s 538 49 674 42162 613s 45 817 43131s 94s 312 942 44082s 101 233s 547 8 666 723 76 45070s 529 860s 46080s 297 315s 504 628 892 913s 26s 39s 47207 460s 523s 660s 76 8 805 48103 19 248 510 625s 818 49050 457 641 710 984.

50060s 171s 646s 51016s 157 259 436s 576 751 52341 405 578 97 903 53587 641 869 95 54011s 236 85 692s 924 55058s 519s 31s 652 81 944 79s 56147s 51s 390s 593 625 740s 50 57012 97s 227 360s 966 58137 97 378s 85s 422s 539 656 836s 67s 933 59060 59060 232s 417s 58s 69s 570.

60080 335s 91s 460 93 623 71 61047 200 82s 374s 92s 513s 619 98 729s 66 62227s 571 629 786s 99 817 48 980 63135s 488 526s 35 850 64174 286 314s 85s 65062s 225s 82 324 537 40 66086 223s 85s 414 670s 874 90 67312s 16s 576s 639 741s 51 68008s 60 107 414 534 682s 724s 29s 50s 815s 71s 6s 90 995s 69118s 51s 378s 567 694 763 876.

70384s 618 747s 812 71005 25s 250s 2 61 367 888 72143s 516s 602s 896s 907 75 79s 73184s 363 7s 571 910 87s 74028s 45s 104 285s 449s 597 617s 25 69 989 75025s 142 222s 63 747 880s 974s 76006 47s 176 415s 829s 938s 77114 476s 618s 755s 909s 78149 20 349 404 601 22 991 2 79204s 91 402s 69 841 940

80236s 77 87 457 507s 81336 719s 68 834s 82013 74s 84 237s 389 560 602 897s 83058 335 470s 85s 740s 72 93s 857s 84187 397 650s 92s 792 986s 85286 356 685 739 86 86110 279s 918 87284 366 762 88511 26s 73s 668 763 847 89476s 78s 553 748s 60s 818s.

90463 668 934s 86 910669 420s 723 947s 92090 209 354 665 768s 93329s 454s 512s 601 766 895 921s 94112 225s 346 643 701 31 980 95077s 208 441 560 738 808 977 96048 361s 405 642 91s 96 99s 864s 73s 88 922s 75s 97050 104 327s 57 550 829 970s 98301 401s 553s 732s 99085 220s 78 620 846 64

100157s 716s 855 101064 6s 632 755 823 102033 269 362 985 94s 103031s 148s 346s 172 940s 104149 483s 588s 789s 811s 105009 96 276s 84s 890s 106108 427s 107005s 191 619s 711s 802 81s 108079s 95 159 446 983 92 109276 510s 612 803s 4.

110077 125s 89 254s 81 335 540 714s 967 1111193s 301s 415 645s 849 112019 184 228 745s 747 113013s 90 255s 114010 538 613 115054s 470s 988 116165 218s 408s 920 60 117203s 70 501s 22 866 118031s 87 302s 41 58 119121s 254 532 609 708s.

120375 437 702s 23 812 917s 121034s 56s 89s 454 64 549s 790 60 80 312 206s 4s 5s 49 351s 530s 722 841 81 914 124161s 236 86s 118s 97s 324 34 560 671s 889s 123219s 334 435s 615s 857s 79 949 124070 4 74 446 836 943s 116103s 55 252 35s 56 2s 99 631s 750 878 127086 227s 311s 493s 128012 38 48s 258s 93 865 983 129179 255 376s 415 75s 583s 737.

130076 319s 785 9s 875s 980 131022s 131s 205 30 387 663s 800s 83 88 132172s 80s 368s 795 911s 133052 465s 518s 85 93 827s 134056s 63s 350s 94s 619s 807 30 9 440s 135151s 239 567s 780s 136096 130 311 501s 770 2s 973 137070 551s 816s 61s 77 907 138053 63 139s 564 716s 93s 836 138366 499s 554s 89 729 902s.

140303s 36s 644 820s 947s 14111s 52s 272 475 629 64s 994 142036s 143 93 402 6s 751s 848s 143311 443s 577 98s 765s 991s 144119 243s 352 640 702 863 145060s 109 324 95 816 146364 491s 548s 59 72 641 51 79 8 847s 147013s 158 86 320s 622 714 95s 951s 148237s 44s 89s 549s 633s 928 149135 81 206 44s 531 653 73 716 31 808 980s.

150240s 87 362 115 787 849 58 151455 96s 77s 152075s 372s 97 657s 88 784 986s 153073s 232 389 484s 535 673 98 781s 844 154104 72s 209 536s 87 803 155066 265 336 38s 42 87s 773s 97s 971s 156204 361s 409s 534s 157063 223s 229 73s 316s 423 717 886 900 158006s 26 42 281 282 600s 801 159088 115s 414 754.

160270s 445 109s 943 161247s 382s 423 65 790 891 904s 80 162046 661 748s 917s 163370 666 745s 164151s 260 437 552 662 89s 816 930s 165103s 23s 304s 625 166255 49 374s 94 529 6 37 747 77s 899 917 167256 430s 98 715 65 852 68 168901s 240 306 583 669 72s 169011s 60s 240 329 36 39s 603s 928s.

170171s 224 523 77 95 635 703 12s 842 171055 171 279s 94 425s 678 754 96 890 172093 655 777 173042 211 32 87s 527 174019 177 275 409 642 64 865s 175144s 52 486s 674 176123 54s 640 701 888 9 177032 356s 827 71s 922s 178063 209s 179108 237 416 80 9 553s 605 733 77s

180193s 249s 537s 181385 422s 533 63s 775 18207 215s 17s 39 313 50 80 744 818 914 183250s 184553 731 871s 975s

2-gie CIĄGNIENIE

100 tys. — 59861 103052 35922
10 tys. — 42615 100809 169838
5 tys. 24784 147334
2 tys. 106727 159077
1 tys. zł. — 64097 86607 102678 1[illegible] 176422 157084
500 zł. — 33594 57981 68791 80586 86164 79180 97121 112178 122778 129260 148792 182300 182133
400 zł. — 6041 11269 25402 28257 — 53031 65022 77908 83813 113308 118292 135056 166415 166208 170966 180426
300 zł. 14094 20591 23792 26052 27535 38480 43790 44790 69208 70572 133285 137994 135580 145322 149802 151946 159885 170920
250 zł. — 3239 17465 19450 20563 22097 40914 44691 48102 53140 54608 55235 60534 60097 65534 67287 69208 70322 72880 81167 91437 95190 96510 105971 116940 117979 123952 136311 136720 157151 144795 155407 162294 163624 166047 170045 170779 173692 181120

STAWKI

Po 50 złotych z litrą S po 200

1062s 505 12 2246s 475 3451s 954 4215 309 54 610 6204s 890 7306s 363 8567 975 975 9281s 700

10263 464 12390s 984s 13689 15169 512 758 16040s 80 17050s 207 51s 670 — 18104s

20498s 67 21535 57 919 22034 315 — 23145s 758 24214 305 637 937 97s 25545 764 26013s 123s 564 846 27027 80s 191s 335s 760 868 28115s 251 375 92 29008s 408s 564 845 917s

31026s 102 760 32570 517s 54s 633 86 863 33045s 80 290 828s 34078 263 375 407s 709 30 35255s 943 37047 290 2s 430 825s 926 39111s

40763s 76 807 949 99 4144s 705 23 838 42540 872 940 73 43315s 753s 4105 45246s 968 46040 47174 95 616s 48034 811s 49261 307s 572

50130 51754 52038 762 843 53145s 376 408 640 60 717 54247 84s 94s 847s 55391 494 532 56219s 57833 55s 58059 170s 328s 67 59090 128s 444 709

61242 356 62560 83 715 939 63381 728 948 46101s 266 83 428 945s 56s 65431 79 539 806 6142 634 67001 588 609s 17s 955 62 68013 432 53 638 39 670 69120 226 81s 300

70371s 698 71 366 623 898 72421s 73 73135 484s 605 50s 951 74438s 689 99s 75102 348 471 94 647 76218 502s 43 622 77000s 287 534 78159s 205 417 663 79018 343s 69 679

80772 930s81100 82121s 236 360 502 70 83129 262 718s 84189 101 761 85331 462s 67 830 86168s 437 760s 87003 68 96 88390 89348

90519 677 775s 906 91379 880 932 33 92032 46s 787 93435s 540 94319 85 768 95115s 516 42 74 760 87s 96166s 498 725 948s 97040 154 858 98221s 474 531s 80 788 99037s 178 310 571 756s

100495s 778s 854 101202s 638 899s 102393s 587s 970 103397 44L 64 632 766 104287 523 768s 105035 778 925 106064 865s 107195 569 790s 108002 15 186 715 109140 941

110063 260 594 913 11266 112657 — 113849 114584 601 775 115153 337 631 116202 41s 98 588 117072s 316 74 860 118208 546 878 119174 267s 307 585 923 60

120184 360 481 262 675 895s 121117 212s 390 494 851 122117 26 272 360s 123002s 150 711 82 124323 12538 10s 647 126027 535s 639 852 68s 127230 657 — 128406s 536 659 129003 268 227 909s75s

130660s 775 845 921 131049s 400 87 728s 916 132509 12 842 134048 67 289 615 135822 136544 147074 195 271 414 592 834 933s 138497

140004 182 558 727 885 141184 207 319 619 835 42 907 51 143163 241 145249 89 145042 85 240 147058 134 450 37 s 148258 567 604 149122s 639 719 63 955

150001 25 42 58 511 86 152008s 73 182 73 939 153600s 716 154048 94 846s 155548s 452 848s 1590074 153 440 42 979 915 155248s 154 462s 539 751 158104 37 2674 725 94s

159103 160521 54 161158 342 774 901 7 163069 81s 161s 577 644 704 892 164054 493 165006 196 317 166474 167134 719s 34s 45 168324s 45 455 62 644s 737 169218 354s

170196 417 504 913 171303 172014 125s 231 529 828s 954s 173222 173405 45 782 175494s 540s 838s 176328s 177586 454 179964 180185 264 323 470s 181560 95 172928 183448 148134 458 544 770 836 831s

CIĄGNIENIE III

Po zł. 50 z literą s po zł. 200.

175 1358s 2017 40 705 3119 30080 405s 4291 6048 135 596 7964 8054 191 593 973 9063s 453s

10010 11s 842 942 11216s 310 586 617s 948s 12137s 527s 693 14409s 17086 13380 688s 775 879 19019 379s

20154s 254 66 21023 208 2208 22127 332s 562 666 23285 664 70 96 969s 24031 674 961 3 25185 345 498 681 26020 257 59 382 465 522 525 27019 524 603 765 28267 490s 29514 39

30454 722 916 31114s 598 751 32091 236 952 33366 627 850 984s 34142 60s 491s 513s 35078 377 605 845 37007 225 729 823 37119 42 274 320 443 664 778 39305 568 83 659.

40128s 41026 214 301 421 627 42327 40300 762 884 966 44267 318 484 585 76s 45214 484 523 655s 738 46109 421 47426 67 99 48005 688 812 927s 49137 814 965s

542 292 814 51027 143 685 798 52329 36 763 53739 54149 391 789 922s 55436 56510 40s 692 822 83 963 65 57279s 81 379 442 58007s 125 55s 322s 48 534 682 829 59186 374s 555

60516 830 997 61321 998 62068 80 405 636s 851 84 86 916 15s 63767 64246 78 806 944 64 65038 128 317 68s 626s 882s 999 66601 644 923 68206 999 69018 217s

754 178 313 39 415 516 71178 801 72513 73060 347 92 545 643 57 74066 388 411s 894 75210 745 971 908 76016 131 64 350 44 953 77515 273 454 523 784 959 81 78071 456 613 844 73 963 965 79169 470 656

80982 81099 294 627 82087 177s 253 455 591 13001 482 580s 629 845s 974 84165 227 974 85011 635 887s 87062s 98s 118s 253 447 820 902s 8 88087 235 603s 929s 89024 195 504 986

90128 257 66 92151 384 411 93 627 607 51 81 901 93004 94399 981 95379s 458 659 96861 918 97780 853 98614s 833 965 99396s 415 528 660

100142 75 101214 332 57 102088 532 101447 60s 711 986s 104112 665 88 105045s 848 501 802 3 106883 503 890 10798 649 55 725 735 960 108426 54 573 603 13 96 890 80 109099 723 231 303 400 6 991

110633 897 111106 85 926 70 89 112134 55s 868 113044 339 626 824 87 114054 199 249 53 688s 888 865 115287 589s 27017s 950s 116055 120 52s 254s 336 619 117188 643 737 890 922 57 118062 544 992 119561 772

120438 121988 122029 105 82 300s 50 767 75 123222 583 85 124129 282 647 820 126491 611 121166 605 763 848 79 444 523 78 631 822 129075 454 814 77s

130860 131099 189 317 910 47 132120 622 979 133342 650 134054 879 135059 792 136021 140 392 648 712 869 137391 693 729 138107 927 139280 247 280 547 58

140505 705 895 141105 350 999 142098 140 96 808 95 566 143617s 144298 314 648 907 862 964 75 145274 656 847 93 146374 995 147472 505 148115 378 515 638 149389 41s

150105 326 55 232 151697 844 54 978 152086 598 673 946 153511 76 154002 320 526 79 733 155882 156421 935 157570 917 158254 657 159809

160367 434s 87s 535s 78 883 161005 35 161 417 40 407 847 132015 432 724 87 163012s 99 646s 91 722s 164287 721 165782 707 686 166177 380 81 529 167242 704 168095 108 169145 427

170065 197 340 171308 923 132365 77 428 41 511 812 32s 57 76 173103s 254 338 886s 947s 174611 175000 63 235 77s 444 536 759 862 176364 463 500 177095 216 727 178009 2[illegible] 94 845 179146 98 706 36 433 539s

181032 184 487 1820[illegible] 75s 18[illegible] 255 183[illegible] 559 66 184710 12 19

„LLOYD KRAJOWY"
Przedsiębiorstwo Ekspedycyjno-Transportowe

Łódź, Sienkiewicza 3/5, tel. 228-50

רעקאָמענדירט איהר ווייטקייט צו ערלעדיגען איהרע טעגליכע טראַנספּאָרטען נאָך:
וואַרשאַ, בידגאָשטש און פּאָזען און צוריק
פּינקטליכע ערלעדיגונג פון נאַכנאַהמען.
אַבאָנענטען אויף טעגליכען בעדינונג. אָפּערטען און אינפאָרמאַציעס.

„JERZY MILL" Łódź, Piotrkowska 73
poleca

wieczne pióra
Repr. wiecznych piór Dr. JUNGH'a na Rzp. Polską i w. m. Gdańsk.

די פּרוי זוכט ליבע

היינט און פאָלגענדע טעג!
די לאַורעאַטקע פון דער פילם-אַקאַדעמיע
Claudette Colbert
אין דער ליבעס-דראַמע א. ז.
ראַזשי: Wesley Rouglas עס בעטייליגען זיך RAJ MILAND, FRED MAC MURRAY
אויסערדעם: קלאַנג-צוגאַבע און אַקטואַליטעטען.
אָנהייב 4.30 נאָכמ. שבת און זונטאָג 12.30 מיטאָג.

קלאַנג-קינא
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

עם זענען פאַרלוירען געוואָרען פאָלגענדע וועקסלען: אויף 400 זל. צאָהלבאַר 15/XI 1935, אויסשטעלער ש. גאָלדבערג, וואַרשאַ נאַלעווקי 17, אָרדרע פירמע יאַקובאָוו און שמיד, פּיעטריקאָווער 79. 200 זל. צאָהלבאַר 15/X 1935, אָרדרע ראַטסקי, פּאָמאָרסקאַ 4 (אויסשטעלער נישט לעגבאַר). 50 זל. צאָהלבאַר 8/9 1935. אויסשטעלער י. דימענט בזשעזשיני-לאָדז. די וועקסלען ווערען אַנולירט אויף פאַר אומגילטיג. אָפּצוגעבען געגען בעלוינונג צו קאָמארסקי, פּילסודסקיעגאָ 57, דיסקרעציע געזיכערט.

LEKARZ DENTYSTA
St. GELBERG
צוריקגעקעהרט
זאַוואַדזקאַ 14. טעל. 108-33
נעמט אָן פון 10–2 און פון 4–7 אָוועגט

ווילכטיג פאַר
קלייז-פאַבריקאַנטען!
יך נעהם אָן צו שערען קעטען און צו טרייבען פאַרשידענע גאַרן.
לאַגעווניצקאַ 4, וו. 8.
בעמערקונג: מ'קען די אַדרעס איבערלאָזען אין אַדמינ. פון דער צייטונג.

קויפט פון דער ערשטער קוועלע!
קינדער - וועגעלעך, מעטאַל-בעטען, אויזגעבעטע - און ספּרענזשינע-מאַטראַצן „Patent" ווזשימאַטשקעס
אין פאַבריקס - לאַגער DOBROPOL פּיעטריקאָווער 73, אין הויף

לעטשניצע
פאַר ווענערישע קראַנקע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוועגד.
ווענעריש-קראַנקע, מענערשוואַכע און הויט-קראַנקהייטען
אַנאַליזען פון בלוט און אורין
די פּערהיטונגס-סטאַציע
אין טעטיג א גאַנצען מעת לעת
פאַר פרויען א ספּעציעלער וואַרטע-זאַל
א בעראַטונג 3 זל.

יובילעי-יאָהר 1895—1935, עכו 40 יאָהר
אָרטאָפּעדישער אַנשטאַלט
ר. קאָוואַלסקי
11 ליסטאָפּאַד 26, טעל. 132-59.
מאָדערנע אָרטאָפּעדיע פון אייגענער פּראָדוקציע אונטער דער ליטונג פון בעדייטענדע פאַכמענער. אַלע זעגען געהערן אויסגעצייכענט מיט גאָלדענע און זילבערנע מעדאַלן אויף אויסשטעלונגען. ספּעציעלע בויך-פּאַסען (רופּטוראַרע) פּראָטעזען, גאַרסעטן אויף בעטרעט. פּערקרימונגען פון רוקען-ביין, גלייך-האַלטענדע שלאָגען אויף פּלאַטפוס. צאָהלרייכע דאַנקזאַגונגען פאַר ווירקזאַמע אויספירונג פון קראַנקע. דער אָרטאָפּעדע-אַנשטאַלט איז אויף'ן אָרט, שנעלע און סאָלידע אויספיהרונג. די פּרייזען זענען צוליבען יוביליי זעהר נידריגע.

ווערקשטעל פון שירמס
אין שפּאַציר-שטעקענס
ס. פיגענבוים
לאָדז, נאַרוטאָוויטשאַ 19
טמפּפּעהלט אין א רייכען אויסוואַהל פון קאָליירטע דאַמען- און מענער-שירמס און שטעקענס צו האָנקורענץ-פּרייזען
אַלערליי רעפּעראַטורען פון שירמס און שטעקענס.

הערן-שניידער-אַטעליער
מ. גראַשיצער
85 קיליגסקיעגאָ 85
הויף, רעכטע אָפיציגע, לעצטער איינגאַנג, דריטער שטאָק, וואוינונג 19.
נעהמט אָן אַלער אַרט בעשטעלונגען
צו גאַנץ מעסיגע פּרייזען.
פאַר אַרבייטענדע געוויסע הנחות.
בעמ.: איך לערן צושניידען מעגליך פון 7–10 אָוועגד.

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי
אַנאָנס ביז 15 ווערטער

פּרייע פּאָסטענס
קירזשנער-געהילפען ווערען געזוכט, צווי שליסערס 1 הפּפּטער, וואַרשעווסקי 11 ליסטאָפּאַד 29. 6979

איך זוך א מיידעל בעקאַנט אין דער נאָפּיאַל-בראַנזשע. צו ערפאַהרען זאַוואַדזקאַ 20, רייכענבערג. 9985

לאָקאַלען!
2 צימער און קיך מיט בעקוועהמליכקייטען פון זאָפאָרט צו פּערמיטען פּאָמאָרסקאַ 25. — צו ערפאַהרען ביים וועכטער.

3 צימערן מיט אַלע בעקוועמליכקייטען, קאָמפאָרט, פּראָנט, אין א מאָדערן הויז גלייך צו פּערדינגען ווי אויך א געוועלב צו פּערדינגען
11-go Listopada 37a. 9980

א לעצט צימער צו פּערמיטען, עווענטועל פאַר 3 פּערזאָן צו שלאָפען. אַלעע 1. מאַי 4, וו. 9. 9984

NOWE
Formularze do wykazów odbiorców i dostawców dla
IZBY SKARBOWEJ
wg. urzędowego szematu do nabycia we firmie
A. J. Ostrowski, Piotrk. 55

פּערשידענעס
א יונגערמאַן, א פּליט זוכט בעשעפטיגונג ביי וואָס עס זאָל נישט זיין. די אַדרעסן אויסצוגעבען אין אַדמיניסטראַציע פון דער צייטונג.

Zdolna podręczna poszukuje miejsca u krawcowej. Oferty w administracji pod „Zdolna"

Buchalter-Bilansista na stanowisku przyjmuje do prowadzenia księgi handlowe. Za uznanie ksiąg gwarantuje kaucją Leon Krell, Piotrkowska 79 m. 40 tel. 145-64.

Dr. med
Sadokierski
כירורג פון ציינער און יאַסלעס
Piotrkowska 164
צוריקגעקעהרט

ד"ר
ס. קאַנטאָר
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען (מענער-שוואַכע)
פּיעטריקאָווער 90
טעל. 129-45.
נעמט אָן פון 8–2 נ"מ און פון 6–9 אָוו.

Dr. med. W. EYCHNER
פרויען-קראַנקהייטען
צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 134-72
נעמט אָן פון 2 ביז 3.30 נאָכמיטאָג און פון 6.30 ביז 8.30 אָוועגט
אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10–12 בייטאָג.

Dr. med.
SZYMON GRINBERG
פּילסודסקיעגאָ 55
טעל. 168-58
נעהמט נישט אָן אין לאָדז אין דערצייט פון זומער-פּעריען.
דער טעלעפאָן אין ווישניאָווע-גורע איז נומער 26.

Dr. M. Kantor
כירורג
Legjonów 5 (Zielona) tel. 112-22
צוריקגעקעהרט

עלטסטער פעלדשער
Sz. Deresz
ליטאָמירסקאַ 4, טעל. 184-78
נעמט אָן ביי זיך אינדערהיים
פון 8–10 פריה און פון 1.30–4 נאָכמ.
און פון 6–7 נאָכמ.

Laboratorjum analiz lekarskich
„SANITAS"
Wólczańska 41, tel. 232-94
פיהרט אויס אַלע אַרט אַנאַליזען פון בלוט, אורין, פלעגמע א. א.
אויסן טעלעפאָנישען פאַרלאַנג שיקען מיר נאָך מאַטעריאַל און שיקען אָפּ די אַנאַליזען אַהיים

לעטשניצע
פאַר ווענעריש-קראַנקע
מענער-שוואַכע און הויט-קראַנקהייטען
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
פּיעטריקאָווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אָוועגד.
פרויען און קינדער נעמט אָן א פרוי דאָקטאָר
א בעראַטונג 3 זל.

ד"ר העללער
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט
זונטאָג פון 10–2 מיטאָג.
פאַר פרויען א ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזן

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פּראָנט, 1-טער שטאָק.
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג.
בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען

Dr. med.
IGNACY GRYNBERG
אינערליכע קראַנקהייטען
(ספּעציאַליסט פאַר הארץ-קראַנקהייטען)
17 CEGIELNIANA 17
telefon 174-15.
נעהמט אָן פון 6 ביז 8 אָוועגד.

Dr. Justman
צוריקגעקעהרט.
NAWROT 8 front 2 piętro
Telef. 138-99.

כעמיש-באַקטעריאַלאָגישער לאַבאָראַטאָריום
פ. שאַץ, לאָדז,
פּיעטריקאָווער 37.
פיהרט דורך זעמטל. ערצטליכע אַנאַליזע

לעכער
ווערען אויסגעבעסערט
בײַ ג. נאַרדמאַן
שרודמיעסקאַ 8.

מודעה. ברוך-קראַנקע!
ליידענדע אויף פאַרשידענע רופּטורן פאַרקרימונגען פון רוקען-ביין, פיס און הויקערס!
א הילף און א רפואה!
ביי ווינקעל, נאַפּעל, בויך און קיסברוכען אויך אין געפעהרליכסטען צושטאַנד ביי מענער, פרויען און קינדער. ספּעציעלע הילף ביי פרויען, מוטערבריך. מאַגען און נירען-בריך!
ברוך-ליידענדע! איהר קענט געזונד ווערן אָהן לויפיגע אָפּעראַציעס און געפאַהר! פאַרנאַכלעסיגט נישט און ראַטעוועט אייער געזונט אַל-זמן ס'איז נאָך צייט, ווייל דער ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאָפּ.
די קישקעס ווערען פאַרדרעהט און מ'קען בראַנדיג ווערען. דורך מיין מעטאָדע פון אייגענע ספּעציעלע גומי-הייל-באַנדאַזשען, וועלכע האַלטען צו די גרעסטע פאַרנאַכלעסיגטע געפעהרליכע ברוכען און בעזייטיגען ראַדיקאַל מיט גאַראַנטיע. מיין ספּעציאַליטעט איז אויך: הייל-באַנדאַזשען און גאָרסעטען נאָך דעם סיסטעם פון פּראָפעסאָר ד"ר האָפּפאַ, ד"ר העסינג און קאַללאָט. געגען אַלערליי פאַרקרימונגען, פאַרקרימטע פלייצעס, פוס, הויקערס ווי אויך שמערצענדע פּלאַטפוס. פאַר אַמפּוטירטע אינוואַלידען אַמעריקאַנישע קונסט-פוס (סאָלאַן-אַרבייט).
ביים אָרטאָפּעדען זיך פון מאַגען, קישקעס און געבירט-מוטער, עמפּפעהל איך ספּעציעלע הייל-באַנדאַזשען לויט דעם סיסטעם פון פּראָפ. ד"ר גלענאַרד.
דער אמת'ער בעריהמטער איז גאַנץ פּוילען פון אוניווערזיטעטס-פּראָפעסאָרען אַנערקענט
ספּעציאַליסט
Ortoped NATAN RAPAPORT
מיט 30-יעהריגער פּראַקטיק אין ווין, דייטשלאַנד און לעמבערג, נעמט אָן פון 9 פריה ביז 1 בייטאָג און פון 3 ביז 7 אָוועגד
אין לאָדז, פּילסודסקיעגאָ № 23
פּערזענליכע ערשיינען פון קראַנקע ביי מיר איז אונבעדינגט נויטיג.

Dr. med.
H. BORZEKOWSKA
אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
GDAŃSKA 44, tel. 185-88
נעמט אָן פון 5 ביז 7.

Dr. med. **M. TAUBENHAUS**
ספּעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען
פּערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט
זגערזשער 11. טעל. 246-09
נעמט אָן פון 4–8 אָוועגד.

לעטשניצע
פון דאָקטוירים - ספּעציאַליסטען
זגערזשער 17
טעל. 116-33
רענטגען-קאַבינעט
ווענעראָלאָגישעס אַמבולאַטאָריום
פון 9 פריה ביז 8 א זייגער אָוונט.
וויזיט 3 זל.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

לאדז. 18 אויגוסט 1935

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 18 אויגוסט 1935

נייער אפמאך צווישן נאצ.-פאנד און קרן-היסוד

סטאטוט-ענדערונגען פון קרן-קימת-לישראל. — נישט-ציוניסטישע קערפערשאפטן צוגעלאזן צו די לאקאלע לייטונגען פון קק"ל

לוצערן, (יט"א). די וועלט קאנפערענץ פון דעם יודישען נאציאנאל־פאנד וואס ווערט איצט אפגעהאלטען אין לוצערן, האט אויף איהר היינטיגער זיצונג ראטיפיצירט דעם נייעם אפמאך וואס איז געשלאסען געווארען צווישען דעם קרן־קימת און דעם קרן־היסוד.

דער אפמאך וואס איז אונטערגעשריבען געווארען דורך פארשטעהער פון די ביידע קרנות נאך מיט א חודש צוריק ענטהאלט 17 פונקטען און רעגולירט אויספיהרליך די בעציהונגען צווישען די ביידע נאציאנאלע פאנדען בנוגע דער זאמלונגס טעטיגקייט.

לויט דעם דאזיגען אפמאך טאר נישט דער קק"ל דורכפיהרען ספעציעלע זאמעל־אקציעס אין לענדער און שטעט וואו דער קרן היסוד פיהרט דורך זאמלונגען דעם זעלבען יאהר.

ביז דעם 15־טען סעפטעמבער דארף די לייטונג פון קרן היסוד מיטיילען דעם קרן קימת אין וועלכע לענדער עס וועלען אין דעם נעכסטען יאהר קיין זאמלונגען נישט דורכגעפיהרט ווערען, אין לאנד־מאסשטאב ווערט די פערטיילונג דורכגעפיהרט ביז סוף תשרי.

אין גרויסע שטעט מיט א בעפעלקערונג פון העכער הונדערט טויזענד יודען וואו דער קרן היסוד פיהרט דורך זאמלונגען א גאנצען יאהר, מעג דער קרן קימת ארגאניזירען זאמלונגען ערשט נאך דעם 1טען מאי.

די געלד זאמלונגען פון קרן קימת ווערען דורכגעפיהרט בלויז אין מזומנים, און נישט אויף ראטעס, אין א"י בלייבט אין קראפט די זעלבסט־בעשטייערונגען פארן קרן קימת.

דער קרן היסוד קאן אנגעהמען שפענדונגען בלויז אנהויבענדיג פון א געוויסער סומע (יעדענפאלס נישט ווינציגער פון איין פונט), דארט וואו דער מינימום בעטרעפט איין פונט, קען די שפענדונג פערטיילט ווערען נישט מעהר ווי אויף 4 ראטעס. דער קרן היסוד קען זיך נישט בענוצען ביים דורכפיהרען זיינע געלד זאמלונגען מיט יוגענד ביז 20 יאהר.

אויסשליסליך פאר דעם קרן קימת זענען רעזערווירט די אקציעס אין חודש תשרי, די וואך פון חנוכה, פורים און כ' תמוז.

אין ענגלאנד, די פעראייניגטע שטאטען און קאנאדע וועלען די בעציהונגען רעגולירט ווערען דורך בעזונדערע אפמאכען.

אין אויסטראליען, דרום אפריקע, אין ניי־זעלאנד און די מזרח־לענדער פיהרען דורך די קרנות זייערע אקציעס לויט דער רייה יעדעס צווייטע יאהר אין דייטשלאנד בלייבען אין קראפט די פריהערדיגע בעשטימונגען, אויף דער וואך פון דאזיגען אפמאך וועלען שטעהען ספעציעלע השלשה־קאמיטעטן, וואס בעשטעהען פון פארשטעהער פון די קרנות, און פון דער ציוניסטישער וועלט ארגאניזאציע, די חשלשה־קאמיטעטען וועלען ערהאלטען בעריכטען פון די זאמלונגען און זארגען וועגען דערגרייכען די בעסטע רעזולטאטען פון די זאמלונגען און זארגען וועגען דערגרייכען די בעסטע רעזולטאטען פון די זאמלונגען חוץ דעם ווערט געשאפען א צענטראלע השלשה־קאמיטעט מיטן זיץ־ארט אין ירושלים.

לוצערן, (יט"א). די וועלט קאנפערענץ פון יודישען נאציאנאל פאנד האט דורכגעפיהרט א רייה ענדערונגען אין סטאטוט פון קק"ל, וואס האט זייט 1922 פערפליכטעט אויפ'ן סמך פון דער ערשטער וועלט קאנפערענץ פון קרן קימת אין קארלסבאד.

די סטאטוט ענדערונגען פיהרען אריין איינינגע וועזענטליכע שנוים אין דער ארגאניזאציאנעלער סטרוקטור פון די לאנד קאמיטעטען און לאקאלע קאמיטעטען פון קרן קימת.

לויט דעם ביז איצטיגען סטאטוט איז דער ארטיגער קאמיטעט פון קק"ל בעשטאנען פון מורשים, וואס זענען געוועהלט געווארען דורך ארטיגע ציוניסטישע פעראיינען עווענטועל פון אנדערע יודישע ארגאניזאציעס, אויב די לאנד קאנפערענץ האט אנערקענט דאס זיי פיהרען א טעטיגקייט לטובת דעם יודישען נאציאנאל פאנד.

די לאנד קאנפערענץ פון קק"ל איז אין 50 פראצענט בעשטאנען פון די דעלעגאטען פון די ארטיגע קאמיטעטען און 50 פראצענט פון די דעלעגאטען פון די ציוניסטישע ארגאניזאציעס אין דעם געגעבענעם לאנד, פראפארציאנעל צו דער צאהל שקלים וועלכע זיי האבען פערשפרייט.

לויט די נייע סטאטוט־בעשטימונגען וואס זענען אנגענומען געווארען דורך דער איצטיגער וועלט־קאנפערענץ פון קרן קימת וועלען די ארטיגע קאמיטעטען פון יודישען נאציאנאל פאנד געשאפען ווערען אויף פאלגענדען אופן: 75 פראצענט בעשטעהען פון פארשטעהער פון ארטיגע פעראיינען און ארגאניזאציעס, וועלכע פיהרען א טעטיגקייט לטובת דעם יודישען נאציאנאל־פאנד. יעדער פעראיין איז רעפרעזענטירט פראפארציאנעל צו זיינע בייסטייערונגען. די איבריגע 25 פראצענט מיטגלידער פון ארטיגען קאמיטעט ווערען געוועהלט יעדעס יאהר אויף אן'אלגעמיינער פערזאמלונג פון די תורמים פון קק"ל.

אזוי ארום בעקומען דעם צוטריט צו דער ארטיגע לייטונג פון קק'ל אויך די נישט־ציוניסטישע קערפערשאפטען, ווי סינאגאגען, פרויען־קלובען א. ד.גל. אויב זיי זענען טעטיג פאר דעם יודישען נאציאנאל פאנד.

די לאנד קאנפערענץ פון קק"ל וועלען לויט דעם נייעם סטאטוט גערופען ווערען יעדע 2 יאהר אין פאלגענדען צוזאמענשטעל: 75 פראצענט פון צווישען די פארשטעהער פון די ארגאניזאציעס און קערפערשאפטען, וועלכע בעטייליגען זיך אין דער ארבייט פארן קק"ל און 25 פראצענט פון צווישען די תורמים. די קאנפערענץ וועהלט 25 פראצענט פון מיטגלידער פון לאנד קאמיטעט און די איבעריגע 75 פראצענט בעשטעהען פון פארשטעהער פון די בעטייליגטע ארגאניזאציעס, ענטשפרעכענד צו זייערע לייסטונגען פאר דעם יודישען נאציאנאל פאנד.

געעפענט דעם יובילעאום-צוזאמענפאהר פון דעם קרן-היסוד

דער קרן-היסוד טרעט צו צו א גרויסע קאנסטרוקטיווע אויפבוי-ווערק

לוצערן, (יט"א). היינט איז אין קאנגרעס־בנין געעפענט געווארען די יובילעאום וועלט־קאנפערענץ פון קרן היסוד, וואס פייערט היי־יאהר זיין 15 יעהריגע עקזיסטענץ. מיט גרויסע רעדעס געווידמעט די ביז־איצטיגע אויפטוען פון דעם קרן־היסוד און זיינע אויפגאבען אין דער נאהענטסטער צוקונפט, זענען ארויסגעטרעטען די גענעראל דירעקטארען פון דעם פאנד דר. ארטור האנדקע און לייב יפה.

א ווארימע בעגריסונגס רעדע האט געהאלטען אויף דער קאנפערענץ דער פרעזידענט פון יודישען נאציאנאל פאנד מ. מ' אוסישקין.

דר. האנטקע האט אין זיין אויספיהרליכען רעפעראט זיך אפגעשטעלט אויף דעם גרויסען אויפשטייג פון דער קרן היסוד־אקציע, פאר די לעצטע 2 יאהר, וועלכע האט שטארק געהויבען דעם פרעסטיזש פון דעם דאזיגען פאנד. אלס בולטער בעוויז דערפאר קען דינען די הלוואה פון א האלב מיליאן פונט פארן קרן היסוד, וואס האט נישט נאר א ריין פינאנסיעלע נאר אויך א מאראלישע בעדייטונג.

די חובות, וועלכע דער קרן־היסוד האט אויפצומאהנען ביז דעם יאהר 1938 שטייגען איבער גאנץ בעדייטענד די צאהלונגען צוזאמען מיט די פראצענטען פון דער הלוואה אין די נעכסטע 5 יאהר, א דאנק דעם וועלען די הכנסות פון קרן היסוד אין גאנצען בעזייטיגט ווערען אויף א גרויסצוגיגער קאנסטרוקטיווער ארבייט אין א"י.

ה' האנטקע האט בעטאנט אז לויט די פלענער פון דירעקטאריום פון קרן היסוד וועט זיין מעגליך א דאנק דעם אליין־שטייגענדען אינטערעס פארן א"י אויפבוי אין די ברייטסטע שיכטען פון יודישען פאלק צו פערגרעסערען די צאהל קרן קימת־תורמים אין די נאהענטסטע יאהרען ביז א פערטעל מיליאן. איצט בעטרעפט די צאהל קרן־היסוד תורמים העכער הונדערט טויזענד.

דער רעדנער אפעלירט צום אמעריקאנער יודענטום צו מאכען די גרעסטע אנשטרענגונגען כדי צו פערגרעסערען די בייסטייערונגען פאר דעם קרן־היסוד. די הכנסות פון אמעריקא וואו עס זענען קאנצענטרירט 35 פראצענט פון די פאטענציאנעלע קרן־היסוד צאהלער זענען ביז איצט ווייט נישט בעפרידיגענד. פון דער זאמלונגס סטאטיסטיק איז צו זעהען אז די דורכשניטליכע הכנסה פון א תורמים משפחה פארן קרן היסוד בעטרעפט 3 פונט.

די בעראטונגען פון דער קרן היסוד קאנפערענץ ווערען פארטגעזעצט.

די פאליטישע אקציע געגען לעגיסלאטיוו - ראט אין א"י אין אנ'ענטשיידענדער פאזע

ספעציעלע דעלעגאציע פון קאנגרעס צום ענגלישען קאלאניען-מיניסטער ? — איז דער פראגע פון לעגיסלאטיוו-ראט ווערט די עקזעקוטיווע געשטיצט דורך אלע ריכטונגען

לוצערן, (יט"א). אין די קרייזען פון די דעלעגאטען צום 19־טען ציוניסטישען קאנגרעס וואס זענען שוין פערזאמעלט אין לוצערן ווערען לעבהאפט דעבאטירט די אקטועלע פאליטישע פראבלעמען פון דער ציוניסטישער בעוועגונג. א בעזונדערען אינטערעס רופט ארויס די פראגע פון לעגיסלאטיוו ראט אין א"י. די פערשידענע קלאנגען און השערות ארום דעם דאזיגען העכסט־וויכטיגען ענין. א בעזונדערעם שטארקען רושם האבען דא געמאכט די קלאנגען: (וואס זענען אויך בעריכטעט געווארען דורכ'ן „דואר היום" פון לאנדאן), אז אין די לייטענדע קאנגרעס־קרייזען האט מען ברעה ארויסצושיקען מיט אנ'אעראפלאן א ספעציעלע דעלעגאציע קיין לאנדאן, וואס זאל אפהאלטען א קאנפערענץ מיט דעם קאלאניען־מיניסטער מאלקאלם. מאקדאנאלד און דעם הויך־קאמיסאר פון א"י סער ארטור וואוקאפ, וועלכער ווײלט איצט אין לאנדאן. אין משך פון דער לאנדאנער קאנפערענץ זאלען בעהאנדעלט ווערען א רייה וויכטיגע ענינים און בעזונדערס די פראגע פון לעגיסלאטיוו ־ ראט, וואס דארף, ווי עס ווערט בעריכטעט, אין לאנדאן, ענטשידען ווערען ענדגילטיג פונקט אין דער צייט פון די קאנגרעס־פערהאנדלונגען. די קרייזען פון קאלאניאל־אפיס זאלען זיין גרייט ארויסצעווייזען נאכגיביגקייט אין אייניגע פראגען, זיי בלייבען אבער ביז איצט פעסט ביי זייער פלאן צו בילדען דעם לעגיסלאטיוו־ראט.

אין די קרייזען פון דער אגענץ־עקזעקוטיווע הערשט די איבערצייגונג אז איהרע בעמיהונגען בנוגע דעם לעגיסלאטיוו־ראט וועלען אקצעפטירט ווערען דורך אלע אהן אויסנאהם ריכטונגען אויף דעם קאנגרעס. אין דער דאזיגער פראגע וועט זיך די עקזעקוטיווע פון דער יודישער אגענץ קענען שטיצען אויף דער פולשטענדיגער אונטערשטיצונג פון דעם גאנצען ישוב אין ארץ ישראל און אלע יודישע קבוצים אויף דער גאנצער וועלט.

עס ווערט אויסגעדריקט די איבערצייגונג, אז די דאזיגע ענטשיידענע שטעלונג פון יודענטום וועט געבען די מעגליכקייט פון דעם שטארקסטען ווידערשטאנד געגען דעם פראיעקט פון לעגיסלאטיוו־ראט.

ארום די פערהאנדלונגען וועגן א נייער ציוניסטישער עקזעקוטיווע

לוצערן, (יט"א). אין צוזאמענהאנג מיט די בעמיהונגען צו דערפיהרען ווי אמשנעלסטען צו א פערשטענדיגונג וועגען דער בילדונג פון א נייער ציוניסטישער עקזעקוטיווע כדי די קאנגרעס בעראטונגען זאלען קענען געפיהרט ווערען אין א רוהיגער אטמאספער ווערען שוין איצט געפיהרט פריוע, נישט־פערפליכטענדע געשפרעכען צווישען פארשטעהער פון פערשידענע פראקציעס.

אין די געשפרעכען ווערט ווענטילירט די קאנצעפציע פון א ברייטער קאאליציע, אין די קאנגרעס קרייזען גיט מען אבער איבער, אז געוויסע פראקציעס שטעלען ארויס אלס בעדינגונג פון זייער עווענטועלען אנטייל אין דער עקזעקוטיווע פאדערונגען וואס ווערען אנערקענט אלס צו ווייטגעהענדע.

אין טייל דעלעגאטען קרייזען איז מען אבער סקעפטיש געשטימט בנוגע דער מעגליכקייט פון א שנעלער פערשטענדיגונג וועגען דער נייער עקזעקוטיווע און מ'דארף זיך רעכענען מיט מיהפולע פערהאנדלונגען וואס וועלען זיך אפשר פערציהען ביז די לעצטע טעג פון קאנגרעס.

לוצערן, (יט'א). לויט די ביז איצטיגע מיטטיילונגען וועלען אין דעם 19טען ציוניסטישען קאנגרעס זיך בעטייליגען 480 דעלעגאטען, דער גענויער צוזאמענשטעל פון קאנגרעס לויט די פראקציעס און לענדער וועט בעוואוסט ווערען אין די נעכסטע צוויי טעג. לויט די ביז־איצטיגע אויסרעכענונגען וועט דער ארבייטער־פליגעל אויף דעם קאנגרעס ארומנעהמען 57 פראצענט פון דער אלגעמיינער צאהל דעלעגאטען.

לוצערן, (יט"א). היינט קומט זיך צונויף דאס קאנגרעס געריכט אונטערן פארזיץ פון ארזו. גראנעמאן, כדי צו וועריפיצירען די מאנדאטען פון די דעלעגאטען צום 19טען ציוניסטישען קאנגרעס.

די סיבות פון יאפאנישען דומפינג

נישט קוקענדיג אויף דעם הערשענדען קריזיס און דעם פערקלענערען זיך פון דעם אינטערנאציאנאלען האנדעל, פערגרעסערט יאפאן כסדר איהר עקספארט און געווינט אלץ נייע מערק. אפילו דאס יונגע ארץ־ישראל האט שוין בעקומען צו פיהלען די פאלגען פון יאפאנישען דעמפינג: עס איז דעריבער נישט קיין וואונדער, וואס די אלטע, מעכטיגע אינדוסטריען פון אייראפא און אמעריקא האבען אנגעהויבען צו זוכען מיטלען צום קאמף מיט דער דאזיגער „געלער" געפאהר. די אייראפעאישע עקאנאמיסטען ווידמען איצט א סך צייט צו שטודירען די סיבות פון דער אונגעוועהנליך שנעלער ענטוויקלונג פון דער יאפאנישער אינדוסטריע און גלייכצייטיג די מעטאדען פון אונטערשטיצען דעם עקספארט.

די דאזיגע פארשונגען האבען שוין געגעבען געוויסע רעזולטאטען. עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז עס האנדעלט זיך נישט נאר אין אייניגע הויפט־סיבות. להיפוך עס ווירקט דא א גאנצער זעהר צאהלרייכער קאמפלעקס פון סיבות פון פינאנציעלען, געזעלשאפטליכען, האנדעלס, טעכנישען און געזעצגעבערישען כאראקטער.

דער יאפאנישער פארשטעהער אין ווארשא, נאכיבומי איטא האט אין א פרעסע ־ קאנפערענץ פון פערגאנגענעם יאהר פעסטגעשטעלט, אז דעם ערפאלג פון דער יאפאנישער אינדוסטריע אין עקספארט, דארף מען צושרייבען דעם נידריגען לעבענס־שטייגער פון יאפאנער בכלל און פון יאפאנישען ארבייטער בפרט. די אפהיטונג פון דער ארבייטס־פרייהייט, ד. ה. דער נישט געשטערטער פריוואטער איניציאטיווע, טעכנישע אויסבעסערונגען, ארבייטסזאמקייט, וואס ליגט אין נאציאנאלען כאראקטער פון די יאפאנער שוין פון אלטע צייטען, ווי אויך דאס בעגניגענען זיך פון דער גרויסער יאפאנישער אינדוסטריע מיט קליינע רווחים. אין דעם דאזיגען אינטערוויאו זענען אבער נישט בעריקזיכטיגט געווארען אייניגע זעהר וויכטיגע אומשטאנדען, וואס זענען לויט דער מיינונג נישט נאר פון די אייראפעאישע, נאר אויך פון די יאפאנישע עקאנאמיסטען די הויפט־סיבות פון ערפאלג פון דער יאפאנישער אינדוסטריע אין עקספארט.

אין א בראשור, וואס איז ארויסגעגעבען געווארען אין יאפאן אונטער'ן קעפעל: „יאפאן געגען אייראפא" און וואס ענטהאלט א רייה ארטיקלען ווערט בעטאנט, אז די ענגלישע טעקסטיל־אינדוסטריע האט דעריבער געליטען א מפלה אין קאמף געגען דער יאפאנישער, ווייל די ענגלענדער האבען פערגעסען וועגען יסוד פון קאנקורענץ־פעהיגקייט פון די סחורות — פון דער בילגקייט.

די קויף־קראפט פון די לענדער, וואס זענען געווען די ענגלישע קליענטען האט זיך פערקלענערט. די יאפאנער האבען זיך צוגעפאסט צו די נייע בעדינגונגען און פראדוצירען סחורות צו בעדייטענד נידריגערע פרייזען. „איהר ענגלענדער און אייראפעער טראכט נאר וועגען אייערע רווחים" — שרייבט דער יאפאנישער אויטאר — „ווי אויך וועגען הויכען לעבענס־שטייגער פון אייערע ארבייטער, בעת מיר טראכטען קודם־כל וועגען דער נויטווענדיגקייט צו פערזיכערען ארבייט פאר אונזערע ארבייטער, און וועגען די מיליאנען איינוואוינער פון אזיען, אפריקא און דרום־אמעריקא וואס זענען אונזערע אפנעהמער, און וואס זייער לעבענס־שטייגער איז זעהר א נידריגער. מען ווארפט אונז פאר, אז מיר עקספלאאטירען אונזערע ארבייטער. דאס איז נישט אזוי, ווייל ווען מיר וואלטען אויסגענוצט די ארבייטער, וואלט זייער פראדוקציע־פעהיגקייט געווען א נידריגע. אין דער ווירקליכקייט פראדוצירט דער יאפאנישער ארבייטער. מעהר ווי דער אייראפעאישער. דער אונטערשיד בעשטעהט נאר אין דעם, וואס צוליב די גינסטיגע יאפאנישע קלימאטישע בעדינגונגען, דארף נישט דער יאפאנישער ארבייטער קיין טייערע וואוינונגען, טייערע קליידער און דערנעהרונג." ווייטער בעטאנט דער אויטאר, אז פערדינענדיג 30 יען .(55 זל.) א חודש, מאכט נאך דער יאפאנישער ארבייטער אפשפארונגען. מיר האבען אלזא א פעסטשטעלונג פון דער יאפאנישער זייט, וועגען דעם אויסערגעוועהנליכען בילגען ארבייטס־לוין.

די בילגקייט פון יאפאנישען ארבייטס־לוין ערקלערט זיך אויך דערמיט, וואס אין אייניגע צווייגען פון דער אינדוסטריע זענען בעשעפטיגט אויסשליסליך פרויען, וואס זייער לוין בעטרעפט למשל אין דער טעקסטיל־אינדוסטריע 20 יען ד. ה. 7 מאל קלענער ווי דער פערדינסט פון א ענגלישען ארבייטער. עס ווייזט זיך ארויס, אז א יאפאנישער ארבייטער בעוויזט צו ארבייטען א דאנק די פערפאלקאמטע פאבריקס־איינריכטונגען אויף 25 אויטאמאטישע שפינדלען, בעת דער ענגלישער ארבייטער קען ארבייטען נאר אויף 6—5 שפינדעל.

א פראנצויזישער אויטאר שטעלט פעסט די אויסערגעוועהנליכע בילגקייט פון פראדוקטען פון ערשטען געברויך אין יאפאן (1 קילא רייז, אדער איין קילא פלייש קאסט אנ'ערך 30 גראשען) א דאנק דעם מילדען קלימאט קליידט זיך דער יאפאנישער ארבייטער פאר זעהר ביליג. אנשטאט שיך פון לעדער טראגט ער סאנדאלען פון שטרוי און א מאנטעל פון רייז־שטרוי.

די הויפט־סיבה פון וואוקס פון יאפאנישען עקספארט, איז אבער דאס פאלען פון יען, וואס איז מיט 3 יאהר צוריק דעוואלואירט געווארען אויף 60 פראצענט פון פאריטעט. א גרויסע ראלע שפילט אויך דער מעכטיגער יאפאנישער האנדעלס־פלאט און דער אונגעהערט נידריגער טראנספארט־טאריף פון די שיפען למשל, די טראנספארט־קאסטען פון א טאן סחורה פון יאפאן ביז אנטווערפען, א שטרעקע פון 12 טויזענד קילאמעטער, האט אין פערגאנגענעם יאהר בעטראפען 9—8 זל.

פון דער אנדערער זייט זארגט די רעגירונג, זעהר שטארק פאר דער אינדוסטריע, וועלכע זי שיצט מיט הויכע צאל־טאריפען. די רעגירונג ערטיילט אויך גרויסע קרעדיטען די קליינע אינדוסטריעלער, וואס פערנעהמען אנ'אנגעזעהען ארט אין עקספארט.

דער היטלעריזם און וואָס ער שטעלט מיט זיך פאָר

פון **ד"ר א. גינזבורג**

ס'איז איצטער שווער פאַר אַ יודישען שרייבער נישט צו שרייבען וועגען היטלערן און דעם היטלעריזם, כאָטש אַלץ, וואָס מען האָט וועגען דעם געקענט זאָגען אָדער שרייבען איז שוין געזאָגט געוואָרען.

די נייע כוואַליע פון רדיפות און בלוטיגע פּאָגראָמען אויף יודען אין דייטשלאַנד, די פערשטיקטע וועה־געשרייען פון אונזערע געפייניגטע ברידער, וואָס ליגען אונטער די אייזערנע קנאַפּלען פון היטלער'ן און זיינע צעיושעטע משרתים — זיי ליגען ווי שווערע שטיינער אויפ'ן האַרצען. מען קען זיך פון זיי נישט בעפרייען. זיי לאָזען אייך וועגען קיין אַנדער זאַך נישט טראַכטען.

געווען אַ צייט, ווען מאַנכע פון אונז האָבען זיך געטרייסט מיט דער האָפנונג, אַז מיט דער צייט וועט זיך די לאַגע אין דייטשלאַנד בכלל און די דאָרטיגע יודישע לאַגע בפרט ענדערן צום בעסערן. זיי האָבען געהאָפט, אַז ווען היטלער וועט זיך פיהלען זיכער און שטאַרק אין זיין זאָטעל, וועט ער אָנהויבען צו פיהלען די גרויסע פעראַנטוואָרטליכקייט פון אַ רעגירער און וועט זיך ביסלעכווייז אויסניכטערן פון זיין שכרות. ער וועט, אַזוי האָט מען געהאָפט, צווישען די איבריגע אויך אויפגעבען זיין ווילדען אַנטיסעמיטיזם און זיין משוגענע ראַסען־טעאָריע.

גאָר פילעס פון זיין פּראָגראַם, איבערהויפּט זיינע כלומרשטע פערשפּרעכונגען, האָט ער לאַנג צוריק אויפגעגעבען. בלויז איין איינציגען פונקט פון זיין פּראָגראַם האָט ער נישט אויפגעגעבען. דאָס איז דער פונקט וועגען דעם אַנטיסעמיטיזם. די רדיפות אויף יודען ווערען אַלץ שאַרפער און ברוטאַלער, זיי זענען דאָס ברוטאַלסטע, וואָס האָט ביז איצטער פּאַסירט אין דעם פערברוטאַליזירטען דייטשלאַנד פון היטלער'ן. די האָפנונג, אַז די יודישע לאַגע וועט זיך אונטער דעם היטלער־רעזשים מיט דער צייט פערבעסערן, האָט זיך אַרויסגעשטעלט אַלס פאַלש און פערפיהריש. נישטאָ קיין האָפנונג פאַר די דייטשע יודען, כל־זמן היטלער און דער היטלעריזם וועט זיין אין מאַכט. היטלער מוז אָנהאַלטען זיין אַנטיסעמיטיזם אפילו ווען ער וואָלט עס נישט געוואָלט. דער אַנטיסעמיטיזם איז זיין עקזיסטענץ־בערעכטיגונג. זיינע פערשפּראָכענע רעפאָרמען, סיי די אינלענדישע, סיי די אויסלענדישע, קען נישט דורכפיהרען. זיינע אינלענדישע רעפאָרמען, די כלומרשט־סאָציאַליסטישע, וועלען נישט דערלאָזען ווערען פון די יונקערס און די אינדוסטריאַליסטען; זיינע אויסלענדישע פּלענער קען ער נישט דורכפיהרען, ווייל ער פיהלט זיך גאָר נישט גענוג שטאַרק צו פיהרען מלחמות. דאָס וועט קומען שפּעטער. די איינציגע מלחמה וואָס ער קען זיך דערלויבען צו פיהרען, און פיהרען מיט דערפאָלג, איז די מלחמה געגען די שוצלאָזע יודען. צו פיהרען מלחמה געגען די דייטשע יודען איז ער גענוג בעוואָפענט. געגען זיי קען ער שפּילען די ראָלע פון אַ „העלד“. ווי אַלע אמת'ע פחדנים, וואַרפט ער זיך אַרויף אויף דעם שוואַכען, וועלכער האָט נישט די כחות זיך אַנטקעגען צו שטעלען.

* * *

די ווילדע פערפאָלגונגען פון די יודען אין דייטשלאַנד ווערען גאַנץ אָפט פערגליכען צו די פערפאָלגונגען, וואָס די יודען האָבען געהאַט אויסצושטעהן אין מיטעלאַלטער סיי אין דייטשלאַנד און סיי אין די אַנדערע אייראָפּעאישע לענדער. די איצטיגע פערפאָלגונגען פון די יודען אין דייטשלאַנד ווערען דעריבער בעטראַכט אַלס אַ מין צוריקשפּרונג צום מיטעלאַלטער.

איז דאָס אמת בלויז בנוגע דעם כאַראַקטער פון די פערפאָלגונגען. די יודען אין דייטשלאַנד ווערען איצטער פונקט אַזוי ברוטאַל און מערדערליך פערפאָלגט, ווי זיי זענען אין מיטעלאַלטער פערפאָלגט געוואָרען אין אַלע אייראָפּעאישע לענדער. דערמיט אָבער ענדיגט זיך דער פערגלייך. די מאָטיווען און די כלומרשטע בערעכטיגונגען פון די פערפאָלגונגען זענען איצטער גאַנץ אַנדערע ווי דאַן.

דער הויפּט־מאָטיוו פון די יודען־פערפאָלגונגען אין מיטעלאַלטער איז געווען די רעליגיעזע אַ נ ד ע ר ש ק י י ט, וואָס די יודען האָבען געהאַט אַן אַנדער רעליגיע. די יודען זענען פערפאָלגט געוואָרען צוליב זייער „האַרטנעקיגקייט“, ווייל זיי האָבען נישט געוואָלט אָנערקענען די געטליכקייט אָדער, לכל הפחות, די משיחות פון יעזוס'ן. דער ראַסען־עלעמענט, דאָס וואָס די יודען בעלאַנגען כלומרשט צו אַנ'אַנדער ראַסע, האָט אין די יודען־פערפאָלגונגען פון יענער צייט קיין שום ראָלע נישט געשפּילט.

דאָס קריסטענטום, ווי אַלע אינטערנאַציאָנאַלע רעליגיעס, ווייס נישט און וויל נישט וויסען פון קיין שום ראַסען־אונטערשידען. אַלע ראַסען, ווייס אָדער שוואַרץ, ברוין אָדער געל, זענען גלייכבערעכטיגטע קינדער פון איין פאָטער אין הימעל, אויב, פערשטעהט זיך, זיי גלויבען אין יעזוס'ן. די יודען זענען בנוגע דעם נישט געווען קיין אויסנאַהם. אויב עס איז יאָ פאַרהאַנען אַנ'אונטערשיד צווישען די יודען און די אַנדערע פעלקער, איז עס ניכער צום בעסערן, ווייל לויט דעם קריסטענטום איז דאָס יודישע פאָלק אַמאָל, איידער עס האָט זיך פערזינדיגט געווען דאָס אויסדערוועהלט פאָלק. דער הויפּט־מאָטיוו פון די פערפאָלגונגען געגען די יודען איז דאַן, אין מיטעלאַלטער, געווען אַ רעליגיעזער, וואָס האָט מיט דער יודישער אָפּשטאַמונג און מיט דער יודישער ראַסע קיין שום שייכות נישט געהאַט. דער געטויפטער יוד איז געווען אַ גלייכבערעכטיגטער מענש

גאַנץ אַנדערש איז עס אָבער אין איצטיגען דייטשלאַנד. דאָרטען ווערען די יודען פערפאָלגט נישט צוליב זייער רעליגיע, נאָר ווייל זיי שטאַמען כלומרשט אָפּ פון אַנ'אַנדער ראַסע, וועלכע ווערט בעטראַכט פון די היטלעריסטען אַלס אַ נידעריגערע ראַסע. זיי ווערען פערפאָלגט, ווייל זיי זענען סעמיטען און נישט קיין אַריער. דאָ העלפט שוין נישט דער טויפען זיך, מעג איינער זיין דער פרומסטער קריסט, נאָר קוים האָט ער יודיש בלוט אין זיינע אָדערן, קוים האָט ער געהאַט אַ יודישען זיידען אָדער אַ יודישע באָבע, איז ער אַ פערלוירענער מענש, אַ סעמיט ווי אַלע סעמיטען, וואָס טאָר זיך נישט מישען מיט די עכטע אַריער און מוז שטענדיג בלייבען מחוץ למחנה. עס איז נישט קיין פראַגע פון רעליגיע, נאָר עס איז אַ פראַגע פון בלוט. אַ רעליגיע קען מען בייטען, אָבער בלוט לאָזט זיך נישט ענדערן

* * *

דער היטלעריזם מיט זיין אַזוי־גערופענער ראַסען טעאָריע איז אין תוך גענומען אַ רעוואָלט אויך געגען דער קריסטליכער רעליגיע, וואָס איז געגען ראַסען־אונטערשיידונגען. ער, דער היטלעריזם, איז אין דערזעלבער צייט אויך אַ רעוואָלט געגען דער קריסטליכער מאָראַל, וואָס וויל נישט וויסען פון קיין „איבער־מענשען“ מיט זיינע ספּעציעלע רעכטען. די קריסטליכע מאָראַל איז שוין לאַנג צוריק בעצייכענט געוואָרען נישט פון קיין אַנדערן ווי ניטשע אַלס אַ „שקלאַפען־מאָראַל“. די אויסערוועהלטע יחסנ'דיגע טויטאָנען ווילען פאַר זיך אַנ'אַנדער מאָראַל, — די „מאָראַל פון די האַרען“...

דער היטלעריזם איז, אַזוי דאַכט זיך מיר, אין זיין עצם אַ רעוואָלט פון דעם פּרימיטיווען וואַלד־מענשען געגען דעם גאַנצען קריסטענטום. ער איז אַ שפּרונג צוריק נישט צום מיטעלאַלטער, נאָר צו דעם אור־אַלטערטום, — צו דעם פערצייטיגען פּאַגאַניזם פון די פּרימיטיווע טויטאָנען. די קינדער פון יענע האַלב־ווילדע מענשען ווילען האָבען זייערע אייגענע געטער, זייער אייגענע רעליגיע, און זייער אייגענע מאָראַל. דערמיט קען אויך דערקלערט ווערען דער קאַמף, וואָס די היטלעריסטען פיהרען נישט בלויז געגען יודען, נאָר אויך געגען די קאַטאָליקען און אפילו געגען די פּראָטעסטאַנטען.

מען דאַרף נישט פערגעסען, אַז דאָס קריסטענטום מיט זיין מאָראַל איז אַ פרעמדע פלאַנצונג אין אייראָפּע. עס איז אין אייראָפּע אַריבערגעבראַכט געוואָרען פון אַזיען. עס איז אַ פּראָדוקט פון דעם אָריענט — פון דעם סעמיטישען אָריענט.

די כינעזער האָבען זיך געשאַפען זייער אייגענע רעליגיע — דעם קאָנפוציאַניזם. די אינדיער האָבען זיך געשאַפען דעם בראַהמיזם און דעם בודהיזם. די יודען און די אַראַבער האָבען זיך געשאַפען זייערע אייגענע רעליגיעס. ביי די אַלע אויבענדערמאָנטע פעלקער זענען די רעליגיעס געווען זייערע אייגענע פאָלקס־שאַפונגען. זיי זענען געווען, אויב מ'קען זיך אַזוי אויסדריקען, נאַציאָנאַלע רעליגיעס.

גאַנץ אַנדערש איז עס געווען מיט די אייראָפּעאישע פעלקער, איבערהויפּט מיט די אַזוי גערופענע „נאָרדישע“ פעלקער. זייערע אייגענע רעליגיעס האָבען נישט געהאַט די געלעגענהייט זיך צו אַנטוויקלען אויף זייער אייגענעם שטייגער. זיי האָבען נישט קיין נאַציאָנאַלע רעליגיעס. דאָס קריסטענטום, דאָס סעמיטישע קריסטענטום, איז אויף זיי אַרויפגעצוואונגען געוואָרען פון דרויסען. דאָס קריסטענטום איז זיי געווען פרעמד און איז זיי געבליבען פרעמד. זיי האָבען דעם קריסטענטום קאָרומפּירט לויט זייערע אייגענע פּאַגאַנישע בעגריפען, אָבער עטוואָס איז אין איהם דאָך געבליבען, וואָס איז געגען זייער נאַציאָנאַלען גייסט.

מאַנכעס מאָל דאַכט זיך, אַז אין דער שנאה געגען די „סעמיטען“ דריקט זיך אומבעוואוסטערהייט אויס די שנאה, וואָס די דאָזיגע פעלקער פיהלען געגען דעם סעמיטישען קריסטענטום, וועלכער זוכט צו צאַהמען מיט זיין „שקלאַפען־מאָראַל“ זייערע ווילדע נייגונגען און אינסטינקטען. דאָס איז די זעלבע שנאה, וואָס דער נישט־געצאַמטער און נישט־„איינגעבראָכענער פערד“ פיהלט געגען זיין רייטער, וועמען ער זוכט פון זיך אַראָפּצוּוואַרפען.

דער עיקר — געפינען די סיבה

ווי אַזוי צו בעהאַנדלען שלעכטע, קאַפּריזנע קינדער

איינע פון די שווערסטע פּראָבלעמען, מיט וועלכע אַ סך עלטערען קומט אויס צו קעמפען, איז די פראַגע ווי אַזוי אַרומצוגעהן מיט שלעכטע, אָדער קאַפּריזנע קינדער.

עס וועט דעריבער פאַר אַזעלכע עלטערען זיין אינטערעסאַנט צו וויסען די מיינונג וועגען דעם פון פּראָפעסאָר לעאָ קאַנער, וועלכער האָט ערשט פערעפענטליכט אַ בוך א. נ. קינדער פּסיכיאַטרי, אָדער היילונג פון גייסטיג־קראַנקע קינדער.

די גרונט־אידעע, וואָס פּראָפעסאָר קאַנער דריקט אויס אין זיין בוך, איז, ס'זענען איבערהויפּט נישטאָ קיין שלעכטע אָדער פערדאָרבענע קינדער. קינדער, הייסט עס, זענען נאָר דעמאָלט „שלעכט“ אָדער קאַפּריזנע, ווען זיי זענען קראַנק אָדער ווען זיי פיהלען זיך אומגליקליך, אָדער ווען זיי זענען נישט ריכטיג ערצויגען. עס איז דעריבער — זאָגט פּראָפ. קאַנער — די ערשטע אויפגאַבע פון די עלטערען, אויפזעהער, אָדער דעם דאָקטאָר, וואָס בעהאַנדעלט אַזאַ קינד, פריהער אויסצוגעפינען צי האָט נישט דאָס קינד, וועלכע עס איז פיזישע ליידען. ער האָט אַליין אויסגעפאָרשט וועגען אַ יונגעל, וואָס איז נאָרמאַל געווען רוהיג און מילד אין זיין אויפפיהרונג, אָבער ער איז פּלוצים געוואָרען אויסערגעוועהנליך ווילד און צולאָזען. די אורזאַך פון אָט דער ענדערונג איז געווען, וואָס דאָס יונגעל איז איבער געפאַהרען און פערוואונדעט געוואָרען.

עס איז יעדענפאַלס ראַטזאַם פאַר עלטערען, איבערהויפּט די מוטער, צולאָזען זייטיגע מענשען אויספרעגען דאָס קינד. וואָס פאַראַ ליידען עס בעאומרוהיגען איהם. אַ קאַפּריזנע קינד וועט אָפט הינטער די אויגען פון זיין מוטער גיכער אַנטפּלעקען זיינע אינערליכע סודות, איידער פאַר דער מוטער.

אין אַ סך פעלען בעגעהט אַ קינד ווילדקייטען, ווייל ער האַלט דאָס פאַר'ן איינציגען מיטעל ווי זיך צו פערטיידיגען געגען אומאַנגענעמע צושטאַנדען פאַר איהם אין דער פאַמיליע. ווידער אין אַנדערע פעלען פערדאַרבט די מוטער אַליין איהר קינד דורך צופיל פּיעשטשען איהם, אָדער איינפּלאַנצען אין קינדישען מוח'ל פאַלשע איינרעדענישען.

אַלס רעזולטאַט פון ספּעציאַליזירען זיך אין לאַנג־יאָהריגע שטודיען אין אייראָפּע און אין אַמעריקאַ, איז פּראָפעסאָר קאַנער געקומען צום שלוס, אַז די אורזאַך, וואָס האָט געפיהרט צו אַ קינד'ס שלעכטער אויפפיהרונג, איז אַ סך וויכטיגער איידער דער פאַקט גופא פון זיין שלעכטער אויפפיהרונג. ווען מען געפינט אויס און מען איזאָלירט, אַזוי צו זאָגען, די אורזאַך, קאָן מען אין די מעהרסטע פעלען אויסקורירען אַ קינד פון זיינע שלעכטע געוואוינהייטען און אָפּט דערפיהרען עס צו אַנ'אַלגעמיינער גייסטיגער און קערפּערליכער גענעזונג.

די אורזאַכען פון פערדאָרבענקייט אין דער אויפפיהרונג פון קינדער קאָנען, לויט פּראָפ. קאַנערס ערקלערונג, איינגעטיילט ווערען אין דריי גרופּען:

1) די וואָס קומען פון אַ פיזישער קראַנקהייט.

2) די וואָס קומען דורך אַ שלעכטען פונקציאָנירען פון וועלכען עס איז אָרגאַן אין דעם קינד'ס קערפּער און נשמה.

אַ פיזישע אורזאַך לאָזט זיך געוועהנליך לייכט קורירען. אויב שלעכט עמאַנדלען מאַכען אַ קינד נערוועז — קאָן מען זיי אויסשניידען. עס זענען אָבער אויך דאָ פעלען וואו קיין שום קוראַציע איז נישט מעגליך. צום ביישפּיל: ווען אַ קינד איז פערטעמפּט אָדער אידיאָטיש צוליב דער אומ־

(ווייטער זעה 11'טע זייט)

שוואַרצע יודן אין אַביסיניע

פון **מ. דאַנציס**

— 7 —

ווי אַזוי מען האָט אויסגעפינען וועגען די פאַלאַשען

ס'זענען אַוועקגעגאַנגען הונדערטער יאָהרען און דורות, און די ברייטע יודישע וועלט האָט נישט געהאַט דעם מינדעסטען בעגריף אַז אין די ווייטע, מיסטעריעזע טיפענישען פון אַביסיניען לעבט אַ שבט פון שוואַרצע יודען, וועלכע זענען ווי אַנ'אָפּגעריסענער גליד פון דעם יודישען גוף, אָבער זיי לעבען מיט די חלומות און האָפנונגען פונם גאַנצען יודישען פאָלק.

דאָס ערשטע מאָל וואָס מיר דערוויסען זיך וועגען דער עקזיסטענץ פון די שוואַרצע יודען, אָדער „פאַלאַשען“, איז פון די רייזע בעשרייבונגען פון דעם בעוואוסטען מיטעלאַלטערליכען יודישען רייזענדען אלדד הדני; די רייזע־בעשרייבונגען פון אלדד הדני טראָגען אָפטמאָל אַ היבש פאַנטאַסטישען כאַראַקטער, און ער דערמאָהנט צייטענווייז איז די גוזמאות פון דעם בערימטען באַראָן מינכענהויזען זייט ביי זייט מיט דעם אויסטערלישען און פאַנטאַסטישען געפינען מיר אָבער ביי אלדד הדני אינטערעסאַנטע פאַקטען, וואָס וואַרפען אַ ליכט אויף דעם לעבען פון די יודן אין ווייטע, פערוואָרפענע לענדער און אָפּגעלעגטע ווינקלען פון דער ערד.

איז אלדד הדני, וועלכער האָט געלעבט אין דעם ניינטען יאָהרהונדערט געווען דער ערשטער, וועלכער דערמאָהנט אין זיינע בעשרייבונגען די שוואַרצע יודען און דערצעהלט פון זייער לעבענס־שטייגער פון זייערע רעליגיעזע מנהגים.

עס איז אויך זיכער אַז אין מיטעלאַלטער האָבען צו די יודען אין אַנדערע לענדער דערגרייכט ידיעות אַז ערגעץ אין די ווילדערנישען פון אַפריקע געפינען זיך ווייטע, פערוואָרפענע שבטים, האָט זיך געשאַפען וועגען די דאָזיגע שבטים מיט וועלכע מע איז נישט געקומען אין בעריהרונג די לעגענדע אַז זיי זענען עס די פערוואָרפענע עשרת השבטים, וואָס זענען אָפּגעריסען געוואָרען פון דעם יודישען פאָלק.

מען האָט אויך אויסגעמישט די שוואַרצע יודען פון אַביסיניען מיט די יודען פון אינדיען, פון וועלכע מען האָט אויך אַ לאַנגע צייט גאַנץ ווייניג געוואוסט. דאָס האָט זיך גענומען פון דעם, וואָס לויט דער טונקעלער פאַרב איז פאַראַן אַ געוויסע עהנליכקייט צווישען די יודען אין אינדיען און די יודען אין אַביסיניען. מיט דעם ענדיגט זיך אָבער די עהנליכקייט, און ווייטער געהט עס נישט.

מיר געפינען אויך עפּעס וועגען די שוואַרצע יודען אין אַביסיניען ביי דעם בעריהמטען אויסטייטשער פון תנ"ך, עובדיה מברטנורא, וועלכער האָט געלעבט אין 1448 דער ברטנורא איז אויך געווען אַ רייזענדער און האָט געלאָזען פראַגמענטען און קאַפּיטלעך פון רייזע בעשרייבונגען.

און וועגען די שוואַרצע יודען דערצעהלט דער קאַבאַליסט אברהם לעווי, וועלכער האָט געלעבט אין 1528 אין ירושלים, ער בעשרייבט אַז דריי טעג רייזע פון שואקין געפינען זיך שבטים פון שוואַרצע יודען, וואָס צעהלען זיך אין די טויזענדער, די דאָזיגע שבטים האָבען אַ יודישען קעניג, וועלכער הערשט איבער זיי, און דער דאָזיגער קעניג פיהרט מלחמות מיט די אַרומיגע מלכים, וועלכע זוכען צו מאַכען איינפאַלען אויף די יודישע ישובים, דער אַנדערער טייל פון לאַנד וואו די שוואַרצע יודען געפינען זיך, ווערט בעהערשט פון אַ קריסטליכען קעניג, דער קאַפּיטאַליסט דערצעהלט אויך, אַז־איינער פון די קריסטליכע מלכים וועמענס נאָמען איז געווען טעאַדאָרוס, האָט פערפיהרט אַ מלחמה מיט די שוואַרצע יודישע שבטים, און אַז אין דער דאָזיגער מלחמה זענען געפאַלען צעהן טויזענד יודען אויף דעם שלאַכט פעלד.

און מיר געפינען אויך אין אַנדערע יודישע קוועלען פאַקטען וועגען די פאַלאַשען, איינינע טראָגען אַ האַלב פאַנטאַסטישען כאַראַקטער, אַנדערע זענען גלאַט נישט קלאָהר און גיבען ווינציג בעגריף פון דעם, ווי אַזוי די שוואַרצע יודען האָבען געלעבט אין דער ווירקליכקייט. ווי גרויס זייער צאָהל איז געווען און אין וואָס פאַר אַ קולטורעלען און עקאָנאָמישען מצב זיי האָבען זיך געפונען.

אין די מאָדערנע צייטען האָבען אויך נישט־יודישע רייזענדע וואָס האָבען בעזוכט אַביסיניען, געשריבען אַ סך פון די פאַלאַשען, דער ענגלענדער ברוס, וואָס האָט אָנגעשריבען אַנ'אויסגעצייכענט בוך וועגען אַביסיניען, גיט זיך אָפּ אַ סך אויך מיט די דאָרטיגע שוואַרצע יודען. נישט אַלץ אָבער וואָס ברוס שרייבט, איז היסטאָריש אמת.

אין די זיבעציגער יאָהרען האָט זיך אַוועקגעלאָזען קיין אַביסיניען דער פראַנצויזיש־יודישער שריפטשטעלער און פאָרשער יוסף הלוי. און פערבראַכט אַ לענגערע צייט צווישען די פאַלאַשען, דאָס וואָס יוסף הלוי האָט דערנאָך געשריבען פון דעם וואָס ער האָט געזעהן ביי די שוואַרצע יודען, איז דער ערשטער אויטענטישער בעריכט וועגען יענע ווייטע פערוואָרפענע יודען; אַ בעריכט וואָס איז געשריבען נישט אויף דעם גרונט פון סברות און השערות, און נישט דורכגעמישט מיט אַלערליי לעגענדעס און פאַנטאַסטישע מעשיות.

די אַלע וואָס האָבען געשריבען פון די פאַלאַשען יוסף הלוי אַריינגערעכענט, האָט זיך אָבער נישט איינגעגעבען צו פעראינטערעסירען די ברייטע יודישע וועלט, מיט די ווייטע פערוואָרפענע, שוואַרצע יודען פון אַביסיניען, מען האָט געלייענט וועגען זיי ווי וועגען אַ קוריאָז; עס האָט זיך עפּעס יאָ און נישט געגלויבט. אַז עס זענען בכלל פאַראַן שוואַרצע יודען אויף דער וועלט. און עס איז קיינעם נישט איינגעפאַלען אַז די דאָזיגע יודען זענען אַ טייל פון אונזער פאָלק; אַז עס איז יאָ אונזער נאַציאָנאַלער חוב צו אינטערעסירען זיך מיט זיי און בעטראַכטען זיי ווי פלייש פון אונזער פלייש און בלוט פון אונזער בלוט.

ערשט ווען עס האָט זיך בעוויזען דר. יעקב פייטלאָוויטש און אָנגעהויבען שרייבען און אַגיטירען וועגען די פאַלאַשען האָט זיך דערוועקט אַ שטיקעל אינטערעס פאַר יענע ווייטע, שוואַרצע יודען. דר. פייטלאָוויטש וואָס איז געוואָרען אַ פּריוואַט דאָצענט אין אַ שווייצאַרישען אוניווערזיטעט האָט אָפּגעגעבען אַ סך יאָהרען מיט אויספאָרשען דאָס לעבען פון די שוואַרצע יודען. ער האָט זיי בעזוכט פיל מאָל און דערנאָך געשריבען וועגען זיי אַ גאַנצע ריי אָפּהאַנדלונגען, ער האָט אויך אָנגעשריבען אַנ' אינטערעסאַנט בוך וועגען דער געשיכטע פון די יודען אין אַביסיניען.

און דר, פייטלאָוויטש איז אויך אומגעפאָהרען איבער דער וועלט און אַגיטירט אומעטום צווישען יודען, אַז עפּעס זאָל געטון ווערען פאַר די 50 טויזענט פערוואָרפענע, שוואַרצע יודען, ער האָט אָנגעוויזען אַז די דאָזיגע יודען נויטיגען זיך אין שולען, אין נאַציאָנאַל קולטורעלע אויפקלערונג. דר. פייטלאָוויטש וואָס האָט אויך בעזוכט אַ פּאָר מאָל אַמעריקע פאַר דעם צוועק האָט געזוכט מיט אַלע קרעפטען צו שאַפען אַ פערבינדונג צווישען די יודען איבער דער וועלט און די אָפּגעריסענע שוואַרצע יודען אין אַביסיניען, זיין אַגיטאַציע האָט צוגעצויגען אויפמערקזאַמקייט; עס זענען אויך געשאַפען געוואָרען פאָנדען פאַר דעם ציל, וואָס דר. פייטלאָוויטש האָט זיך געשטעלט, עס איז אָבער נישט אויפגעטון געוואָרען זעהר פיל אויף דעם דאָזיגען געביט, און די פאַלאַשען זענען אַלץ ווייט און אָפּגעריסען פון אונז, ווי געווען. זיי זענען אַלץ פאַר די יודען אין אַנדערע לענדער אַנ'אָפּגעריסענער, מיסטעריעזער שבט מיט וועלכען מיר האָבען נישט קיין פערבינדונג

די בלוטיגע מלחמה, מיט וועלכער מוסאָליני דראָהט איצט אַביסיניען וועט, נאַטירליך זיך אויך אָפּרופען אויף אונזערע ברידער אין אַביסיניען.

(סוף).

ירושה פון ערשטע גלות

איז וואס בעשטייט דער כוח פונ'ם יודישען וואנדערער

אין די ערשטע יאָהרען פון דער וועלט־מלחמה, ווען דער רוסישער צורר ניקאָלאַי ניקאָלאַיעוויטש האָט פון די גרעניץ־שטעט אַרויסגעטריבען גאַנצע יודישע קהלות, וועלכע ער האָט בעשולדיגט אַלס שפּיאָנען, איז צווישען די פערטריבענע געווען אויך אַ קליינשטעטלדיגער ליטווישער יוד, וועלכער איז גראָד בעקאַנט צו דעם שרייבער פון דעם אַרטיקעל.

אונזער ליטוואַק איז דיקא אַ יוד פון אַ גאַנץ יאָהר, נישט קיין געלערנטער, נישט קיין חכם, און אין זיין היימיש שטעטעל איז ער רייך אויך נישט געווען, נאָר דער גורל פון אַלע אַ רויסגעטריבענע איז געווען אויך זיין גורל. צוזאַמען מיט די איבעריגע האָט מען איהם מיט ווייב און קינדער, נאַקעטע און הוילע, פערשיקט נאָך סיביר.

האָט זיך אָנגעהויבען אַ לאַנגע סדרה פון צרות, און קיין אויסקוק אויף חיונה איז נאָך אַלץ נישט געווען, נעהמט אונזער יוד זיין פאַמיליע און כאַפּט זיך אַריבער קיין כאַרבין.

פון דאָרטען איז שוין פאַר אונזער קבצן־ישע, ליטוואַק דער וועג געשטאַנען אָפען, פריי צו וואַנדערען וואו די וועלט האָט נאָר אַן עק. דורכגעוואַנדערט דעם מאַנדזשורישען מדבר, געשלאָפען אונטער דעם נאַקעטען הימעל אויף כינעזישער ערד, זיך דערשלאָגען צו יאָקאָהאַמאַ, פערקליבען זיך אין קאָבע, און ענדליך געבליבען שטעקען אין ערגיץ אַ קליין יאַפּאַנעזיש שטעטעל.

זינט דעמאָלט האָט מען עטליכע יאָהר לאַנג גאָרנישט געהערט מעהר פון דער פאַמיליע.

דאַן איז אויף אַרומיגע וועגען פלוצים אָנגעקומען אַ ידיעה, אַז אונזער ליטוואַק איז היינט זעהר אַ רייכער זייד־פאַבריקאַנט אין יאַפּאַן, בעשעפטיגט אַ סך אַרבייטער און לאָזט זיך דערקענען אין פיל צדקה אַנשטאַלטען.

נאָר כאָטש ער איז רייך און אָנגעזעהן, וויל ער פערלאָזען יאַפּאַן און זיך בעזעצען אין אַמעריקע, צי אין ארץ־ישראל, ווייל די קינדער זענען אונטערגעוואַקסען, און וואו צו לערנען יודישקייט האָבען זיי נישט, און וואָס איז דאָס איבערהויפּט פאַר אַ לעבען אָהן יודען און אָהן אַ יודישער סביבה?

ווענען די לאַנדסלייט זיינע געזעסען און זיך איבערדערצעהלט די וואונדערליכע געשיכטע, וואָס קלינגט ווי אַ מין ראָבינזאָן קרוזאָ, צי ווי איינע פון אַנדערסענ'ס אַבענטייערליכע מעשה'לעך, און יעדער האָט געפרעגט:

— ווי איז דאָס מעגליך? אָהן אַ שפּראַך, אָהן געלד, פרעמד פון דעם אַרומיגען לעבען. אַן׳אַנדער אימיגראַנט אויף זיין פּלאַץ, אַ גוי, וואָלט דאָ געווען אַ פערלוירענער, — ווי קומט אַן׳אָרימער היימישער יוד, אין עטליכע יאָהר צייט, צו ווערען אַ רייכער יאַפּאַנעזישער סוחר? וואו ליגט דער געהיימער יודישער כח צו זיין אַזוי גוט אַריינצוטירט און זיך צוצופּאַסען צו יעדער געזעלשאַפט און צו אַלע אומשטענדען?

— דער תירוץ איז אַ פּשוטער —

דער געהיימער יודישער כח זיך צוצופּאַסען צו אַלע אומשטענדען, וואָס די לאַנדסלייט בעטען אונז צו ערקלערען, איז איינגעפלאַנצט אין יעדען יודען שוין זינט די עלטסטע צייטען פון זיין געשיכטע.

די געשיכטע, למשל, דערצעהלט אַז אין יאָהר 740 פאַר דער היינטיגער צייטרעכענונג האָט תגלת פלאסר, דער קעניג פון אשור, פערטריבען די שבטים פון עבר הירדן, און מיט צוואַנציג יאָהר שפּעטער האָבען געהאַט דעמזעלבען גורל די אַנדערע פון די עשרת השבטים.

גענוי וואו עס געפינען זיך די פּלעצער, וואו יודען זענען דעמאָלט פערטריבען געוואָרען, ווייסט מען נישט, נאָר לויט ווי די פאָרשער ווילען בעווייזען, איז דאָס געווען אין די בערג אַרום דעם קאַספּישען ים, וואו עס האָבען געוואוינט ווילדע, באַרבאַרישע פעלקער.

די יודען, ווי עס איז בעוואוסט, זענען פון דער היים געווען ערד־אַרבייטער און פיה־צוכטער. אין די ווילדע בערג אָבער איז דאָס לאַנד נישט מסוגל געווען פאַר ערד־אַרבייט, און צו די אַנדערע בעשעפטיגונגען האָבען די איינוואוינער זיי נישט דערלאָזען. טאָ וואָס איז זיי געבליבען צו טון? האָבען זיי זיך גענומען צו מסחר.

הערצפעלד, אין זיין „האַנדעלס־געשיכטע פון די יודען אין אַלטערטום", זוכט צו בעווייזען, אַז די פערטריבענע עשרת־השבטים האָבען ענטוויקעלט גאָר אַ גרויסען האַנדעל דורך די קאַראַוואַנען־וועגען, וואָס האָבען זיי פערבונדען מיט אשור און מדי און אין דעם ווייט־פערצווייגטען מסחר האָבען פיל יודען דערגרייכט ביז צו דעם לאַנד סינים, וואָס פיל פאָרשער פערטייטשען כינע; אַנדערע מיינען, אַז סינים איז אינדיע, און ווידער אַנדערע פערטייטשען עס סיאַם.

מיי־ווי בעווייזט עס, אַז דער נביא האָט געוואוסט, אַז אַ סך יודען, וואָס זענען פערטריבען געוואָרען קיין אשור, האָבען זיך פערשפּרייט ווייט צו די מזרח־לענדער אַזוי ווי שפּעטער אין דעם חורבן בבל האָבען פיל יודען, אויף וועלכע מען האָט געגלויבט, אַז זיי זענען פון די עשרת השבטים, געוואוינט אַרום דעם שוואַרצען ים און געפיהרט אַ גרויסען האַנדעל.

זינט דעמאָלט זענען יודען אַ סך מאָל פערטריבען געוואָרען אין גלות, און אין יעדען גלות־לאַנד האָבען זיי געמוזט לערנען זיך צוצופּאַסען צו די אומשטענדען און צו קענען דאָס לעבען פון די איינוואוינער, צווישען וועלכע זיי געפונען זיך.

און ווען איהר בעגעגענט אונזערען אַ היימישען יודען, אַן׳אימיגראַנט, וועלכער פּעדעלט מיט זיין קערבעל אָדער מיט זיין פּאַק סחורה ערגעץ אין אַ דאָרף אין האַאיטי אָדער אין מעקסיקאָ, מעגט איהר גאַנץ זיכער גלויבען, אַז ער וועט אַמאָל זיך אַרויפאַרבייטען און ווערען גאָר אַ גרויסער סוחר, ווי־פיל פון אָרימע פּאַק־פּעדלער אין אַמעריקע, וואָס זענען היינט די אייגענטימער פון גרויסע געשעפטען, אָדער ווי יענער לאַנדסמאַן אין יאַפּאַן, וואָס האָט אָהן אַ שפּראַך און אָהן געלד זיך פונדעסטוועגען אַרויפגעאַרבייט אויף אַ גרויסען זייד־פאַבריקאַנט.

דאָס איז דער יודישער כח, די יודישע פעהיגקייט, וואָס דער יוד האָט געירשנ'ט שוין פון זיין ערשטען גלות.

ר.

מיין צווייטע נסיעה איבער היטלער'ס רייך

פון ל. מלאך

אין עסען בין איך געווען אין אַ יודישען רעסטאָראַן. די פראָנט־טיר איז פערקלאַפּט. שוין צעהן טעג ווי די טיר איז פערהאַמערט. פאַרוואָס? ווייל מען האָקט שויבען, ווייל מען וואַרפט אַריין שטיינער און מען צעבערעכט קעפּ מיט געפּעס און... ווייל געסט קומען נישט אַריין.

— נו, אין הינטען אַרום קומט מען יאָ?

— ניין, מען קומט נישט. אפילו די, וואָס האָבען נישט קיין היימען און מוזען עסען אין אַ רעסטאָראַן קומען נישט. מען קומט איבער מיט טרוקענס. דאָס געפעהרליכסטע אָרט פאַר יודען איז איצטער דער רעסטאָראַן, די שוהל, די קאַפע, בכלל יעדע עפענטליכער פּלאַץ.

פון אַרישע פּלעצער איז דאָך אָפּגערעדט.

דער רעסטאָראַן קלערט שוין פון אונגאַנצען פערמאַכען דעם פּלאַץ. אַכצעהן יאָהר ווי דער קעסעל הערט נישט אויף צו קאָכען. „עכטע" רוסישע טיי, אויפ'ן היימישען שטייגער טאָג און נאַכט. דער רעסטאָראַן איז געווען די היים. פון די פּוילישע און גאַליציישע יודען. די יאַהודישע יוגענד האָט אויך אָנגעהויבען אַריינקומען. אַך, וויפיל פּראַיינען האָבען זיך דאָ ביי די טישען געגרינדעט! וויפיל פּראָיעקטען, איניציאַטיוועס זענען דאָ געשאַפען געוואָרען. די ערשטע פערזאַמלונג פון „הזמיר", די ערשטע רעפּעטיציע פון דראַמאַטישען קרייז, אפילו רעפּעראַטען און פאָרלעזונגען האָט מען דאָ, אין דעם רעסטאָראַן איינגעאָרדענט, פון דאַנען — אין איינגענע שעהנע בעקוועמע לאָקאַלען! איצט אַך, איצט. וואָלטען כאָטש די יודען אַריינגעקומען, געזעסען ביי איין טיש, אַרומגערעדט די לאַגע. האָט מען מורא פאַר אַ שטיין אין קאָפּ אַריין, ציטערט מען פאַר אַן אַרויסשיקונג. געוואָרען צושפּרייט, פערשטעקט, בעהאַלטען אין אַלע מויזענלעכער זענען זיי, די יודען פון עסען, ווער קען זיי געפינען און אפשר גאָר זענען זיי נישטאָ, אויסגעוואַנדערט.

אָט אַזוי קלאָגט זיך דער רעסטאָראַטאָר, ער קלאָגט זיך נישט אויף זיין בייז מזל, וואָס ער מאַכט קיין געשעפטען נישט. פערקעהרט, האָבען זיי נישט, זאָגט ער, זאָלען זיי קומען. איך וועל אַלץ איינס קאָכען פאַר זיי אַזוי ווי פריהער פאַר געלד, אַזוי איצטער אָהן געלד. זאָלען זיי קומען. נאָר — מען קומט נישט. מען שרעקט זיך צו קומען.

* * *

ס'איז צו בעוואונדערן די פילאָזאָפישע גלייכגילטיגקייט, מיט וועלכער דער דייטש, הויפּטזעכליך דער בערלינער, נעמט אויף זיין גורל, דאָס אונטערוואַרפען זיך דער אָרגאַניזירטער קראַפט איז מעהר נישטאָ. דאָס דערקענט מען גלייך. דער דייטש קאָן אויסהאַלטען זיין אינערליכע צופּאַהרענקייט. ער האָט ליב צו גלויבען די אויטאָריטעטען. ער האָט אָפּשיי, דרך ארץ פאַר דער מאַכט איצטער בעמערק איך אַ נערוועזיטעט, אַז עפּעס „אונטער דעם „רוהיגען פּלום פון וואַסער" רוישען כוואַליעס. בערלין, דעם 27־טען יולי, 1935 מאַכט דעם איינדרוק, אַז ערגעץ וואו אין דער נאַכט, קומען פאָר געשעהענישען, וואָס וויל איהם, דעם בירגער נישט אויסזאָגען. די פרעסע דערצעהלט נאָר וועגען נצחונות. די זעכצעהן יעהריגע בחורים'לעך, וואָס זענען ביים „געבורט פון דריטען רייך" אַלט געווען פערצעהן יאָהר, זיי גלויבען אפשר, די עלטערע קענען זיך שוין אויף די פּלאַפּלערייען. אין די קריטישע מאָמענטען פון וועלט קריג האָט מען זיי אויך אַזוי געזאָגט: „דער זיג איז הינטער דער טיר, מען דאַרף נאָר געדולדיג זיין..." בכלל שפּעקולירט מען אויפ'ן געדולד פון פאָלק, אין די אומרוהיגע אויגען אָבער פון די מאַסען זעהט מען ווי דאָס געדולד פּלאַצט, ווי שטריק נאָך שטריק רייסט זיך.

אַלע סימנים פון אינערליכער צופּאַהרענהייט.

„ווען עס גייט שלעכט, וואַרף זיך אויפ'ן יודען" — דאָס איז אַ צאַרישער מעטאָד, מען געהט אַראָפּ פון אַלעקסאַנדער־פּלאַץ בּאַהנהויף און זעהסט פאַר זיך יענע „סימנים", וואָס זענען גוט בעקאַנט אין די מפּלה־צייט אויף די מזרח־פראָנטען. מען וויל אַקוּליסטיש כאַפּען פיש און מונטערע וואַסערן. דער יוד! אָט זעה איך אַזאַ בילד: אַ פּלאַקאַט אויף אַלעקסאַנדער פּלאַץ: אַ גרויסער ריזיגער פּלאַקאַט, אויסגעמאָלען אַ ה ע ס ל י כ ע ר יוד, אַ נאַקעטער יוד מיט אַ האַלבען ליסענע קאָפּ (גלייך נאָר יודען וואָלטען געהאַט ליסע־קעפּ...) מיט גראָבע, תאוה'דיגע ליפּען, מיט אַ לאַנגע, געהויקערטע, געקרומטע נאָז, דער יוד איז נאַקעט, וואָס פאַר אַ העסליכער קערפּער, בעוואַקסען מיט האָר, אינגאַנצען נאַקעט, אויפ'ן בויך, איז אויסגעמאָלען אַ... מגן־דוד. דאָס דאָזיגע עקעלהאַפטע נפש, דאַרף זיין דער בעלייִדיגונגס אויסדרוק פון דער סעמיטישער ראַסע, דער סימבאָל פון אַלץ, וואָס איז נישטאַריש, אָבער דאָס אַליין איז נאָך גאָרנישט. דער אונטערשריפט אונטער דעם פּלאַקאַט מיט שרייענדיגע אותיות דערצעהלט, אַז דער יוד האָט פערגוואַלדיגט עטליכע דייטשע מיידלעך.

אַביסעל ווייטער אַ צווייטער פּלאַקאַט:

דאָ זעהט מען שוין אַנ'אַנדער יוד (כמעט דאָס זעלביגע, „פּאָרטרעט) פון ערשטען. נאָר אין אַ צווייטע פּויזע) לעבען איהם — אַ העל בלאָנדע דייטשע מיידעל, לויט איהר אויסדרוק „דערקענט" מען, אַז ער האָט זי נאָר וואָס מאַנס געווען און ווידער אַ פּאַסענדער אונטערשריפט.

דער עולם שטעלט זיך אָפּ און גלויבט נישט. עס איז נאָר בלויז אַ בערעכטיגונג פאַר'ן „פאָלקס־צאָרן" וואָס אייגענטליך די נאַציישע יונגעלייטלעך פיהרען דורך. עס גיט אַ בערעכטיגונג צו שלאָגען און צו בעפאַלען. מען „פערדעכטיגט" די ווייסע אין אַמעריקע און דרום־אַפריקאַ פאַר זייער צאָרן צו די נעגער, וואָס... פערגוואַלדיגען ווייסע פרויען.

דאָס איז די לעצטע דעמאַגאָגיע, מען וויל דערמיט אָנרייצען די פּשוט'ע פאָלקס־פרוי, וואָס ציטערט איבער די „עהרע" פון איהר טאָכטער. מען דאַרף און טערהעצען דעם דייטשען יונגענמאַן, וואָס דאַרף ריטערליך פערטיידיגען דעם כבוד פון זיין שוועסטער אָדער כלה. זעהענדיג שפּעטער די צוהאַנגענע פראַנט זייטען פון די ספּעציעלע „שטירמער" אויסגאַבען מיט שרייענדיגע קעפּלעך און אונטערקעפּלעך, מיט בילדער און קאַריקאַטורען, קאָן אפשר אַ פרעמדער, אַ אויסלענדער, וואָס ווייסט נישט וועגען יודען גאָר נישט (די מעהרסטענטייל דייטשען גלויבען סיי ווי נישט) זיך אויסדראַכטען, אַז אין דייטשלאַנד וואוינען אַ האַלבער מיליאָן קאַניבאַלען, פּאָגראָמטשיקעס, פרויען־שענדער, איבערפאַלער און דאָס זענען — יודען!

(סוף מאָרגען)

איד וואס בענקט...

(שטיפעריי)

— פון —

ב. קאַוונער

האָט איהר שוין ווען עס איז בעגעגענט אַ יוד, וואָס זאָל בענקען?

און נישט גלאַט אַזוי אַ יוד, נאָר אַ ליטווישען יוד!

אין אונזער פּענסיאָנאַט, וואו אָט דער יוד האָט זיך בעוויזען, האָט מען איהם געהאַלטען פאַר אַ משוגענעם, פאַר אַ צודרעהעטען, פאַר אַ חסר־דעה. וואָלט ער כאָטש געבענקט, דער גאַר, נאָך גוטע צייטען, נאָך גוטע מוזיק, געזאַנג אָדער געלעכטער; וואָלט ער כאָטש געבענקט נאָך זיין טאַטע־מאַמע, נאָך שוועסטער און ברידער, נאָך רייכטום, נאָך גליק — הויבט זיך אַפילו נישט אָן!

ער האָט אַפילו נישט געבענקט נאָך גוטע עסענס, נאָך אַ ווייכען געלעגער, נאָך אַ גוטען חבר.

טאָ נאָך וואָס־זשע האָט ער יאָ געבענקט? נאָך זיין פרוי!! דרייסיג יאָהר ווי ער אַרבייט ביי שיך, ווערט פערשוואַרצט, פערפּינסטערט, און זיך קיין איינמאָל נישט פערגונען צו נעמען אַ וואָך אָפּרוה. און איצט, נאָך דרייסיג יאָהר פּראַצעווען, אַז ער איז שוין אַהערגעקומען אין פּענסיאָנאַט אויף אַ וואָך צייט אויסרוהען זיינע מידע ביינער, האַלט ער אין איין בענקען נאָך זיין פרוי. ער עסט נישט, טרינקט נישט, שפּאַצירט נישט, רעדט נישט, זינגט נישט און לאַכט נישט.

די גאַנצע צייט, וואָס ער איז דאָ האַלט ער אין איין בענקען.

„איך וואָלט שוין געוואָלט דערלעבען, אַז די וואָך זאָל זיך ענדיגען, אַז איך זאָל שוין זיין אין דער היים ביי מיין פרוי. ווען איך וואָלט געוואוסט פריהער, אַז איך וועל אַזוי שטאַרק בענקען, וואָלט איך אינגאַנצען נישט אַהערגעקומען".

ער לאָזט אַרויס אַ זיפץ און ער רעדט ווייטער מיט אַ ווייִנענדיג קול.

„איך ליב מיין פרוי און איך ליב מיין שוויגער. מיין שוויגער ליב איך, ווייל זי האָט געהאַט אַזאַ טאָכטער, וואָס האָט מיך גענומען פאַר אַ מאַן, און מיין פרוי ליב איך, ווייל זי האָט אַזאַ קלוגע מוטער. דאָס אַליין, וואָס זי האָט געהאַט אַזאַ טאָכטער ווי מיין פרוי — דאָס אַליין האָט מעהר די ווערט ווי פּאַזנאַנסקי'ס פערמעגען... נאָך אַזאַ פרוי ווי איך האָב, איז ווייט צו זוכען: זי איז שעהן, עהרליך, געטריי, אַ גוטע קעכין, אַ ריינע, אַ ציכטיגע, אַ קלוגע; זי רעדט פּויליש דייטש און יודיש. און נאָר זי קוקט מיר אין די אויגען אַריין, זעהען וואָס מיר פעהלט. מען הערט נישט מעהר ווי „הערשעלע, וואָס ווילסטו? וואָס איז דיין בעגעהר, זאָג הערשעלע? שעהם זיך נישט פאַר מיר. איך בין דאָך דיין פרוי, ביז הונדערט און צוואַנציג יאָהר!!"

„זאָג איך איהר וואָס מיין בעגעהר איז, און זי זאָגט מיר קיינמאָל נישט אָפּ, אַפילו ווען איך זאָל פערלאַנגען דאָס טעלערעל פון הימעל. אָט דערפאַר בענק איך אַזוי שטאַרק נאָך איהר".

ווען די אַנדערע מענער, וואָס זענען אין פּענסיאָנאַט אָהן זייערע פרויען, האָבען אויסגעפונען, אַז עס איז פאַראַן אַזאַ נאַרישער מאַן, וואָס בענקט נאָך זיין פרוי, האָבען זיי זיך באַלד אָרגאַניזירט אין אַ געזעלשאַפט מיט'ן נאָמען: „די פרויען־האַסערס" און זיי האָבען געשיקט רופען דעם ליטווישען יוד. און ווען דער דאָזיגער יוד איז געקומען צו זייער אַסיפה, האָט זיך דער פאָרזיצער אויפגעשטעלט און געהאַלטען די דאָזיגע רעדע:

„הערט נאָר אויס, פּאַניע! אויב איהר וועט נישט אויפהערען צו בענקען נאָך זייער פרוי דאָ, אין פּענסיאָנאַט, וועט מען אייך אונטערהאַקען די זייטען און אייך מאַכען פאַר אַ קריפּעל! מיר קריגען דאָ צווישען די פרויען, נישט קיין שעהנעם נאָמען דורך אייך. אַז מ י ר בענקען נישט, דאַרפט אי ה ר אויך נישט בענקען; אויב איהר וועט נישט אויפהערען, וועלען מיר אייך בעהאַנדלען ווי איהר פערדינט. אַז אַ מאַן קומט אַהער אויסצורוהען, דאַרף ער אינגאַנצען פערגעסען, אַז ער האָט ערגעץ אַ ווייב אָדער קינדער. דאָ דאַרף זיך אַ פערהייראַטער מאַן אַרויסגעבען פאַר אַ בחור און זיך אַרומשלעפּען ביז צוויי, דריי אוּן פיר אַ זייגער פאַרטאָג מיט פרויען. דאָ דאַרף מען לעבען אַ טאָג. איהר פערשטעהט? און אויב איהר זייט אַזאַ אידיאָט, אַזאַ פערד, וואָס איהר מוזט בענקען נאָך אייער פרוי, זאָלט איהר דאָס נישט טון אָפען, אין דרויסען, אַז די פרויען זאָלען עס הערען. איהר קענט עס טון אין אייער צימער, צווישען די פיר ווענט, ווען מיט זיך אַליין, ווען קיינער הערט נישט און זעהט נישט..."

אויסגעהערט די דרשה פונ'ם פאָרזיצער, רופט זיך אָפּ דער ליטווישער יוד מיט טרעהרען אין די אויגען:

— „אָבער... אָבער איך בענק דאָך נאָך מיין פרוי, נישט נאָך אייערער, טאָ ווי קענט איהר עס מיר פערוועהרען? וואָס דערלייגט איהר צו דעם? עס קאָסט אייך געלד? ווען איהר זאָלט קענען מיין פרוי, וואָלט איהר אויך געבענקט נאָך איהר, כאָטש איהר זייט אַ פרעמדער..."

— „מיר ווילען פון גאָרנישט וויסען!" — האָט דער פאָרזיצער געענטפערט זעהר בייז, — „מיר ווילען נישט, אַז די אַלע שעהנע ווייבלעך, וואָס געפינען זיך אין אונזער פּענסיאָנאַט, זאָלען אויף אונז קוקען ווי אויף שלעכטע מענער און אויף אייך זאָלען זיי קוקען, ווי אויף אַ גוטען!... איהר פערשטעהט? און מעהר וועלען מיר מיט אייך נישט רעדען. דאָס איז אונזער וואָרנונג!..."

איצטער געהט נעבעך אַרום דער ליטווישער יוד אַ צוטראָגענער, אַ נערוועזער, אַ צודרעהטער. ער טאָר נישט בענקען נאָך זיין ווייבעל אין דרויסען צווישען מענשען... אויב ער ווערט בעפאַלען פון אַ בענקשאַפט צו זיין פרוי, לויפט ער באַלד אַרויף אין זיין צימער, און ער נעהמט בענקען... ער מוז אויך האַלטען פערמאַכט די פענסטער, די בענקשאַפט זאָל נישט אַרויס אין דרויסען...

ווען ער זאָל אָפען־האַלטען די פענסטער פון זיין צימער, בשעת ער בענקט, וואָלט מען איהם דערהרג'עט!...

אָט אַזוי־אָ לויפט ער נעבעך אַרויף אין זיין שלאָף־צימער אפשר צעהן מאָל אַ טאָג... און ווי נאָר ער ווערט פערטיג, קומט ער אַרונטער און ער לייגט זיך אַוועק אויפ'ן גראָז און ער רוהט זיך אָפּ אַביסעל, כדי ער זאָל האָבען כוח ווידער צו בענקען...

אָבער די אַלע פערפאָלגונגען פון די מענער, האָבען איהם, דעם מאַרטירער, נאָך געטון אַ גרויסע טובה. אַלע פערהייראַטע ווייבלעך און אַפילו עלטערע מיידלעך האַלטען מיט איהם, און זיי דרעהען זיך אַרום איהם... זיי ווייסען, אַפנים, אַז פערבענקטע מענער ליבען שטאַרק...

אַז ליבע און בענקשאַפט זענען צוויי געטרייע שוועסטער.

היינט אינדערפריה. צום אָנבייסען, האָט מיר דער ליטווישער יוד איינגערוימט אַ סוד, אַז ער האָט נאָך צו בענקען בלויז איין טאָג...

פון אראבישן לאגער

ירושלים (יט"א) דער סעקרעטאַר פון דער „אַראַביש־פּאַלעסטינישער פּאַרטיי" (מופטי־אנהענגער) עמיל גאָרי האָט געהאַלטען אַ רעפעראַט פאַר אַנ'אויספלוג פון 50 אַמעריקאַנער לעהרער און סטודענטען, וועלכע זענען געקומען צו שטודירען די פּאָליטישע, סאָציאַלע און ווירטשאַפטליכע בעציהונגען אין ארץ־ישראל. די אָנטיילנעמער פיי אויספלוג האָבען זיך בעגנוגענט מיט אויסהערען דעם רעפעראַט און האָבען נישט געפיהרט קיין מעריטאָרישע דיסקוסיע.

ירושלים (יט"א) דער בעזוך פון טראַנספּאָרטגער פון העדזשאַס, עמיר סאַאור, איז אויסגענוצט געוואָרען סיי אין ארץ־ישראל סיי אין עבר הירדן פאַר אַ ברייטער אַראַבישער אַקציע. די א"י האָט מ"ט דער גאַנצער אַקציע און מיט די פייערונגען אָנגעפיהרט אַ ספּעציעלער אויפנאַהמס־קאָמיטעט מיט דזשעמאַל הוסייני בראש.

די אָפיציעלע טוער אין עבר־הירדן האָבען ז"ך געוואונדעט צו עמיר סאַאור עס זאָל צולאָזען צו די מלוכה־אַמטען אין העדזשאַס אויך אַ טייל פון דער יוגענד פון עבר־הירדן.

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

הכנסה שטייער

בלויז אין פאל ווען א אונטערנעהמער ציהט אין גאנצען נישט אראפ דעם הכנסה שטייער און צאהלט גאר נישט איין אויף דעם חשבון אין שטייערען קאסע ווערט געגען איהם אנגעוואנדען א שטראף רעפרע־סיע. קוים ציהט ער אבער אראפ און טראגט אריין אין קאסע נאר ווייניגער, ווי די נארמע קאן שוין קיין שטראף נישט אנגעוואנדען ווערען.

גראטיפיקאציעס.

אויב אנ'ארבייטער בעקומט א חוצ'ן נארמאלען לוין אויך א גראטיפיקאציע, קוים וויל איהם דער אונטערנעהמער אויפהערען צו צאהלען די גראטיפיקא־ציע מוז ער איהם קינדיגען. בלויז אין דעם פאל ווען דער אונטערנעהמער האט איהם שוין א געוויסע צייט נישט אויסגעצאהלט די גראטיפיקאציע און דער ארבייטער האט אויף דעם נישט רעאגירט, הייסט דאס אז די התחייבות האט אויפגעהערט צו עק־זיסטירען.

ארימקייט-רעכט

דאס בעזיצען אנ'אומבעוועגליך פערמעגען נעמט נאך נישט אפ א פעטענט די ארימקייט־רעכט.

ווי באלד עמיצער האט הכנסה נישט מעהר ווי 60 גילדען א חודש דארף ער אנערקענט ווערען אלס אבסאלוטער ארימאן.

מ'טאר נישט אפזאגען א פערזאן ארימקייט־רעכט אויב ער פערדינט נישט מעהר ווי 12 ביז 15 גילדען א וואך. מעג אפילו זיין ווייב אויך עפעס פערדינען.

אין פאל ווען מ'זאגט עמיצען אפ צו אנערקענען ארימקייט־רעכט און דער ענין בעטרעפט ביז 5 הונ־דערט גילדען קאן קיין קאסאציע נישט דערלאנגט ווערען.

אפעלאציעס.

אויב ביי א ציוויל פראצעס ערקלערט באלד דער אונצופרידענער צד אז ר'וועט מאכען אנ'אפעלאציע, און בעט צוצוגרייטען בעגרינדעטע מאטיווען און די ערקלערונג ווערט אריינטראגען אין פראטאקאל, דארף שוין דער פעטענט קיין ספעציעלע בקשה וועגען דעם אין געריכט נישט דערלאנגען.

זונטאג - רוה.

שותפים טארען אויך נישט ארבייטען אין זונ־טאג אדער אין א חגא.

אורלויב.

דער ארבייטער האט נישט קיין רעכט צו רעזיגני־רען פון אורלויב און צו פאדערען פאר דער צייט בע־צאהלט. קוים ליגט איהם אבער דאס דער אונטער־נעהמער פאר און ער איז דערויף מסכים אין אזא אפ מאך דערלאזבאר.

האנדעלס ביכער.

אפילו ווען די ביכער זענען אנערקענט געווא־רען פאר נישט פארשריפטמעסיג געפיהרטע גיט דאס אליין נאך נישט קיין גרונד זיי נישט צו וועלען בעטראכטען וויבאלד דער פעטענט פעררופט זיך אויף זיי, ווי אויף א בעוויז פון זיין אומזאץ־אדער הכנסה.

נייע הייזער.

אויב עמיצער וויל, אז די אריינגעלעגטע סומע אין אויפבוי פון א נייע הויז זאל אראפגערעכענט ווערען פון דער אלגעמיינער הכנסה מוז ער צושטע־לען א ריכטיגע רשימה פון אלע אויסגאבען. נישט יעדע פאזיציע מוז אין אזא פאל דווקא ווערען בעווי־זען דורך א רעכנונג אדער אנדערן דאקומענט.

דעקלאראציעס.

אויך די יעניגע וועלכע פיהרען פערראיינפאכטע ביכער זענען מחויב צו דערלאנגען דעקלאראציעס (וועזנאניעם) וועגען אומזאץ און הכנסה.

דאנגען די וואס צאהלען א ריטשאלט אדער סצאליזירטען (פעראיינהייטליכען) אומזאץ דארפען נישט דערלאנגען קיין דעקלאראציעס.

האנדעלס ביכער פון דאקטוירים

וויבאלד אין די ביכער וועלכע דאקטוירים פיה־רען זענען נישט אנגעגעבען די נעמען פון די פא־ציענטען ווערען זיי נישט אנערקענט אלס בעוויזען ביים אויסמעסטען שטייער־אומזאץ.

פליכט צו פערזיכערען הויז - דינערשאפט.

אין הסכם מיטן געזעץ וועגען סאציאלע פערזי־כערונג אונטערליגען דער פערזיכערונג אין פאל פון קראנקהייט, מוטערשאפט, אומפעהיגקייט צו ארבייט, אדער א טויט - פאל אלע גע־דונגענע ארבייטער אהן אונטערשיד פון געשלעכט און עלטער.

דערפון אלזא איז צו דרינגען אז די דערמאנטע פערזיכערונגס פליכט שפרייט זיך אויך אויס·אויף די יעניגע קאטעגאריעס ארבייטער וועלכע געהערען צו דער גרופע הויז־דינערשאפט און דאס אהן אונטער־שיד צי זיי זענען בעשעפטיגט אויפן זעלבען פאס־טען א גאנצען ארבייטס טאג אדער איניגע שעה, אדער קלארער גערעדט, צי זיי זענען בעשעפטיגט בלויז אויף איין פאסטען אדער זיי ארבייטען גלייכ־צייטיג אויף איניגע ארבייטס פלעצער און דעסגליי־כען אויך צי זיי בעקומען ש:ירות אין פארם פון אויסהאלט אדער נישט.

בלויז איין קאטעגאריע הויז דינערשאפט שליסט דאס געזעץ אויס פון דער פליכט צו זיין פערזיכערט אין סאציאלען פערזיכערונגס אנשטאלט און נעמ־ליך : די יעניגע וועמענס ארבייט איז פון דער נאטור א קורצטערמיניגע און דויערט אלענפאלס נישט לענ־גער ווי 2 וואכען.

דא קומען אין בעטראכט הויז־וועשינס, איינ־מאליגע אויפרוימערינס, גדונגענע צו רעפערירען מלבושים, וועש שניידערינס אדער נייטארינס, פונ־דעסטוועגען אויב אזעלכע ארבייטען דויערען לענ־גער ווי צוויי וואכען, דארפען אויך אזעלכע ארבייטע רינס פערזיכערט ווערען.

נאכמעהר : אזא הויז ־ארבייט ביז 2 וואכען איז פריי פון פערזיכערונג, אויב ס'איז ווירקליך אנ'אר־בייט אין א פאמיליע. קוים האנדעלט זיך וועגען א פענסיאנאט, האטעל, אדער עהנדיכע אונטערנעה־מונגען מעג אזא ארבייט דויערען ווייניגער ווי 2 וואכען, אונטערליגען אזעלכע ארבייטער יא א פערזי־כערונג.

צום סוף דארף אויך בעמערקט ווערען אז דער 2־וואכענדיגער טערמין ווען מ'איז בעפרייט פון דער פערזיכערונגס פליכט האט אנ'אנווענדונג בלויז לגבי אזעלכע הויז־דינערינס אפילו אין פריוואטע פאמי־ליעס, וועלכע טראגען דעם כאראקטער פון צייט־ווייליגקייט למשל : וועשינס, אנדערש איז אבער ווען ס'האנדעלט זיך וועגען אנגאזשירען א פערזאן אויף אזא הויז ארבייט, וואס טראגט נישט קיין קורץ־טער־מיניגען כאראקטער למשל : א דינסט־מיידעל. אין אזא פאל מוז די צוגענומענע תיכף פערזיכערט ווערען און די הנחה וועגען א 2־וואכענדיגע בעפרייאונג פון דער פערזיכערונג איז נישט חל.

פליכט צו פערזיכערען אדמיניסטראטאָרען

די אנשטאלט פאר סאציאלע פערזיכערונג קלערט אויף אין לעצטען צירקולאר אט וואס :

מיט'ן בלויזען פאקט פון געבען עמיצען א בעפול־מעכטיגונג שליסט מען שוין מיט דעם בעפולמעכטיג־טען אנ'אזוי פערופענעם אויפטראג אפמאך. מיט אזא בעפולמעכטיגונג קאן מען אויך איינשטעלען אנדע־רע בעציהונגען. דערפון איז אלזא צו דרינגען, אז א בעפולמעכטיגונג צו זיין א פערוואלטער אדער אדמי־ניסטראטאר פון א הויז קאן אויך פערבינדען ווערען מיט פערשידענע אנדערע אפמאכען און ממילא אויך מיט אנ'ארבייטס אפמאך.

לויט דער ערקלערונג פון העכסטען געריכט האט אנ'ארבייטס - אפמאך דריווערליי סימנים: אפהענגיג־קייט פון ארבייטער לגבי דעם אונטערנעהמער, בע־לאסטונג מיט ריזיקא דעם אונטערנעהמער און דאס ארומנעהמען דורכן אפמאך בלויז די ארבייט און נישט די רעזולטאטען פון דער ארבייט.

אין א צווייטען פאל ערקלערט דאס העכסטע גע־ריכט אז די בעצייכענונג „הויז־אדמיניסטראטאר" ענטשיידעט נאך נישט די פראגע צי מ'דארף דעמ־זעלבען אדמיניסטראטאר אנערקענען פאר א בעפול־מעכטיגטען אדער פאר א פערזאן וואס איז געבונדען מיטן הויז־אייגענטימער דורך א ארבייטס אפמאך: די פראגע דארף אין יעדען פאל בעזונדער ענטשיידען ווערען, אפהענגיג פון כאראקטער פון דער געגעבע־נער בעציהונג צווישען די צדדים, ווי אויך לויט'ן אינ־האלט און פערנעהם פון פערפליכטענדען אפמאך.

אלזא, פאר אנ'אדמיניסטראטאר אדער א הויז־פערוואלטער וועלכע אונטערליגט דער סאציאלער פערזיכערונג, ווערען אנערקענט נאר אזעלכע בעפול־מעכטיגטע וועלכע דערפילען אדמיניסטראטארישע און אויפזעהערישע אויפגאבען און זענען אונטער־ווארפען דעם הויז ווירט אין זייער טעטיגקייטס־גע־ביט. די אונטערגעווארפענקייט בעשטעהט אין דעם, וואס דער אדמיניסטראטאר איז זיך מחויב צוצופא־סען צו די אנווייזונגען אויפטראגען און זיך צו שטע־לען צו דער דיספאזיציע פון הויזווירט, צו פערשטענ־דיגען זיך מיט איהם און צו בעקומען זיין הסכמה אויף אלע וויכטיגע האנדלונגען.

פאר אדמיניסטראטארישע אויפגאבען ווערען אנ־ערקענט אזעלכע אויפגאבען וועלכע זענען פערבינ־דען מיט דער לויפענדער פערוואלטונג פון בעפול־מעכטיגערס פערמעגען (הויז) למשל דאס דינגען די־רות, בעשטימען די הויך פון דירה געלד, איינקויפען מכשירים, מאכען קליינע אויסגאבען, דורכפיהרען קלענערע אינוועסטיציעס, אנגאזשירען און קינדיגען א וועכטער, דיספאנירען מיטן וועכטער.

די אויפזעהערישע אויפגאבען בעשטייען אין קאנ־טראלירען דעם צושטאנד פון הויז, פאסעיע, די אר־בייט פון וועכטער א.אז.וו.

די לאגע פון א לאקאטאר ווען דער בנין אין וועלכען ער וואוינט ווערט בויפעליג.

א הויז איז געווארען בוי־פעליג. די בוי־אפטיילונג ביים מאגיסטראט האט דעריבער פעראָרדענט אז דער בנין זאל אויסגעליידיגט ווערען און שוין מעהר נישט פערדינגען ווערען.

דער ווירט האט געקינדיגט די לאקאטארען און קענען זיי פערפיהרט עקסמיסיע פראצעסען.

אויף די פארגעקומענע געריכטס פערהאנדלונגען האבען די לאקאטארען קוועסטיאנירט די רעכטלי־כע גילטיגקייט פון אזא קינדיגונג לגבי לאקאטארען־שוץ. דאס העכסטע געריכט איז אבער געקומען צום אויספיהר אז א פעסטשטעלונג פון דער בוי מאכט וועגען בוי פעליגקייט פון א בנין איז א גענוגענדער מאטיוו צו עקסמיסירען די וואוינענדע אין איהם לאקאטארען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט איז כדאי אויפמערק זאם צו מאכען אט אויף וואס :

דאס פאדערען פון א לאקאטאר אז ר'זאל אויס־ליידיגן א פערנומענע דירה קאן פארקומען אין איינער פון די פאלגענדע צוויי פאלען: ערשטענס,דער בנין איז רואינירט קיין קאטאסטראפע דראהט אבער נישט דעם נויטיגען רעמאנט קאן מען נישט דורכפיהרען כל זמן די לאקאטארען וואוינען.

אין אזא פאל מוז דער הויזווירט קינדיגען די לא־קאטארען אין משך פון 3 חדשים און זיי בעזארגען א אנדערע פאסיגע דירה, אויף וועלכער ס'זאל אויך חל זיין דער לאקאטארען שוץ. דער הויזווירט איז אויך דאן מחויב צו צוטרעטען דורכצופיהרען דעם רעמאנט אין געגענפאל זענען די בע'עוולהטע לאקא־טארען בערעכטיגט צו מאהנען אנ'ענטשעדיגונג.

צווייטענס : דער בנין איז אזוי רואינירט אז עס דראהט א ליאדע מינוט א קאטאסטראפע אין אזא פאל איז דער הויזווירט נישט מחויב צו קינדיגען, נאר די לאקאטארען ווערען עקסמיסירט תיכף לויטן בעפעהל פון דער בוי מאכט. די עקסמיסיע קאן אויס געפיהרט ווערען געגען ווילען פון הויזווירט ממילא דארף ער אויך נישט די בעזייטיגטע לאקאטארען בע־זארגען מיט דירות. ער איז אויך דעסגלייכען נישט מחויב אויפצובויען קיין נייעם בנין אויפן ארט פון איינגעלעגטען און אוודאי נישט צו ערטיילען די גע־ליטענע לאקאטארען קיין ענטשעדיגונג.

ר. איזראעל

משומדים

סענסאצ. שפאנענדער ראמאן פון היינטיגען יודישען לעבען

95)

דעם לארד לענדסבורי'ס טאכטער האט נאך געפרובט ווירקען אויף אידא'ן, אז זי זאל בע־וויליגען איהר צו געבען לעקציעס אזוי לאנג, ווי זי וועט זיין אין לאנדאן. אידא האט זיך אבער עקשנות'דיג געהאלטען און זיך נישט געלאזען אי־בעררעדען.

— מייסטערין, האט דאס פריילין געזאגט, איהר קענט נישט אונזערע בעדינגונגען, איהר דארפט געדענקען, אז איך בין לארד לענדסבו־רי'ס טאכטער, און דוכט זיך, אז ס'איז נאך נישט געוועזן דער מענש, וועלכער זאל אין עפעס אפ־זאגען דעם לארד לענדסבורי'ס פאמיליע. מיר דוכט זיך, אז איהר טוט שלעכט, ווען איהר זאגט מיר אפ.

אידא האט געקוקט אויף סאבא'ן, אז זי זאל זי ראטעווען פון דער לאגע. סאבא האט פער־שטאנען דעם בליק פון אידא'ן און האט געזאגט:

— איהר מוזט ענטשולדיגען, לארד לענדס־בורי'ס טאכטער. די מייסטערין איז זעהר ערשעפט און מיד. זי דארף רוהע און קען ליידער נישט אנ־נעהמען דא קיין נייע ארבייט.

— מיט מיר וועט נישט זיין קיין גרויסע ארבייט.

— דאס איז א צו ריזיקאלישע פעסטשטעלונג, לארד לעדסבורי'ס טאכטער, אין לערנען טאנצען, אזוי ווי ס'טוט דאס מיין לעהרערין, דארף מען גרויסע אנשטרענגונגען. מ'דארף דארט אריינלע־גען די נשמה אין דאס הארץ.

— איך פערשטעה דאס נישט. איך בין נישט געוואוינט, אז איך זאל זיך ביי אימיצען בעטען, ווען איהר ווילט נישט, דארף מען נישט.

— וויל טאקע מיין לעהרערין נישט, און דאס איז אלץ, האט סאבא געזאגט.

— אויף ווידערזעהן, האט די ליידי געזאגט, און איז ארויס.

נאך אין קארידאר האט זי זיך נישט געקענט בערוהיגען און זי האט נאך גערעדט:

— דאס איז נישט מעגליך, דאס איז אונער־הערט, דאס קענען נאר אויסלענדער...

אין קארידאר האט זיך נאך דעמאלט געפונען סטעפאן, וועלכער איז פשוט ארויסגעטריבען גע־ווארען דורך אידא'ן. איצט האט ער געזעהען, ווי פונ'ם צימער געהט ארויס אנ'עלעגאנט פריילין שטארק אויפגערעגט. ער האט געזוכט א שותף פאר זיין האס צו אידא'ן, און נישט לאנג טראכ־טענדיג איז ער צוגעגאנגען צו דעם פריילין.

— עקסיוזמי, מיסיס, ענטשולדיגט וואס איך פערהאלט אייך. איך האב געזעהען, אז איהר זענט ארויסגעגאנגען פון דעם צימער פון די טענצערינס. פון דארט געהט יעדער ארויס אויפגערעגט...

די ליידי האט אנגעקוקט דעם אונבעקאנטען, וועלכער האט געהאט די דרייסטקייט זי צו פער האלטען.

— ענטשולדיגט טויזענד מאל ליידי, וואס איך האב זיך ערלויבט אייך צו פערהאלטען. ס'געהט מיר דערין וואס איך האב אייך געזעהען ארויס־געהען פון דעם צימער.

— זענט איהר אויך דארט בעליידיגט געווארן?

— זיכער, ליידי.

— דאס זענען נישט קיין העפליכע מענשען, איך האב זיך נישט גערעכט דערויף, אז מען זאל מיך אזוי שטארק בעליידיגען. דאס איז א געמיינהייט. איך בין לארד לענדסבורי'ס טאכטער.

— וואס האט איהר גאדארפט פון דער טענ צערין ?

— איך האב געוואלט פאר גוט געלד נעהמען ביי איהר עטליכע לעקציעס, און זי האט מיר דערין אפגעזאגט.

— פון וועמען האט איהר געוואלט נעהמען לעקציעס?

— ביי דער מייסטערין אידא.

— ביי וועמען האט סטעפאן נאכאמאל אי־בערגעפרעגט.

— ביי דער לעהרערין, וועלכע האט אזוי מייסטערהאפט אויסגעלערנט די טענצערין.

— ווי נעמט מען וועך ס'זאל לאכען. ביי דער לעהרערין אידא. זי איז אזוי א לעהרערין, ווי איך בין א פאקיר...

די ליידי האט נישט פערשטאנען, וואס סטע־פאן רעדט צו איהר, און האט געזאגט:

— בייזווייליג בין איך נישט ווי איהר. זי האט מיך טאקע בעליידיגט און איך בין שטארק אין כעס אויף איהר, אבער איך מוז דאך אנער־קענען, אז זי איז א גרויסע קינסטלערין.

— א קינסטלערין ווי איך א קינסטלער, האט סטעפאן ווידער איבערגעחזרט. איך קען זי פון פוילען אויס. זי האט קיינמאל נישט געהאט קיין אהנונג אין טאנצען. דא שטעקט עפעס א געהיימ־ניש. מיט 4 וואכען צוריק האט זי אליין אפילו נישט געחלומט וועגען דעם, אז זי וועט האבען עפעס א שייכות מיט טאנץ־קונסט. מיטאמאל איז זי געקומען קיין לאנדאן און געווארען א וועלט־בעריהמטהייט.

די ליידי האט געזעהען, אז דער אונבעקאנ־טער מיינט דאס ערנסט, אדער ער איז נישט ביים זינען, איינס פון די ביידע. זי האט זיך געוואלט דערווייטערען פון איהם, אבער סטעפאן האט זי פערמאלטען.

— איהר קענט מיר גלויבען, אז אלץ וואס א·ה זאג, איז אמת. איך בין נישט פון זינען אראפ און רעד צו דער זאך. ווען איך וואלט נישט גע־זעהען, אז איהר זענט דורך דער כלומרשטער טענ־צערין אזוי בעליידיגט געווארען, וואלט איך בכלל נישט רעאגירט אויף דער דאזיגער חוצפה צו קומען אהער און זיך אנגעבען פאר א וועלט־בע־ריהמטהייט, אבער איהר חוצפה גרייכט שוין צו ווייט.

— מ'קען זיך פארשטעלען, האט די ליידי געזאגט, אז די דאזיגע אידא איז נישט קיין טאנץ־לעהרערין. מ'קען זיך פארשטעלען דאס, אבער בשום אופן קען איך נישט גלויבען, אז סאבא איז נישט קיין גאט־געבענשטע טענצערין, איך האב דאך זי געזעהען אויף איהרע אויפטריטען.

— דאס זאג איך נישט. איך אליין בעוואונדער די גרויסקייט פון דער דאזיגער קינסטלערין, הגם אין פוילען, פון וואנען זי שטאמט און פון וואנען איך קום אויך, האט מען וועגען איהר בכלל נישט געהערט. אבער וואס שייך איהר וועלט־בעריהמ־טער לעהרערין, איז עס א בלאף, א שווינדעל.

— האט זי מיך אזוי אפגענארט, מיך דעם לארד לענדסבורי'ס טאכטער? אויב ס'איז ווירקליך אזוי, זאל דאס איהר נישט געשענקט זיין. דאס איז געמיין, נידערטרעכטיג, און איבריגענס, ווי ערלויבט זיך דאס א מענש צו קומען קיין ענגלאנד און שווינדלען, ארומפיהרען גאנץ לאנדאן פאר דער נאז. אלע צייטונגען זענען דאך מיט איהר פול, אזוי ווי מיט דער טענצערין. איהרע פאטא־גראפיעס זענען אומעטום אפגעדרוקט, אזוי ווי סאבא'ס. מ'בעוואונדערט נאך מעהר די לעהרערין ווי די שילערין, דאס איז דאך נאך נישט דער־הערט געווארען.

— אט דאס איז עס טאקע. אין דעם שטעקט די גאנצע חוצפה. איצט האט איהר זיך געקעמט אין דעם איבערצייגען. אז זי פערשטעהט גארנישט און ווייס גארנישט, דעריבער האט זי זיך אפגע־זאגט פון אזא כבוד צו לערנען דעם לארד לענדס־בורי'ס טאכטער און דערביי נאך גוט צו פערדינען קיין שום קינסטלער וואלט אזא געלעגענהייט בשום אופן נישט אדורכגעלאזען.

— איהר זענט גערעכט מיסטער. איך קען אייך נאך נישט און איך ווייס אפילו נישט ווי איהר רופט זיך.

— איך בין א אויסלענדער, א פאלאק, איך הייס סטעפאן קארטשינסקי.

— ס'איז מיר זעהר אנגענעהם.

די ליידי האט אויסגעשטרעקט צו סטעפאנען איהר קליין הענטעל.

(פארטזעצונג קומט)